

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 6

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. F. Wulff,

Commandeur-Capitain i Sø-Staten.

Udgivne og gennemfete
af Offe Hoyer.

Sjette Deel.

Kjøbenhavn,

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.
Trykt hos J. E. F. Græbe.

1848.

William Shakespeare

Tranquillitatis

Tranquillitatis

Tranquillitatis

Tranquillitatis

Tranquillitatis

Tranquillitatis

Uitgever:

Kong Henrik den Sjette.

Tredie Deel.

Personer:

Kong Henrik den Sjette.		
Edward, Prinds af Wales, hans Sen.		
Ludvig den Ellevte, Konge af Frankrig.		
Hertugen af Somerset.	}	paa Kong Henrik's Parti.
Hertugen af Exeter.		
Greven af Oxford.		
Greven af Northumberland.		
Greven af Westmoreland.		
Lord Clifford.		
Richard Plantagenet, Hertug af York.		
Edward, Greve af March; senere Kong	}	Yorks Sonner.
Edward den Fjerde.		
Edmund, Greve af Rutland.		
Georg, senere Hertug af Clarence.	}	paa Hertugen af York's Parti.
Richard, senere Hertug af Gloucester.		
Hertugen af Norfolk.		
Marquien af Montague.	}	Hertugen af York's Onkler.
Greven af Warwick.		
Greven af Pembroke.		
Lord Hastings.		
Lord Stafford.		
Sir John Mortimer.		
Sir Hugh Mortimer.		
Henrik, Greve af Richmond, en Ungling.		
Lord Rivers, Broder til Lady Grey.		
Sir William Stanley.		
Sir John Montgomery.		
Sir John Somerville.		
Rutlands Lærer.		
Borgemeesteren i York.		
Hovedsmanden paa Tower.		
En Adelsmand.		
To Skovbetjente.		
En Jæger.		
En Son som har dræbt sin Fader.		
En Fader som har dræbt sin Son.		
Dronning Margarethe.		
Lady Grey, siden Edward den Fjerdes Dronning		
Bona, den franske Konges Søster.		
Soldater og Flere i Kong Henrik's og Kong Edwards Følge.		
Sendebude. Bagt &c.		

Scenen er i tredje Akt tildeels i Frankrig, forresten i England.

Rong Henrik den Sjette.

Tredie Deel.

Første Akt.

Første Scene.

London. Parlamentshuset.

Lyd af Trommer. Nogle Soldater af Yorks Parti bryde ind. Derpaa komme Hertugen af York, Edward, Richard, Norfolk, Montague, Warwick og Flere med hvide Roser i Hattene.

Warwick.

Det undrer mig hvorledes Kongen undkom.

York.

Imens vi Rytterne fra Nord forfulgte, han stjal sig bort og sine Mænd forlod. Imens den skjælle Lord Northumberland, hvis Kriger=Dre ei Tilbagetog kan taale, opmuntred matte Krigshær, og han selv, Lord Clifford og Lord Stafford, alle forrest, mod vore Rækker kasted dem; i dette Angreb for ubekjendte Krigersværd de saldt.

Edward.

Lord Staffords Fader, Hertug Buckingham
er enten falden eller farlig saaret.

Jeg med et Sværdhug flevet hans Visir,
og til Bevis min Fader, sku hans Blod!

(viser sit blodige Sværd.)

Montague.

Dg, Broder, her Du seer Grev Wiltshires Blod.

Ham angreb jeg, da Harene sig mødte.

(til York visende sit Sværd.)

Richard.

Tal Du for mig og siig dem hvad jeg gjorde.

(kaster Somersets Hoved hen for sig.)

York.

Richard er meest fortjent af mine Sonner. —

Er Eders Naade død, Lord Somersset?

Norfolk.

Sligt Haab har hver som stammer fra John Gaunt!

Richard.

Saa haaber jeg at ryste Henriks Hoved.

Warwick.

Dg saa gør Warwick. Seiersføle York,
for jeg Dig hævet seer paa denne Throne,
som Huset Lancaster har ranet til sig,
for Gud jeg sværger ei at lukke Diet.

Drygtagtig svage Konges Slot var dette,
her hans Herskersæde; tag det, York!

thi Dit det er, og ei Kong Henriks Vets.

York.

Hvis Du mig hjælper, gode Warwick, vil jeg;
thi kun ved Magt vi have brudt herind.

Norfolk.

Vi alle hjælpe, den som flyer skal døe.

York.

Tak, edle Norfolk. Bliv hos mig, Mylorder; —
Soldater, slaaer til Ro. Jer her i Nat.

Warwick.

Men ingen Voldsomhed naar Kongen kommer,
med mindre han med Magt Jer vil fordrive.

(Soldaterne trække sig tilbage.)

York.

Her Dronningen idag vil holde Parlament,
hun tænker mindst, at vi vil være med.

Med Ordet eller Sværdet vi vor Ret vil hævde.

Richard.

Lad os i Baaben her i Huset blive.

Warwick.

Et blodigt Parlament skal dette kaldes,
naar ei Plantagenet bli'er Englands Konge,
og svage Henrik assat, han, hvis Feighed
har os til Ordsprog gjort blandt vore Fjender.

York.

Da Lorder, svigt mig ei; men værre faste.
Min Ret jeg i Besiddelse vil tage.

Warwick.

Ei Kongen, ei hans bedste Ven, ei stoltest Mand,
som støtter Lancaster, sin Vinge rører,
naar Warwicks Klokker lyde. Her planter jeg
Plantagenet, opryd ham hvo det vover.
Bestem Dig Richard! Englands Krone kræv!

(Warwick leder York til Thronen, han sætter sig
paa den.)

(Lyd af Trompeter. Kong Henrik, Clifford,
Northumberland, Westmoreland, Gre-
ter og flere med røde Roser paa Hattene.)

Kong Henrik.

Mylorder, seer den trodsige Dyrer
paa Englands Kongestol; det lader til
han troer ved denne falske Warwicks Hjælp
at gribe Kronen og som Konge herske.
Northumberland, Din Fader dræbte han,
og Din, Lord Clifford. Begge Hevn I svore
paa ham, hans Sonner, Indlinge og Venner.

Northumberland.

Hvis ei det skeer, da straffe Himlen mig!

Clifford.

I Haab om Hevn, fuldt rustet Clifford sørger.

Westmoreland.

Hvad! skal han Sligt os byde; ned med ham!
Mit Hjerte luer Harm, jeg ei det taaler.

Kong Henrik.

Taalmodig, ædle Greve Westmoreland.

Clifford.

Taalmodighed for Feige som hans Dige;
han sad ei der om Eders Fader leved:
Min ædle Konge, her i Parlamentet
lad Kampen staae mod York og al hans Slægt.

Northumberland.

Vel har Du talt, min Frænde; saa det være.

Kong Henrik.

Al, veed I ei, at Byen er dem gunstig;
at Skarer Krigere kun lystre deres Bink.

Greter.

De flygte strax naar Hertug York er slagen.

Kong Henrik.

Den Tanke være langt fra Henriks Hjerte,
til Slagterhuus at gjøre Parlamentet.

Nei, Fætter Greter, Blik og Drd og Trusler
skal være den Krig Henrik føre vil.

(de nærme sig Hertugen.)

Oprørste Hertug York, stig ned fra Thronen,
og knæl om Slaansel her for mine Fodder,
jeg Din Behersker er.

York.

Du feiler, jeg er Din.

Greter.

Skam Dig, stig ned, han gjorde Dig til Hertug.

York.

Det var min Arv saavel som Grevetitlen.

Greter.

Din Fader var Forræder imod Kronen.

Warwick.

Du selv er en Forræder imod Kronen,
i det Du følger den Volds hersker Henrik.

Clifford.

Skal han da ei retmæssig Konge følge?

Warwick.

Sandt, Clifford; det er Richard, Hertug York.

Kong Henrik.

Og jeg skal staae og Du paa Thronen sidde?

York.

Det maa og skal saa blive. Find Dig i det.

Warwick.

Bliv Hertug Lancaster; han vorde Konge.

Westmoreland.

Han Konge er, samt Hertug af Lancaster,
og det skal Lord Westmoreland bevise.

Warwick.

Og Warwick skal gjendrive det. J. glemme,
at det er os som jaged Jer fra Marken,
slog Eders Fædre, og i Stormskridt hen
til Slottets Port igjennem Byen drøge.

Northumberland.

Jo, Warwick, jeg det mindes til min Sorg,
Du og Din Slægt skal engang angre det.

Westmoreland.

Plantagenet, af Dig, af Dine Sønner,
Din Slægt og Venner flere Liv jeg fordrer
end der var Draaber i min Faders Arer.

Clifford.

Tal ikke meer, at ei, i Ddets Sted,
jeg sender, Warwick, Dig et saadant Budskab,
som herne skal hans Død, strax her paa Stand.

Warwick.

Hvor jeg foragter stakkels Cliffords Trusler!

York.

Vil J, vor Ret til Kronen vi bevise,
hvis ei, lad Sværdet gjøre det i Marken.

Kong Henrik.

Forræder, hvilken Ret har Du til Kronen?
Din Fader var, som Du er York, kun Hertug,
Din Farfa'er Roger Mortimer, Grev March.
Jeg er en Søn af Femte Henrik,
for hvem Dauphin og Frankerne sig boied,
som deres Stæder og Provindser tog.

Warwick.

Tal ei om Frankrig nu Du har det mistet.

Kong Henrik.

Det tabte Lord Protectoren, jeg ikke;
jeg var ei Ar endnu, da jeg blev kronet.

Richard.

Nu er Du gammel nok, og dog Du taber;
riv af det frække Hoved Kronen, Fader.

Edward.

Gjør det, min Fader, sæt den paa Dit eget.

Montague (til York).

Min Broder, da Du elsker, ærer Baaben,
lad Sværdet det afgjøre, Drdfiv ei.

Richard.

Rør Trommen blot, og Kongen flyer paa Stand.

York.

Tier! Senner.

Kong Henrik.

Nei, ti Du selv, og lad Kong Henrik tale.

Warwick.

Plantagenet først taler, hør ham Lorder;
nu værers tausé alle og opmærksomme,
den som afbryder ham, ei leve skal.

Kong Henrik.

Troer Du jeg vil forlade Kongethronen
hvorpaa min Farfaer og min Fader sad?
nei, for skal Krigen hele Riget øde
og Banneret — som tidt i Frankrig fortes,
men nu i England til vor Hjertes Sorg —
skal mit Liiglagen worde. Hvi angstes, Lorder?
Min Ret er god, den bedre er end hans.

Warwick.

Beviis det blot, og Du skal være Konge.

Kong Henrik.

Grobret Kronen blev af Tjerde Henrik.

York.

Det var ved Oprør mod hans rette Konge.

Kong Henrik.

Min Ret er svag, jeg veed ei meer at sige —
Men, tør en Konge ei sin Arving vælge?

Dork.

Hvi saa?

Kong Henrik.

Og hvis han kan, da er jeg lovlig Konge;
thi Richard har i mange Dorders Paasyn
til Tjerde Henrik Kronen overdraget;
dens Arving var min Fader; jeg atter hans.

Dork.

Han Dyrer gjorde mod sin Overherre,
og tvang ham til ved Magt at afstaae Kronen.

Warwick.

Men sæt, Mylords, han gjorde det utvungen,
troer I med Kronens Rettighed det stemte?

Greter.

Nei; saa han ikke kunde afstaae Kronen,
den næste Arving burde have Riget.

Kong Henrik.

Er Du imod os, Hertug Greter?

Greter.

Hans Retten er og derfor tilgiv mig.

Dork.

Hvi hviske I, Mylords, og svare ei?

Greter.

Han efter min Samvittighed er Konge.

Kong Henrik.

Til ham de alle vende sig fra mig.

Northumberland.

Plantagenet, hvad end Din Fordring er,
tør ei at Henrik saa skal sættes af.

Warwick.

Han affat blive skal til Trods for Alle.

Northumberland.

Du feiler, Warwick, ei Din Magt i Syden
i Essex, Norfolk, Suffolk eller Kent,
— som Dig saa stolt og overmodig gjør —
kan have Hertug York, naar jeg ei vil.

Clifford.

Du have Retten eller ei, Kong Henrik,
saa sværger jeg at stride til Dit Forsvar;
Sig Jorden aabne, og mig sluge levende,
isald jeg knæler for min Faders Bane!

Kong Henrik.

O, Clifford, hvor Dit Ord mit Hjerte styrker!

York.

Henrik af Lancaster, giv slip paa Kronen. — —
I munnle Lords; hvad sammenspinde I?

Warwick.

Giv denne høie Hertug York sin Ret,
med væbnet Magt jeg ellers fylder Huset;
og over Kongestolen hvor han sidder,
hans Fordring skriver jeg med Voldsmands Blod.

(han slæpper, Soldater vise sig.)

Kong Henrik.

Mylord af Warwick, her ifkun et Ord,
lad mig min Levetid som Konge herske.

York.

Du sikkre mig og al min Afkom Kronen,
og Du Din Levetid i Ro skal herske.

Kong Henrik.

Jeg er tilfreds. Richard Plantagenet,
naar jeg er hedengangen, tag Du Riget.

Clifford.

Hvad llet gjør I Prindsen, Ederes Søn?

Warwick.

Men hvilken Binding for ham selv og England?

Westmoreland.

Du usle, svage og forsagte Henrik!

Clifford.

Hvor Du har skadet os saavel som Dig!

Westmoreland.

Jeg gaaer, jeg vil ei høre det Forlig.

Northumberland.

Ei heller jeg.

Clifford.

Kom Fætter, Dronningen at bringe Melding.

Westmoreland.

Farvel udartede, modløse Konge
hvis tolde Blod ei Gnist af Gæde eier.

Northumberland.

Et Bytte vorde Du for Huset York
og døe for denne feige Daad, i Lænker!

Clifford.

I rædsom Krig Du vorde overvunden!
Forladt, foragtet leve Du i Fred!

(Northumberland, Clifford og Westmoreland gaae.)

Warwick.

Kom herhen, Henrik! Alt kun ikke paa dem.

Exeter.

De søge Hævn, derfor de vil ei vige.

Kong Henrik.

Al, Exeter!

Warwick.

Hvi sukker I, min Konge?

Kong Henrik.

Gi for mig selv, Lord Warwick, for min Sen,
som unaturlig jeg gjør arveløs.

Det være som det vil: jeg overdrager
for evig Tid til Dig og Dine Kronen,
med den Betingelse at her Du sværger:
at ende Borgerkrigen; i min Levetid
som Herker og som Konge mig at lyde;
og aldrig søge ved Forræderi,
at styrte mig for at regjere selv.

York.

Den Ed jeg villig svar og gjerne holder.

(Stiger ned fra Thronen.)

Warwick.

Kong Henrik leve! Omfavn ham, Plantagenet!

Kong Henrik.

Lev længe Du, og Dine kjække Sønner!

York.

Nu York og Lancaster forsonet ere.

Greter.

Forbandet den, som Fjendskab stifte vil.

(Trompeter. Lorderne træde frem.)

York.

Farvel, min Konge, til min Borg jeg reiser.

Warwick.

Dg jeg med Tropperne besætter London.

Norfolk.

Dg jeg vil gaae til Norfolk med mit Følge.

Montague.

Dg jeg til Soes igjen hvorfra jeg kom.

(York og hans Sonner, Warwick, Norfolk, Montague,
Soldater og Følge gaae.)

Kong Henrik.

Dg jeg med Sorg og Kummer gaaer til Høffet.

(Dronning Margarethe med Prindsen af Wales komme.)

Greter.

Her kommer Dronningen med brede Blik,
jeg sniger mig herfra.

Kong Henrik.

Dg saa vil jeg.

(vil gaae.)

Dronning Margarethe.

Nei, gaa ei fra mig, jeg vil følge Dig.

Kong Henrik.

Vær rolig, gode Dronning, og jeg bliver.

Dronning Margarethe.

Bed sliq en Skjændselsdaad hvo rolig er?

Glendigel! Sid jeg var død som Mo,
og aldrig saae Dig, aldrig Sen Dig bar,
da Du er sliq en unaturlig Fader!

Har han fortjent sin Fødselsret at tabe?

Hvis Du kun halvt som jeg ham havde elsket,

og lidt den Smerte for ham som jeg solte,

og næret ham med eget Blod som jeg:

Du havde heller ladet Dit Hjerteblod,

end gjort den vilde Hertug til Din Arving,

og derved egen Sen fra Thronen stødt.

Prindsen.

J kan ei, Fader, arveløs mig gjøre;

naar J er Konge, hvi skal jeg ei følge?

Kong Henrik.

Tilgiv mig, Margarethe, Son, tilgiv mig; —
men Hertug York og Warwick har mig tvunget.

Dronning Margarethe.

Dig tvunget! Er Du Konge og vil tvinges?
jeg blues ved at høre Dig. O Ussling!
Din Son, Dig selv og mig Du styrtet har,
og givet Huset York saamegen Magt,
at Du ved deres Langmod kun skal herske.
Ham og hans Et at sikke Efterfølgen,
hvad er det andet end Din Grav at bygge
og krybe i den lange forend Tiden?
Warwick er Cantsler, Herre af Calais;
den stolte Fauconbridge i Sundet hersker,
York er Protector for Dit Rige bleven,
og dog Du sikker er. Slig Sikkerhed
det bange Lam blandt Ulvesloffen finder.
Om jeg der havde været, skjøndt jeg er
eenfoldig Kvinde kun, jeg heller vilde
Soldater=Spyd mig skulde gjennemboret
før til slig Uret jeg mit Minde gav;
men Dig, Dig gjelder Livet meer end Gren,
og derfor, Henrik, jeg mig selv adskiller
fra Dig, saavel fra Bord som Seng, indtil
den Parlaments=Uet er tilbagefaldt,
hvorved min Son Du arveløs har gjort.
Men Nordens Lorder, som Dit Banner stye,
de følge mit saasnart de see det vaie,
og vaie skal det snart til Spee for Dig
og til Fordærvelse for Huset York.
Saa jeg forlader Dig. Kom, Son, vi gaae,
vor Hær er rede, kom, vi følge den.

Kong Henrik.

Bliv gode Margarethe, lad mig tale.

Dronning Margarethe.

Du allerede har formeget talt.

Kong Henrik.

Min Edward, gode Søn, Du hos mig bliver?

Dronning Margarethe.

For her at blive myrdet af hans Fjender.

Prindsen.

Naar jeg med Seir fra Marken vender hjem,
jeg hilser Jer, nu følger jeg min Moder.

Dronning Margarethe.

Kom Søn herfra, vi maae ei længer tøve.

(Dronningen og Prindsen gaae.)

Kong Henrik.

Min stakkels Dronning! Hvor dog Kjerligheden
til mig og hendes Søn udbrod i Harm!

Hum hevnes vil paa den forhadte Hertug,
hvis Gjernings Mænd, af Stigelyst bevinget,
mig Kronen rober, og lig graadig Dm
mit Kjød vil sonderslide, samt min Søns.

De trende Lorders Tab mit Hjerte nager,
jeg skrive vil til dem og venligt bede. —
Kom Fætter, Du skal være Budstabsbringer.

Exeter.

Og jeg, jeg haaber at forlige Alle.

(gaaer.)

Anden Scene.

Et Bærelse paa Borgen Sandal ved Wakefield i
Yorkshire.

Edward. Richard. Montague.

Richard.

Skjædt jeg er yngst, min Broder her mig fun.

Edward.

Nei, jeg kan bedre forestille Taler.

Montague.

Men jeg har gyldige og stærke Grunde.

York (kommer.)

Hvad mine Sønner, Broder, kives I?
hvorom er Eders Drætte? hvo begyndte?

Edward.

Ei Drætte, Fader, kun en liden Dredstrid.

York.

Hvorom?

Richard.

Om det som angaaer os og Eders Naade,
om Englands Krone, Fader, som er Eders.

York.

Min, Dreng? Ei før Kong Henrik er i Graven.

Richard.

Ei af hans Liv og Død Jer Ret afhænger.

Edward.

Nu er I Arving, derfor tag den nu;
ved at tillade Huset Lancaster
at aande frit, I vil gaae glip af den.

York.

Jeg svoret har han skulde rolig herske.

Edward.

Men før et Rige bryder man en Ed,
for eet Mars Magt jeg tusind Eder brød.

Richard.

Nei, Gud forbyde at I blev meensvoren.

York.

Det blev jeg, hvis jeg nu begynder Feide.

Richard.

Jeg det Modsatte kan bevise, hør mig.

York.

Det kan Du ei, min Son, det er umuligt.

Richard.

En Ed ei binde kan naar ei den gøres
for nogen sand og lovlig Dyrighed,
som Myndighed har over den der sværger,
men Henrik al sin Magt ved Ran har vundet.
Altsaa, da det var ham I tilsvor Eden,
saa er den Mylord, uden Kraft og Indhold,
Derfor til Baaben. Og betænk kun Fader
hvor herligt dog det er at bære Kronen;
Elysum er i dens gyldne Ring,
og al den Salighed, som Skjalden priser.
Hvorfor da nøle saa? Jeg faaer ei No
for jeg den hvide Rose, som jeg bærer,
i Henriks lunkne Hjerteblod kan farve.

York.

Roß, — jeg vil Konge være eller døe.

Du, Broder, skal til London sieblisklig
for der at ægge Warwick til det Størværk.

Du, Richard, skal til Hertug Norfolk gaae
og hemmeligt fortælle ham vort Forsæt.

Du, Edward, reiser hurtigt til Lord Cobham
ved hvem sig vore Renter villig reise;
til dem jeg Tillid har; de Stridsmænd ere,
høihjertede og snilde, frie og tappre.

Mens I sligt Hverv besørge, da vil jeg
kun see at søge Leilighed til Udbrud;
for Kongen dog mit Anslag jeg maa følge
og for Enhver af Huset Lancaster.

(Et Bud kommer.)

Dog bliv: hvad Nyt? hvi har Du saadan Til?

Budet.

Flux Dronningen med alle Nordens Grever
vil her beleire Eder paa Jer Borg;
hun alt er nær med tyvetusind Mand,
derfor, Mylord, befæster Eders Sæde.

York.

Ja, med mit Sværd. Troer Du vi frygte dem?
J, Edward, Richard blive her hos mig,
Du, Broder Montague, skal gaae til London.
Lad kjække Warwick, Cobham og de Andre,
som jeg har sat til at beskytte Kongen,
ved mægtig Politik sig selv forstærke,
og ei den svage Henriks Eder troe.

Montague.

Jeg gaaer, min Broder, frygt ei, jeg dem vinder,
og med Verbødighed nu Afssed tager.

(Sir John og Sir Hugh Mortimer komme.)

York.

Sir John og Sir Hugh Mortimer, Farbrødre,
J kom til Sandal i en heldig Stund;
thi Dronningens Armee vil os beleire.

Sir John.

Det skal den ei, vi møde den i Marken.

York.

Hvad, med femtusind Mand?

Richard.

Ja, med femhundred, Fader, naar det gjælder,
Felttherren er en Kvinde, skal vi frygte?

(En Marsch høres langt borte.)

Edward.

Jeg hører Trommen. Lad vor Hær os ordne!
Vi drage frem og strax dem hyde Slag.

York.

Jem Mand mod tyve. Stor er Overmagten,
dog ikke jeg om Seiren tvivler Dnkel.
Jeg har i Frankrig vundet mangt et Slag
naar Tjenderne har været ti mod een;
hvi skulde nu jeg samme Held ei have.

(Tummel. Gaaer.)

Tredie Scene.

Eletie nær Sandal Borg.

Tummel. Angreb. Rutland med sin Lærer.

Rutland.

Hvor skal jeg flygte hen for dem at undgaae?
Min Lærer, see, blodstankte Clifford kommer.

Clifford (kommer med Soldater.)

Bort Klerk! Dit Præsteskab Dig frelser Livet.
Hvad den fordomte Hertugs Unge angaaer,
hvis Fader slog min Fader — han skal døe.

Læreren.

Dg jeg, Mylord, ham Selskab gjøre vil.

Clifford.

Soldater, bort med ham.

Læreren.

At Clifford, dræb ei et uskyldigt Barn,
da Gud og Menneſker Dig hade vil.

(drages bort med Magt af Soldaterne.)

Clifford.

Hvordan? er han alt død? maaskee kun Frygten
hans Die lukker; jeg vil aabne det.

Rutland.

Saa en udhungret Love skuer Offret
som zitterer under frygtelige Lab,
saa standser den, forhaanende sit Nod,

saa Lemmerne den sonderlider gridst.

Alf, gode Cliffford, drøb mig med Dit Sværd

og ei med saadant grusomt Trusels Blik.

O Cliffford, lad mig tale før jeg døer:

jeg er for ringe Gjenstand for Din Brede,

Cliffford, hevn Dig paa Mænd og lad mig leve.

Cliffford.

Forgjæves, stakkels Dreng, min Faders Blod

har spærret Bei og Indgang for Dit Død.

Rutland.

Da lad min Faders Blod iagen den aabne,

han er en Mand; maal, Cliffford, Dig med ham.

Cliffford.

Var Dine Brødre her, ei deres Liv

og Dit var Hevn tilstrækkelig for mig;

nei, om jeg opgrov Dine Faders Grave,

og deres raadne Rister hang i Kjæder,

det stilled' ei min Harm, gav mig ei Ro.

Nei, Synet af enhver af Huset Døds,

som grumme Furie mit Hjerte plager.

Til jeg udryddet har fordomte Slægt,

og ei i Live nogen levnet, jeg

i Helved lever, derfor —

(loftende sin Haand.)

Rutland.

O lad mig bede, Cliffford, før jeg døer —

til Dig jeg beder, Cliffford, vær barmhjertig!

Cliffford.

Barmhjertighed min Sværdspids vil Dig vise.

Rutland.

Hvi myrde mig? Dødt har jeg aldrig gjort.

Cliffford.

Din Fader har.

Rutland.

Det var før jeg blev fød.

Du har en Søn, for hans Skyld vær barmhjertig.
at ei til Gjengjæld — Gud retfærdig er —
han ligesaa elendig døer som jeg.
Lad mig i Fængsel leve mine Dage,
og naar jeg Grund til Klage giver Dig,
da lad mig døe, nu har Du ingen Marsag.

Clifford.

Ei Marsag?

Din Fader slog min Fader, derfor dø!

(Clifford stikker ham.)

Rutland.

Dii faciant, laudis summa sit ista tuæ!

(døer.)

Clifford.

Plantagenet, Plantagenet, jeg kommer!
Din Rutlands Blod, som her paa Klingen klæber,
paa Sværdet ruste skal, indtil Dit Blod
og storkner der, da Begges jeg afstørre.

Fjerde Scene.

Samme Sted. Tummel.

York.

Balpladsen Dronningens Armee har vundet;
for mig at hjælpe begge Dnfler faldt;
min Hær mod gramme Fjende vender Ryggen
og flyer, lig Skibe, der for Vinden seile,
lig Lam, som graadig sultne Ulv forfølger.
Nu mine Sønners Skjebne — den veed Gud —
men det jeg veed — som Mænd de teede sig,
født til Navnkundighed i Liv og Død.
Tre Gange Richard trængte sig til mig,

tre Gange raabte: „Fader, Mod til Enden!“
 Og vel saa tidt var Edward ved min Side,
 med purpurrode Sværd til Hestet farvet
 i Blod af dem, som mødte ham i Kampen,
 og naar de Kjeffeste tilbageveg,
 freg Richard: „Frem, ei vig en Fodbred!
 en Krone, eller og en Helte-Grav!
 et Scepter, eller Marken til min Dødsfeng!“
 derpaa vi atter angreb dem; men af,
 det var omsomst. Saa har jeg seet en Svane
 forgjeves kjæmpe mod den stride Flod
 og mod de stærkeølger tabe Styrken.

(kort Allarm udenfor.)

O her! Mordlystne Fjende os forfølger,
 og jeg er svag, kan deres Harm ei undslippe,
 og var jeg stærk, ei deres Harm jeg skede;
 Mit Timeglassets Sandskorn ere talte,
 her maa jeg blive, her mit Liv maa ende.

(Dronning Margarethe, Clifford, Northumberland
 og Soldater komme.)

Blodstænkte Clifford, raar Northumberland,
 Fjert uudslykkelige Had jeg trodser;
 jeg er Fjert Mærke her, jeg Stødet venter.

Northumberland.

Ha, giv Dig paa vor Naade, stolte York.

Clifford.

Ja saadan Naade, som hans grumme Arm
 med fuld Betaling viste mod min Fader.
 Nu Phaeton er styrtet fra sin Vogn,
 og Middagsviseren paa Aften peger.

York.

Min Aste, lig en Phoenix føder vel
 en Fugl, som hejner sig paa Eder Alle,

og i det Haab jeg freit mod Himlen stuer
foragtende hvoed I mig lade døie
Hvi tøve I? Saa mange og dog frygte?

Clifford.

Saa Feigmand strider naar han ei kan flygte,
saa Duen pikker i Rovfuglens Kloer,
saa Lyve, som har deres Liv forbrudt,
mod Bogterne Tjernærmselser udspye.

York.

O Clifford, tænk Dig om engang endnu;
Min Fordumstid lad gaac forbi Din Tanke,
Din Tunge bid, som nu for feig mig skjelder,
og uden Rodmen Den i Diet see
hvis Blik har gjort Dig svag, paa Flugt Dig jaget.

Clifford.

Jeg vil ei verle med Dig Ord mod Død;
men Sværdhug skifte to Gang to mod eet.

(trækker.)

Dronning Margarethe.

Holdt, tappre Clifford! jeg af tusind Grunde
en Stund vil skaane den Forraders Liv —
Harm gjør ham døv; tal Du, Northumberland.

Northumberland.

Er ham ei, Clifford, med Din Fingers Rist,
om og hans Hjerte Du kan gjennemboe.
Er det en Heltedaad naar Hunden knurrer
at stille Haanden mellem Tænderne,
naar man kan sparke bort den med sin Fod?
Nei, Krigens Brug er hvert et Held at nytte
og ti mod een ei vunden Hæder skadet.

(De lægge Haand paa York, som strider imod.)

Clifford.

Ei, ei, saa stræber Sneppen imod Snaren.

Northumberland.

Saaledes spreder en Kanin i Røttet.

York.

Saa prale Tyve med det sjæle Bytte,
saa viger ærlig Mand for Røvermagt.

Northumberland.

Hvad gøre vi nu ved ham, Ederes Naade?

Dronning Margarethe.

J Brave, Clifford og Northumberland,
kom lad ham staa paa dette Muldvarp-Stud,
han, som med udstrakt Arm greb efter Bjerger,
og dog kun Skyggen deelte med sin Haand.
Thi vilde Du ei være Bretlands Kunge?

Og stormede Du ei i Parlamentet,
og præd om Din høie Byrd og Herkomst?
Hvor er Din Yngel nu for Dig at skjermes?
den kaade Edward og den muntre Georg
og hvor det tappre krogede Utykke,
den lille Dick, som med sin høie Stemme
opmuntred sin Papa til Mytteri?

og med de Andre, hvor Din Yndling Rutland?

See, dette Klæde jeg i Blodet dyppet,

som tappre Clifford med sit skarpe Sværd

fra Drengens Barm i Strømme løkked frem;

og hvis Dit Die for hans Død kan vædes,

Du hermed Dine Taarer maa astorre.

Ja, York! Var ei mit Had saa dødeligt,

jeg skulde ynke Din Glendighed.

Sorgmodig var for mig at fryde, York;

har da Din Jldssæl saa Dit Indre udbrændt,

at ei Du Taarer har for Rutlands Død?

Hvi er Du saa taalmodig! Du skal rase;

for rasende at see Dig jeg Dig haaner.

Stamp, ras og hyl, at jeg kan lee og dandse.

Jeg seer Du kræver Løn for mig at more,
 York taler ei, naar han ei Kronen bær —
 En Krone hid til York — dybt boier Eder —
 Hold I hans Hænder, mens jeg den paasætter.
 (Sætter en Papirskrone paa hans Hoved.)

I Sandhed! — ja, nu ligner han en Konge!
 See, det er ham, som sad paa Henriks Stol,
 og var udnævnt af ham til Thronens Arving.
 Hvi kommer det, at Fyrst Plantagenet
 alt kronet er og trædsk sin Ed har brudt?
 Jeg synes ei I skulde Konge været
 for vores Henrik rakte Døden Haand?
 Og vil i Henriks Glands Du svøbe Hovedet,
 og røve Diademmet fra hans Tinding,
 før han er død, imod Din svorne Ed.
 Nei det er dog for utilgivelig en Streg! —
 Med Kronen bort, og Hovedet med Kronen,
 i dette Nu han werde Dødens Bytte.

Clifford.

Det, for min Faders Skyld, er min Forretning.

Dronning Margarethe.

Dog bliv! Lad høre hvad han har at sige.

York.

Franrigs Ulvinde, værre end dets Ulve,
 Din Tunge giftig er som Dglens Tand!
 Hvor klæder det afskyeligt Dit Kjon
 at juble som et grindeligt Uhyre
 fordi et Menneſke af Lykken styrtes!
 Var ei Dit Ansigt uforanderligt
 som Masken, og ved Ondskab blevet frækt,
 jeg skulde, stolte Dronning, see Dig rødme
 ved at fortælle Dig fra hvem Du stammer, og
 Du vilde skamme Dig, var ei Du skamløs.
 Din Fader nævnes Konge af Neapel,

Sicilierne og Jerusalem,
 og dog en engelsk Bonde mere eier.
 Har denne Stakkel lært Dig at fornærme?
 Det hjælper ei, ei nytter, stolte Dronning,
 undtagen til at sande gamle Ordsprog:
 Naar Tigger bliver rig, da kroer han sig.
 Det Skjønhed er, som tidt gjør Qvinden stolt,
 men Himlen veed, Din Andeel kun er ringe;
 og Dydens Pryd beundrer man hos dem,
 men det Modsatte gjør Dig til et Under;
 Blyfærdigheden nærmer dem til Gud,
 men Savnet af den gjør Dig til et Uffum.
 Ja, Du saa modsat er alt Godt og Skjönt,
 som vore Antipoder er mod os,
 som Syden er imod det kolde Nord.
 O Tiger-Hjerte skjult i Qvinde-Form!
 Du tapped Drengens Livsblod, for dermed
 at bede Faderen at tørre Diet,
 og dog en Qvindes Alsyn end Du bærer!
 Nei, blid er Qvinden, mild og bøielig,
 Du barst, steenhjertet, føleløs, forhærdet.
 Jeg skulde rase? Nu, jeg soier Dig;
 Du vil jeg græde skal? Du har Din Villie.
 Drkanen svære Byger hvirvler frem,
 naar Stormen sagtnes, da begynder Regnen.
 Af disse Taarer, som for Rutland flyde,
 hver Draabe over Eder raaber Havn,
 grusomme Clifford, trædske Frankerinde.

Northumberland.

Hans Lidelser saa røre mig, at neppe
 jeg Taaren i mit Die hæmme kan.

Dork.

Hans Ansigt vilde sultne Kannibaler
 ei have rørt, ei plettet det med Blod,

J ere meer steenhjertede og grumme;
ti Gange mere end Hyrcaniens Tigre.

See den ullykkelige Faders Taarer!

Du, følesløse Dronning, Klædet har
i Blodet af min elskte Dreng neddyppet,
med mine Taarer jeg afvatter det.

Behold Du Klædet, gaa og pral deraf.

(han giver hende Tørklædet tilbage.)

Naar Du fortæller Hændelsen sandfærdig,
ved Gud, da Hørerne vil falde Taarer,

Ja selv min Sjende græde bittre Taarer
og sige: Alk, det var en grusom Daad!

Tag Kronen, min Forbandelse den følge,
gid i Din Rød Du finde samme Trøst,
som jeg nu høster af Din grumme Haand!

Steenhaarde Cliffford, tag mig bort fra Verden,
annamme Gud min Aand, mit Blod Jert Hoved!

Northumberland.

Om end min hele Slægt han havde myrdet,
jeg maatte græde med ham, ved at see
hvor Sorgen inderlig ham Sjælen piner.

Dronning Margarethe.

Hvad, nær ved Graad, Mylord Northumberland?
Tænk blot hvor dybt han har os alle krænket,
og Dine feige Taarer ville tørres.

Cliffford.

Det for jeg svor det, Det for min Faders Død.

(sitter ham.)

Dronning Margarethe.

Og Det for vores milde Konges Ret.

(sitter ham.)

York.

Aabn Naadens Porte, naaderige Gud!
Min Sjæl igjennem Bunderne Dig søger.

(doer.)

Dronning Margarethe.

Hans Hoved af og plant det over Porten,
at York kan overskue Staden York.

Anden Akt.

Første Scene.

(En Slette nær ved Mortimers Kors i Herefordshire.)

Trommer. Edward og Richard komme marscherende med Tropper.

Edward.

Hvorledes mon vor ædle Fader undkom?
og mon han er undsluppen eller ei
fra Cliffords og Northumberlands Forsølgelse?
hvis han var tagen havde vi det hørt;
hvis han var slagen havde vi det hørt;
og var han sluppen burde vi nu have
det lykkelige Budskab om hans Frelse.
Hvor lider det, min Broder? hvi saa mørk?

Richard.

Jeg er ei rolig før jeg sikkert veed,
hvorledes det vor tappre Fader gaaer.
Jeg saae i Slaget ham at tumle sig,
og mærkte at han havde Ram paa Clifford;
han sagde did hvor Rlyngen tykkest var
ret som en Løve mellem en Flok Orne,
og som en Bjørn omringet trindt af Hunde;
naar han et Par har bidt, de hyle, mens
de andre stande fjernt og glamsø ad den.

Saa stod vor Fader mellem sine Hjender;
 saa flygted Hjenden for vor kjeffe Fader;
 O, det er Vre nok hans Son at være.
 — See Morgenens de gyldne Døre aabner
 og tager Afsted med den stolte Sol!
 En Ungling ligner den i Ungdoms Tyske,
 som pyntet iler til sin Hjertens kjær.

Edward.

Mon Diet blindes, seer jeg trende Sole?

Richard.

Tre klare Sole, hver for sig fuldkommen;
 ei deelte ved en løs og flygtig Sky,
 de skilte staae paa blege, rene Himmel.
 See, see, de nærmes, favne sig, og kyskes
 ret som de svor hinanden helligt Lofte.
 Nu er det kun eet Skin, eet Lys, een Sol.
 Vist Himlen varfles os en Fremtids Daad.

Edward.

Heist sælsomt, sligt man aldrig horte før;
 jeg, Broder, troer, det maner os til Kampen,
 hvor vi, tre Sønner af Plantagenet,
 skjøndt straalende ved egen Daad enhver,
 skal dog forene vore Lys og skinne
 paa Jorderig, som hin bestraaler Verden.
 Hvad det end tyder skal herefter staae
 tre straalende Solguder i mit Skjold.

Richard.

Nei, lad det Solgudinder være, thi
 I elsker Qvinden jo langt meer end Manden.

(Et Bud kommer.)

Men hvo er Du, hvis mørke Blik forkynder,
 at Sorgens Budskab svæver paa Din Tunge.

Budet.

Alt, En som kummerfuld Tilskuer var,
da den berømte Hertug York blev slagen,
min elskte Herre, Eders høie Fader.

Edward.

D tal ei meer, jeg har alt hørt formeget.

Richard.

Sig mig hvorledes, jeg vil vide Alt.

Budet.

Han tāt omringet var af Fjendeskarer,
og stod imod dem, som trojanske Ungdom
mod Grækerne, da de bestormed Troja.

Selv Herkules for Dvermagt maa vige,
og mange Slag, skjøndt med en liden Dre,
selv haardest Egebul omsider fælde.

Ja, mange Hænder Eders Fader greb;
men han blev myrdet med forbitret Arm
af vilde Clifford og af Dronningen,
som end til Spee den ædle Hertug fronte,
lo ham i Ansigtet, og da han græd
af Sorg, gav fule Dronning ham et Klæde
for Kinden at astørre, som var dyppet
i Rutlands skyldfrie Blod, hvem Clifford dræbte;
og efter megen Spot og megen Haan
tog de hans Hoved bort, og over Porten
af Byen York det fæstet, der forblev det,
det sorgeligste Skue end jeg saae.

Edward.

D elskte Hertug York, Du var vor Støtte,
vi har ei Stav, ei Sted nu Du er borte.

D Clifford, grumme Clifford, Du har slaget
Europas Blomst i Ridderskab og Manddom,
og paa Torræderviis ham overvundet;
thi Bryst mod Bryst han havde Dig besejret.

Nu er min Sjæls Pallads et Fængsel blevet;
gid ud den kunde slippe! at mit Legem
i Jordens Skjød til Hvile maatte stunde;
thi aldrig vil jeg mig herefter fryde,
nei aldrig, aldrig mere Glæden skue.

Richard.

Jeg kan ei græde, al mit Legems Vædske
kan neppe slukke Hjertets Luc-Brand.
Gi kan min Tunge Hjertets Byrde lette,
thi Aandens Drag, som Ordet skal udsende,
er hede Kul, der tænder i mit Bryst
en Flamme-Fld, som Taaren vilde slukke.
Alt græde kun forringer Sorgens Dybde;
For Smaa børn Taarer! Hevn og Strid for mig!
Richard, jeg bær Dit Navn, Din Dod jeg hevner,
hvis ei, jeg doer navnkundig ved Forføjet.

Edward.

Sit Navn den tappre York Dig efterlod,
hans Hertugdom og Stol min Deel nu bliver.

Richard.

Nei, hvis Du er af Kongeørnens St,
beviiis det ved at skue imod Solen;
For Stol og Hertugdom, siig Throne, Rige;
bliver disse Dine ei, Du var ei hans.

(Marsh. Warwick og Montague komme med Tropper.)

Warwick.

Nu kjære Herrer, hvordan staaer det til?

Richard.

Isald vort Rådseksbud vi, store Warwick,
Dig skulde melde, og ved hver en Yttring
med Dolken saare os, til Alt var sagt,
Fortællingen os smerted meer end Saarene.
O tappre Warwick, Hertug York er dræbt.

Edward.

O Warwick! den Plantagenet, hvem Du
var dyrebær som Saligheden hiiset,
er af Lord Clifford grumt af Dage bragt.

Warwick.

Ti Døgn jeg dette Tab i Taarer drufned
og nu, for Ederes Sorger end at øge,
maa jeg Jer melde hvad der siden skete.
Strax efter blodig Fægtning nær ved Wakefield,
hvor Ederes Fader aanded sidste Gang,
modtog jeg Tidender med snare Jilbud
om Ederes Nederlag og Richards Død.

I London dengang jeg som Kongens Bøgter
flax mynstred Hæren, samlede Vennekæarer,
og vel udrustet, som jeg tænkte, gif
for Dronningen at standse mod Sanct Albans,
og førte Kongen med mig overalt;
thi jeg ved Speidere blev underrettet,
at hendes Hensigt var at styrte om
vor Parlaments Beslutning, i Anledning
af Henriks Ed og Ederes Arveret.

Kort sagt — Vi mødtes ved Sant Albans,
paa begge Sider blev der tappert fægtet;
men enten det nu Kulde var hos Kongen,
som venligt skued til sin kjeffe Dronning,
hvad eller Rygtet om Margrethes Lykke
og overvættets Frygt for Cliffords Strengthed,
som mod de Fængne tordner Blod og Død,
jeg ei bedømme kan; men Sandhed er det:

Som Lynet fører deres Vaaben frem
og vore — lig en Natfugls dovne Flugt,
lig lade Tærskers matte Pleielslag
faldt sagte ned, som om de mødte Benner.
Jeg dem opmuntred for vor gode Sag
med Løfte om Belønning, større Sold,

forgjebes — de til Kamp ei havde Hjerte
 og vi, med dem, ei Haab om Dagens Seier.
 Vi flygtede. Til Dronningen gik Kongen.
 Lord George, Jer Broder, Norfolk og jeg selv
 til Eder iled hid i største Hast,
 — thi her paa Grændsen blev os sagt I stode —
 for nok engang at byde Tjenden Kamp.

Edward.

Men, hvor er Hertug Norfolk, gode Warwick?
 og naar kom Georg fra Burgund til England?

Warwick.

Ser Miil herfra staaer Norfolk med sin Hær;
 og Eders Broder sendte nys Jer Tante,
 den ædle Hertuginde af Burgund,
 med Hjelp af Folk til denne tvungne Krig.

Richard.

Bespynderligt at tappre Warwick flygted;
 jeg horte tidt hans Roes naar han forfulgte;
 men aldrig før den Skam at han har veget.

Warwick.

End ei min Skjændsel, Richard, horer Du;
 thi Du skal see, at denne stærke Høire
 kan rive Kronen bort fra Henriks Hoved,
 og vriste Sceptret af hans svage Haand,
 var han saa djærv og seirvant i Krigen
 som man ham mild og from og fredsfæl kjender.

Richard.

Jeg veed det godt, Lord Warwick, last mig ei.
 Kun Jver for Din Vre bed mig tale;
 men hvad gjør vi i denne Trængselstid?
 Skal vore Rustninger vi lægge af
 og svøbe os i Sorgens sorte Kjortel,
 paa Rosenfrandsen tælle vore Venner,

hvad? eller skal vi vores Andagt øve
paa Tjendehjelm med Hevnens stærke Arm?
Om I det vil, siig ja, og Haand paa Bærket!

Warwick.

Ja, derfor Warwick kom og har Jer opsogt,
og derfor kom min Broder Montague.
Kun her mig, Lords. Den herskesyge Dronning
med Clifford og med Lord Northumberland
og mange slige andre stolte Fugle,
som Ver har bearbejdet svage Konge.
Han har besvoret Eders Arveret,
nedtegnet er hans Ed i Parlamentet;
og nu til London farer hele Skaren
for Eden der at gjøre kraestesløs,
samt alt hvad Huset Lancaster kan skade.
Tregang' ti tusind Mand jeg troer de have,
Nu, dersom Norfolks Krigere og mine,
de Venner som Du, ædle Greve March,
iblandt de troe Walisere kan samle,
blot bringes kan til fem og tyve tusind,
afsted da! vi med Stormskridt gaae til London,
bestige nok engang skundakte Ganger,
og nok engang vi raabe: Frem mod Tjenden!
men aldrig meer vi vende om og flye.

Richard.

Nu hører jeg den store Warwick tale.
Gid aldrig den maa see en Solskins Dag,
som raaber: Fly, naar Warwick byder: Holdt!

Edward.

Lord Warwick, paa Din Skulder jeg mig læner,
og synker Du — den Stund afvende Gud! —
da falder ogsaa jeg; det Himlen hindre.

Warwick.

Ei længer Jarl af March, men Hertug York,

det næste Trin er Englands Kongethrone.
 Som Englands Konge skal Du raabes ud
 i hver en Flekke vi igjennem drage,
 og den som ei af Fryd sin Hue svinger
 skal have, for sin Feil, forbrudt sit Hoved.
 Kong Edward! tappre Richard! Montague!
 Ei længer vi om Hæder ville drømme,
 Trompetens Klang os lede til vort Dagværk!

Richard.

Nu Clifford, var Dit Hjerte haardt som Staal,
 som Du har vliift det steenhaardt ved Din Jdræt,
 jeg skal det ramme eller mit Dig give.

Edward.

Rør Trommen strax, Gud og Sanct Georg med os!
 (Et Bud kommer.)

Warwick.

Hvad nu? Hvad Nyt?

Budet.

Med Budskab sender Hertug Norfolk mig,
 at Dronningen med mægtig Hær sig nærmer;
 thi stævner Eder hurtig han til Raadslag.

Warwick.

Saa her det sig, I Helte. Lad os ille.

(gaae.)

Anden Scene.

Udenfor York.

Kong Henrik. Dronning Margarethe, Prinds-
 sen af Wales, Clifford og Northumberland
 med Tropper.

Dronning Margarethe.

Velkommen, Herre, for den vakkre Stad.
 Hiit Hovedet af Erkefjenden er,

som med Jer Krone vilde pryde sig.
 Kan dette Syn ei Eders Hjerte glæde?

Kong Henrik.

Som Klippen glæder den, der frygter Skibbrud,
 saa dette Syn mig ind i Sjælen nager.
 Men straf mig ei, - algode Gud! uskyldig;
 thi bitterlig har ei jeg brudt mit Løfte.

Clifford.

Allt for lemsældig mild er Eders Naade,
 og skadelig Medlidenhed maa undgaaes.
 Til hvem vil Leven kaste milde Blik?
 Ei til det Dyr, som rover i dens Hule.
 Hvis Haand er det, som Skovens Bjørn vil slukke?
 Ei hans, der foruroliger dens Unger.
 Og hvo kan undgaae lumste Slanges Giiftbraad?
 Ei den, som sætter Foden paa dens Hale.
 Den mindste Drm sig krummer, naar den trædes,
 og Duen piffer for at skytte Unglen.
 Ergjerrig efter Kronen stræbte Dyrk,
 Du smiilte mens han rynked vrede Bryn.
 Han, skjøndt kun Hertug, som en kjærlig Fader,
 paa Kongethronen vilde see sin Son
 og reise høit sin St; men Du, skjøndt Konge,
 med en saa vakker, elsket Son velsignet,
 samtykked i, at han blev arveløs,
 og viste Dig som en ukjærlig Fader.
 Selv usornuftigt Dyr sin Ungel nærer,
 endskjøndt de Mennekkens Mafyn skye;
 hvo saae dem ei for kjærligt at beskytte
 de spæde Unger — med de samme Vinger
 som stundom de har brugt til frygtfom Flugt —
 mod den at stride, som sig nærmest Neden,
 og eget Liv til Unglens Forsvar offre?
 Skam Konge Dig, see Dig i Speil paa dem!

Var det ei Dnt at denne raske Dreng
 sin Arveret fortabte ved Din Brøde,
 og skulde til sin Son i Tiden siqe:
 „Alt hvad min Farfa'er, Oldefader vandt,
 bortgaves ligegyldig af min Fader.“
 Alt hvilken Skam var dette! See paa Drengen,
 og lad hans mandig skjætte Blik, som lover
 ham lover Lykkens Gunst, Dit bløde Hjerte styrke
 til Dit at hårde, Dit ham efterlade.

Kong Henrik.

Ser vel har Clifford viist sin Talekunst,
 han Grunde anført har af mægtig Styrke;
 men siig mig Clifford, har Du aldrig hørt,
 at slet erhvervet Guds kun Uheld bragte?
 Og baaded altid Semmen det, naar Faderen
 gridst samlede Skatte og til Helved soer?
 Jeg efterlader ham en dydig Vandel,
 O, gid min Arv ei havde været større!
 thi alt det Dvrige, til saadan Priis,
 medbringer tusindfold meer Sorg at væge
 end nogen Tøddel Glæde det at eie.
 Alt Frande York! Gid Dine Benner vidste
 hvor det mig nager, hist at see Dit Hoved!

Dronning Margarethe.

Vær munter, min Gemal, nær Tjenden er;
 sliq Modløshed gjør Eders Følge svagt.
 Vør haabefulde Son I Ridderslaget
 jo lovet har? Drag Sværdet, giv ham det.
 Edward, knal ned.

Kong Henrik.

Edward Plantagenet, staa op som Ridder!
 Og mærk Dig vel: Vør Ret kun drag Dit Sværd!

Prindsen.

Min ædle Fader, med Jer høie Gunst:

Som Kronens Arving jeg vil drage det,
og i den Strid det føre indtil Døden.

Clifford.

Det talt er, som det summer sig en Prinds.

(Et Bud kommer.)

Budet.

J hoie Herrer, holder Eder rede!
thi Warwick kommer med en mægtig Hær;
tregang' ti tusind Mand af Yorks Parti;
og Edward, i hver By de drog igjennem,
som Konge udraabt blev, ham mange følge.
Stil Eder op til Slag, thi de er nær.

Clifford.

Bil Eders Naade ei forlade Marken,
naar J er fjern, har Dronningen meer Lykke.

Dronning Margarethe.

Gjør det, og overlad os til vor Skjæbne.

Kong Henrik.

Ens er vor Skjæbnes Maal, derfor jeg bliver.

Northumberland.

Med fast Beslutning vare det at sægte.

Prindsen.

Gyd Mod i disse Lorder, hoie Fader!
Gyd det i hver, som slaaer til Eders Forsvar;
Drag Eders Sværd, min Fader, raab: Sanct Georg!
(Marsch. Edward, Georg, Richard, Warwick,
Norfolk, Montague med Soldater, komme.)

Edward.

Bil Du nu knæle for mig, falske Henrik,
og sætte Diademmet paa mit Hoved,
hvad heller blodigt Lød paa Valen prøve?

Dronning Margarethe.

Skjæld Dine Smigrere, opblæste Dreng!

ei sommer sig slig nærværs Tale for Dig
til Kongen, Din retbaarne Herre.

Edward.

Jeg er hans Konge, han skal bøie Knæ;
med hans Samtykke blev jeg kaaret Arving,
han siden brød sin Ed; thi som jeg hører,
I — som er Konge, skjøndt han bærer Kronen —
igjen har bragt ham til i Parlamentet,
mig at udstryge og sin Søn faae indsat.

Clifford.

Dg det med Grund.
Hvo skal vel Fader arve uden Sønnen?

Richard.

Er I der, Slagter? D jeg kan ei tale!

Clifford.

Jeg staaer til Gjensvar rede for Dig, Krogryg,
Dig og den Stolteste af Dine Lige.

Richard.

Var det ei Dig, som dræbte unge Rutland?

Clifford.

Dg gamle York, og end det ei er nok.

Richard.

For Guds Skyld, Lords, giv Tegn til Tægtning strax.

Warwick.

Nu Henrik, slig om Du vil slippe Kronen?

Dronning Margarethe.

Munddjerve Warwick, tør Du tale med?
da Du og jeg sidst mødtes ved Sanct Albans,
Din Fod Dig tjente bedre end Din Haand.

Warwick.

Da var min Lod at flye, som Din er nu.

Clifford.

Du ser har sagt saa meget, dog Du flygted.

Warwick.

Mig Cliffords Tapperhed har aldrig jaget.

Northumberland.

Ei heller stod I fast ved egen Manddom.

Richard.

Northumberland, for Dig jeg nærer Agtelse —
afbryder Talen; neppe kan jeg styre
et voldsomt Udbrud af mit fulde Hjerte
mod Clifford, denne grumme Barmemorder.

Clifford.

Din Fader dræbte jeg, var han et Barn?

Richard.

Dg lig en Stimand, lig en feig Forræder,
Saa slog Du ogsaa vores gode Nutland.
For Sol gaaer ned Du skal Din Daad forbande.

Kong Henrik.

Hold inde nu, Mylords, og lad mig tale.

Dronning Margarethe.

Da trods dem, eller aabn Din Læbe ei.

Kong Henrik.

Jeg beder Dig, sæt ei min Tunge Grændser;
jeg Konge er og vel har Ret at tale.

Clifford.

Det Saar, min Konge, her oprevet er
ei læges kan med Ord, derfor ti stille!

Richard.

Da, Bøddel, drag Dit Sværd; ved Ham, som skabte
os Alle, sværger jeg og det beviser,
at Cliffords Manddom ligger paa hans Tunge.

Edward.

Stig, Henrik; vil Du give mig min Ret;
thi Tusinder, som Frokost tog, ei Maaltid
skal nyde meer, naar Du ei viger Tronen.

Warwick.

Hvis Du Dig vægrer, kommer paa Dit Hoved
de Faldnes Blod; thi Vork for Retten strider.

Brindsen.

Om det er Retten, Warwick kalder saa,
der ingen Uret er; men Alt er Ret.

Richard.

Hvo end Dig avled, staaer Din Moder her,
man horer let Du har Din Moders Tunge.

Dronning Margarethe.

Du ligner hverken Fader eller Moder;
men kun en brandemærket, vanskabt Uting,
af milde Forsyn tegnet for at styes,
som Tudebid og giftig Slangebraad.

Richard.

Neapels Jern, forgyldt med engelsk Guld,
hvis Fader fører Titten af en Konge,
— som om en Rendesteen blev kaldet Hav. —
Skam Dig, Du veed Dit Udspring, dog Du lader
lavfødte Sjæl forkyndes ved Din Tunge.

Edward.

En Straavist bedre kan end tusind Kroner
den frække Dulle til Selvkundskab bringe.
Langt mere stjon end Du Helena var,
om end Din Husbond er en Menelaus;
ei falske Qvinde Agamemnons Broder
saaledes frænkede, som denne Konge Du.
Hans Fader sværmed om i Frankrigs Hjerte,
tvang Kongen der, og boiede Dauphin;

og havde Henrik kun sin Lige ægtet,
 den samme Glands den Dag idag var hans;
 men da han tog i Seng en Tiggerqvinde,
 og ved sin Bryllupsfest Din Fader æred,
 da drog en Sky for Solen, og en Byge
 hans Faders Lykke skylled bort i Frankrig,
 og dnyged Opstand paa hans Krone hjemme.
 Har ei Din Stoltthed fremkaldt dette Oprør?
 Var ei Dit Hovmod, slumred end vor Fordring,
 og vi, af taus Medlidenhed mod Kongen,
 til anden Tid vor Fordring havde udsat.

Georg.

Men, da vort Solskin skabte Dig en Baar,
 og uden at Din Sommer Frugt os bragte,
 da til Din stolte Rod vi lagde Dren,
 og skjøndt vi selv af Eggen lidt blev saaret,
 saa viid: at da det første Hug er gjort
 vi standse ei for Du er fældet, eller
 Din Bæxt er badet med vort hede Blod.

Edward.

Med den Beslutning jeg Dig Kampen byder,
 og agter ikke her at tale meer,
 da Du den gode Konge nægter Ordet,
 Trompeter blæs! Lad blodigt Banner vaie!
 Til Seier eller Død det Bei os vise!

Dronning Margarethe.

Bliv Edward.

Edward.

Nei Trættesfær! Vi agte ei Dit Bliv,
 Dit Død vil koste mange tusind Liv!

Tredie Scene.

Kamppladsen imellem Towton og Saxton i York-shire.

Alarm. Angreb. Warwick kommer.

Warwick.

Alf Kampen træt, som Hest ved Beddeløbet,
jeg lægger mig for lidt at drage Ande.
Modtagne Stød og mangt et Slag gjengivet
har mine stærke Sener rovet Styrken;
med eller mod min Villie maa jeg hvile.

(Edward kommer løbende.)

Edward.

Smil milde Himmel! eller ram mig Død!
Thi mørke Skyer fordunkle Edwards Sol.

Warwick.

Nu Herre, har vi Held og kan man haabe?

(Georg kommer.)

Georg.

Vort Held er Tab, vort Haab Fortvivlelse;
vor Linie brudt og Nederlag os følger.
Hvad raader I? Hvad Vi skal vi nu flye?

Edward.

Flugt hjælper ei, de følge os med Binger;
og svage, vi Forfølgelsen ei undgaar.

(Richard kommer.)

Richard.

Al, hvorfor har Du Dig bortfjernet, Warwick?
Din Broders Blod har Jorden tørstig drukkert,
ved Cliffords Landsespidsse tappet ud.
I selve Dødsens Angst han raabte lig
det fjerne, dumpe Gjald af en Basun:

Hevn! Warwick, Hevn! min Broder, hevn min Dod!
 og under deres Hestes Buger, mens
 i lunkne Blod Hovstjæggene de farved
 den ædle Ridder opgav kjæf sin Aand.

Warwick.

Lad Jorden i vort Blod sig da beruse!
 Min Hest jeg dræber; thi jeg vil ei flygte.
 Hvi staae vi her lig bløde, svage Qvinder,
 besamrende vort Tab mens Fjenden raser,
 og see derpaa, ret som om Sorgespillet,
 for Spøg blev opført, kun til Skin.
 Her jeg paa Knæ for Gud hist oppe sværger:
 jeg standser ei igjen, ei stille staaer
 før Døden har mit Die luffet, eller
 mig Skjebnen givet Hevn i fulde Maal.

Edward.

O Warwick, her mit Knæ med Dit jeg bøier,
 min Sjæl til Din i Løftet fængsler jeg. —
 Og for mit Knæ fra Jordens kolde Ansigt
 sig reiser op, jeg mine Hænder haver,
 mit Die og mit Hjerte op til Dig.
 Til Dig, som reiser, og som styrter Throner,
 Dig beder jeg, om det Din Villie er,
 at dette Legem Fjendens Rov skal worde,
 Du Himlens Kobber Porte aabne vil
 for syndefulde Sjæl mildt at indlade. —
 Farvel nu, Vorder, til igjen vi mødes,
 maaskee paa Jorden, men maaskee i Himlen.

Richard.

Giv mig Din Haand, min Broder — kjære Warwick
 lad mine trætte Arme Dig omfavne.
 Jeg, som har aldrig grædt, i Sorg nu stedes,
 da Vintren saa vor skjønne Vaar har rovet.

Warwick.

Endnu engang, lev vel, I kjære Herrer!

Georg.

Ja lad os Alle gaae til vore Tropper,
tillade dem at flye, som ei vil blive,
og de som staae med os, vi Støtter kalde,
og om Alt lykkes, love slig Belønning,
som Seiren skjenker i olympisk Leg:
det planter Mod i det forsagte Bryst,
thi endnu er der Haab for Liv og Seier.
Gi tøve vi, men fremad med al Magt.

Fjerde Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Angreb, Richard og Clifford komme.

Richard.

Nu, Clifford, ene Dig jeg har mig kaaret,
Tænk Dig min ene Arm for Hertug York,
for Rutland denne, Begge fordre Hevn,
om med en Kobbermunt Du var omgivet.

Clifford.

Nu, Richard, jeg er med Dig her alene:
Det er den Haand som traf Din Fader York,
og det den Haand som slog Din Broder Rutland,
det Hjertet, som ved Begges Død sig fryder,
som styrker samme Haand, der traf dem Begge,
til samme Daad at øve imod Dig;
thi vaer Dig nu.

(De fægte, Warwick kommer, Clifford flygter.)

Richard.

Nei, Warwick, søg Dig op et andet Bildt,
jeg selv vil jage denne Ulv i Døden.

(gaaer.)

Femte Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Tummel. Kong Henrik kommer.

Kong Henrik.

Det Slag man ligne kan ved Morgnens Krig,
naar Skyen doende med Lyset kæmper,
naar Hyrden, aandende i valne Fingre,
ei klare Dag, ei Nat det kalde kan.

Nu hid det følger, lig en mægtig Sø,
som Floden tvinger til at trodse Vinden;
nu did det følger, lig den samme Sø,
der nodeds til at flye ved Vindens Raseri;
Nu stundom Floden seirer, stundom Vinden,
nu er den ene stærkest, nu den anden,
for Seiren begge stræbe, Bryst mod Bryst;
men ingen vinder, ingen overvindes.

Saa denne grumme Krig gaaer op og ned.

Paa dette Muldvarpsflud jeg sætter mig.

Dens vorde Seiren, Gud den har beskjæret!

Min Dronning Margareth og Lord Clifford
har jaget mig fra Slaget; Begge svore,
at Lykken var dem bedst, naar jeg var borte.

Gid jeg var død, om det var Himlens Villie;

Hvad er vel Verden uden Sorg og Moie?

Det maatte være dog et saligt Liv

at være kun en stille Bonde-Hyrde;

at sidde paa en Høi som jeg nu her

og ziirligt skjære ud i Træ, Sølfsiver,

og derpaa see hvordan Minutter løbe,

hvormange af dem der skal til en Time,

hvormange Timer der gaae paa en Dag,

hvormange Dage vil fuldbringe Maret,

hvormange Aar en Mand paa Jorden lever.

Og naar jeg dette veed, jeg deler Tiden:

saa mange Timer vogter jeg min Hjord;
 saa mange Timer medgaae til min Hvile;
 saa mange Timer bruger jeg til Andagt;
 saa mange Timer skyldfri jeg mig glæder;
 saa mange Dage bære mine Haar;
 saa mange Uger til de Stakler læmme;
 saa mange Aar til jeg afflipper Ulden.
 Minutter, Timer, Dage, Uger, Aar
 saaledes brugt til rette Diemed,
 de hvide Haar til stille Grav henbringe.
 Al hvilket Liv! hvor elskeligt! hvor sødt!
 Og giver Hvidtjorn ei en bedre Skygge
 til Hyrden, som de muntre Haar betragter,
 end en broderet kostbar Baldachin
 til Konger, som Forraderi befrygte?
 Al jo den gjør; og tusindfold saa sød.
 Og endelig — staaer Hyrdens simple Øst,
 hans kælde, tynde Drik af Fadersflaske,
 hans vante Slummer under Træets Skygge,
 som Alt saa sorgløs han og rolig nyder,
 ei over Fyrstens kostelige Retter?
 hans Spise vel i gyldne Skaaler blinker,
 hans Legem hviler i en sjelden Seng,
 men Mistro, Sorg og Oprør paa ham lure.
 (Zummel. En Søn kommer, som har dræbt sin Fa-
 der, og drager det døde Legeme efter sig.)

Sonnen.

Slet er den Vind, som Ingen bringer Gavn.
 See denne Mand, som Haand mod Haand jeg slog,
 et Forraad Kroner vist han hos sig har,
 og jeg, som heldig nu dem fra ham tager,
 maaskee før Nat mit Liv og dem maa offere
 til nogen Anden, som den Døde mig.
 Hverdan? O Gud! Det er min Faders Ansigt,
 mig ubevidst jeg ham i Kampen drækte.

D grumme Tid, som avler saadan Daad!
 Fra London jeg af Kongen tvungen blev;
 min Fader var Basal af Greve Warwick,
 og kom paa Yorks Parti, nedt af sin Herre.
 Og jeg, som af hans Haand modtog mit Liv,
 har med min Haand igjen ham Livet rovet.
 Tilgiv mig Gud, ei vidste jeg min Handling!
 Tilgiv mig Fader, jeg ei kjendte Dig!
 Min Taare skal hver blodig Plet afvaske:
 nu ei et Ord for Dinene har udgrædt.

Kong Henrik.

D sorgelige Syn! D Rædsels Tid!
 Naar Lover føre Krig om deres Huler
 maae skyldfrie Lam undgælde deres Kjendskab.
 Græd arme Mand, jeg hjælper Dig med Taarer;
 Lad Dine, Hjertes, lig en Borgerkrig,
 af Taarer blindes og af Jammer briste.

(En Fader kommer som har dræbt sin Søn, med det døde Legeme i sine Arme.)

Faderen.

Du som saa rask og dygtig gjorde Modstand,
 giv mig Dit Guld ifald Du eier noget.
 Jeg har med hundred Slag det dyrefjæbt;
 men lad mig see, er det en Fjendes Mafsyn?
 Alk nei, af nei, min Søn! Min Gæste!
 Alk Barn, hvis der er Liv i Dig tilbage
 slaa op Dit Die; see den Taareflod,
 som Hjertets Storm udlader paa Din Bunde,
 imens den Diet blinder, Hjertet dræber.
 Forbarm Dig Gud i denne Trængsels Tid!
 D hvilken Jammer, grum og slagtermæssig,
 forblindet, morderisk og unaturlig,
 den dødelige Trætte daglig avler!
 Din Fader, Barn, for tidlig gav Dig Livet,
 og har for sildig Livet rovet Dig!

Kong Henrik.

Vee over Vee! meer end sædvanlig Rædsel!
 O! at min Død den Rød og Jammer endte!
 Barmhjertighed, o Gud, Barmhjertighed!
 Hans Ansigt bær den røde, hvide Rose,
 de twende Huses uheldsvangre Farver;
 den ene Purpur-Blodet fuldtvel ligner,
 den anden, blege Kinder vise frem.
 Den ene salme, mens den anden blomstre!
 Thi stride J, maae tusind Liv henvisne.

Sønnen.

Hvor vil min Moder for min Faders Død
 forbande mig, og aldrig finde Trost!

Faderen.

Hvor vil min Liv, for Drabet af min Søn,
 i Taarer svemme, aldrig finde Trost!

Kong Henrik.

Hvor vil mit Folk for disse Sorgens Optrin,
 ei Kongen slye, og aldrig finde Trost!

Sønnen.

Har nogen Søn sin Fader saa besamret?

Faderen.

Har nogen Fader saa begravt sin Søn?

Kong Henrik.

Har nogen Konge for sit Folk saa sørget?
 Ser Sorg er stor, min tyve Gange større.

Sønnen.

Jeg bær Dig bort, hvor jeg mig mæt kan græde.

(gaaer med Ligt.)

Faderen.

Lad disse Arme være Din Liigskjorte!
 Mit Hjerte, gode Dreng, Din Mindehøi!
 Thi ei Dit Billed skal fra Hjertet vige.

Mit hule Bryst skal være Dødningsklokken.
 En saadan Liigfest giver Dig Din Fader;
 min Gnefte, meer jeg begræder Dig
 end Priam alle sine tappre Sonner.
 Jeg bær Dig bort! Hvo vil, lad Kampen faare,
 jeg myrdet har, hvor ei jeg skulde faare.

Kong Henrik.

O Jamrens Mænd, svar Kummer Eder nager,
 her Kongen er, hvem større Sorger plager.

(Tummel, Angreb. Dronning Margarethe, Prindsen af Wales og Greter komme.)

Prindsen.

Fly, Fader, fly! thi Eders Venner flygte,
 og Warwick raser som en hidset Tyr;
 assistet! i Hælene os Døden følger.

Dronning Margarethe.

Til Hest, min Fyrste, lad ad Berwick stande.
 Edward og Richard — ret som et Par Mynder,
 der har i Sigte den forfulgte Hare —
 med Flamme=Dine, sprudlende af Harm,
 og blodigt Staal, af grumme Haand omsluttet,
 os følge nær, og derfor hurtig bort.

Greter.

Ja bort; thi Hævnen er i deres Hjed.
 Nei, indvænd Intet, skynder Eder bort,
 hvis ei, kom efter, jeg vil foran drage.

Kong Henrik.

Nei, tag mig med Dig, gode Greter;
 ei frygter jeg at blive; men jeg ønsker
 at følge Dronningen. Nu fremad, fort!

(Alle gaae.)

Sjette Scene.

(Samme Sted. Lydelig Tummel. Cliffford kommer
saaret.)

Cliffford.

Mit Lys nu slukkes ud; Al, her det døer,
som mens det brandte, gav Kong Henrik Lys.
O Lancaster! Dit Nederlag jeg frygter
langt meer end Sjælens Afsted fra mit Legem.
Min Kjærlighed og Frygt Dig skaffed Venner;
men nu jeg falder, stilles løse Blanding.
Nu Folket sværmer om lig Sommerfluer,
de svække Dig og styrke stolte York,
og hvorhen slagrer Myggen? kun mod Solen,
hvem skinner nu? kun Henriks stærke Fjender.
O Phobus! Harde Du ei Phaeton
tilladt at styre Dine Flammehingste,
Din Gldvogn aldrig havde Jorden svedet:
Og Henrik, havde Du som Konge hersket,
og som Din Fader og hans Fader gjorde,
for Huset York Du ei en Fodbred veget,
jeg og ti tusind i det arme Rige
ei efterlod os Enker sørgeklædte,
og end i Fred paa Rigets Stol Du sad.
Thi hvad gi'er Ulrud Bært som milde Vinde?
og hvad som Mildhed gjør en Røver dristig?
Forgjæves er min Klage, mine Saar
ei hjælpes meer: ei Bei til Flugt staaer aaben;
ei Kraft jeg havde til at holde ud den;
haard Fjenden er, Medlidenhed ei fjender,
ei heller jeg af ham fortjener den.
Jnd i mit Dødsbaar Lusten alt er trængt.
det store Blodtab har mig mattet nu.
Hør Richard, Warwick, York, min sidste Røst:
jeg Eders Fædre traf, traf nu mit Bryst!
(Han falder i Asmagt.)

(Allarm og Tilbagetog. Edward, Georg, Richard, Montague, Warwick med Soldater komme.)

Edward.

Drag Mande, Lords; os Lykken byder standse,
med Fredsblik Krigens vrede Bryn at glatte.
En Trop forfølger blodbegjerlig Dronning,
hun Henrik leded — skændt han Konge var —
som Bagstavnsseil af stive Kuling fyldt,
ophyder Snekken til at stevne Volgen;
men troe I, Lorder, Clifford flygted med dem?

Warwick.

Nei det umuligt er han kunde undflye;
thi lad mig sige det her for hans Ansigt:
Jer Broder Richard mærked ham for Graven;
hvor han end er, saa er han sikkert død.

(Clifford stønner og døer.)

Edward.

Hvis Sjæl er det, som saa svært Affked tager?

Richard.

En Stommen som naar Liv og Død adskilles.

Edward.

See hvem det er; nu efter velendt Slag,
Ven eller Fjende; han behandles skaansomt.

Richard.

Kald Naadens Dom tilbage, det er Clifford,
som ei tilfreds med Grenen at afslappe
og sælde Rutland, da hans Blade skjød;
sin Morderkniv har sat til Stamens Rod,
hvorfra de unge Skud saa yndigt udsprang;
jeg mener vores adle Fader, York.

Warwick.

Fra Stadens Port I maae nu tage ned
Jer Faders Hoved, Clifford satte der,

og i dets Sted plant dette op igjen;
 For Lige, Lige maa man altid svare.

Edward.

Nu bringer hid vort Husets Vanhelds Ugle,
 der ifkun Død for os og Bore sang.
 Nu Døden stoppe skal hans Uheldsfrig,
 hans onde Tunge skal for Fremtid tie.

(Nogle af Følget bære Legemet frem.)

Warwick.

Jeg troer at hans Fornuft er ham berøvet,
 tal Clifford, veed Du hvem der taler til Dig?
 Den mørke Død hans Livslys overskygger,
 han ei os seer, ei hører hvad vi sige.

Richard.

D gid han gjorde, dog maaſkee han gjør,
 det er kun List, og han forstiller sig
 fordi han undgaae vil den bitter Haan,
 som han i Dødens Stund vor Fader voldte.

Georg.

Hvis det Du troer, drill ham med Spotteord.

Richard.

Clifford, om Naade bed, Du faaer den ei.

Edward.

Clifford, fortryd det med usrugtbar Anger.

Warwick.

Clifford, opfind Undskyldning for Din Udaad.

Georg.

Smedens vi for den udfinde Piinsler.

Richard.

Du elsked York og jeg er Son af York.

Edward.

Du ynked Rutland, jeg vil ynke Dig.

Georg.

Hvor er Margrethe nu, for Dig at værne?

Warwick.

Du tirres, Clifford, Vand nu som Du pleied.

Richard.

Hvad, ei en Ed? nei det er haardt naar Clifford
ei har en Ed at offre sine Venner.

Nu veed jeg han er død, og ved min Sjæl:
om denne heire Haand ham kunde kjøbe
to Timers Liv, for ham med Haan at knuse,
den Venstre slog den af. Med Blodets Strøm
jeg qualte ham, hvis aldrig slutte Torst
ei Yorks, ei unge Rutlands Blod har fället.

Warwick.

Men han er død. Afhug Rødder-Hovedet
og stil det op, hvor Eders Faders staaer.

Og nu til London i Triumph vi drage,
og Dig, som Englands rette Konge krone;
tilføes til Frankrig siden Warwick gaaer,
begjerer Froken Bona til Din Dronning:

da skal Du knytte disse Lande sammen,
og er Du Frankrigs Ven, ei frygte Du
de spredte Tjender, som igjen sig reise;
skjøndt de ei storlig kan til Skade stifte,
vil deres Brummen dog Dit Dre saare.

Tørst vil jeg Kronings Festsilgheden see,
og derpaa til Bretagne, for at stifte
det Egteskab, om det min Tyrste tykkes.

Edward.

Det stee alt som Du vil, min gode Warwick;
thi paa Din Skulder bygger jeg mit Sæde,
og aldrig vil jeg Noget foretage
hvortil Dit Raad og Bisald mangler mig.

Richard! Dig gjør til Hertug jeg af Gloster,

Dig George, af Clarence. Warwick, som vi selv,
kan handle og beslutte, som ham synes.

Richard.

Lad mig faae Clarence og lad Georg faae Gloster;
thi Glosters Hertugdom kun varsler Uheld.

Warwick.

Tys, hvad er det for taabelig Anmærkning,
Richard, vær Hertug Gloster; nu til London,
at hver sin Værdighed annamme kan.

Tredie Akt.

Første Scene.

En Dyrehauge i Nord-England.

To Skovbetjente med Armbrøste.

Første Skovbetjent.

J denne tykke Bux vi os vil skjule;
thi over denne Nabning komme Dyrene.
I dette Krat vi vil vor Standplads tage,
saa kan vi plukke os det bedste ud.

Anden Skovbetjent.

Jeg staaer paa Bakken, saa kan begge skyde.

Første Skovbetjent.

Det gaaer ei an, thi Lyden af din Armbrøst
vil angste Flokken, og mit Skud er tabt.
Her staae vi begge, sigte paa det Bedste.
Og for at Tiden ei skal falde lang,
jeg vil fortælle Dig, hvad mig er handtes
paa samme Sted, jeg mener vi skal staae.

Anden Skovbetjent.

Der er en Mand, lad ham gaae først forbi.

Kong Henrik (forklædt, med en Bønnebog.)

Kong Henrik.

Fra Skotland stjal jeg mig af Kjærlighed,
for med et Længselsblik mit Land at hilse.
Nei Henrik, Henrik, ei Dit Land er dette;
Din Plads besat, Dit Scepter bristet fra Dig,
og Salvningssolien er reent bortvasket.
Nu intet boiet Knaa Dig kalder Cæsar;
ei ydmyg Klager taler for sin Ret,
og ingen Mand Dig søger for Erstatning.
Jeg kan ei hjælpe dem, end ei mig selv.

Første Skovbetjent.

Her er et Dyr, hvis Skind vel Skytten lenner,
det er den fordums Konge; ham vi gribe.

Kong Henrik.

Jeg vil min Lidelse taalmodig bære;
thi Wiismand siger at det visest er.

Anden Skovbetjent.

Hvi tøve vi? Kom, lad os nu ham fange.

Første Skovbetjent.

Nei bliv en Stund, vi vil lidt mere here.

Kong Henrik.

Om Hjælp min Son og Dronning gif til Frankrig;
jeg horer og den mægtig store Warwick
er didreist, for den franske Konges Søster
til Edwards Gemalinde at begjære.
Er dette sandt, o, da min arme Dronning,
min stakkels Son, Jer Moie er forgjæves;
thi Warwick er en sün, en snedig Taler,
og Ludvig vindes let ved Ordets Magt.
Vel og Margrethe kunde være heldig,

hun er en Qvinde som man maa beklage,
 og hendes Suk bestormer vil hans Bryst;
 et Marmorhjerter hendes Taarer røre,
 en Tiger bliver venlig naar hun sørger,
 selv Nero maa i Hjertet føle Anger,
 ved hendes Taarestrom og Veemøds Alager.
 Men hun kom for at bede, han, at give,
 til Venstre hun begjærer Hjelp for Henrik,
 til Høire han en Brud for Edward fordrer,
 med Graad hun siger: Henrik affat er,
 med Smil han siger: Edward hersker nu.
 Naar hun for Kummer ei kan tale meer,
 vil Warwick hans Net udvilde; jevne Broden,
 og sætte Grunde frem af mægtig Kraft.
 Til Slutning han fra hende vinder Kongen,
 samt Løfte om hans Søster og hvad ellers
 der støtte kan og styrke Edwards Plads.
 Saa bliver det, Margrethe, og Du Arme
 staaer hjælpeløs, som Du gif bort forladt.

Anden Skovbetjent.

Siig, hvo er Du, som taler kun om Konger
 og Dronninger?

Kong Henrik.

Lidt meer end hvad jeg synes;
 dog mindre end jeg efter Todslen burde;
 en Mand, thi mindre kan jeg ikke være,
 og Menneſter om Konger tale maae.
 Har jeg som saadan, ei den samme Frihed?

Anden Skovbetjent.

Vel; men Du taler som om Du var Konge.

Kong Henrik.

Saa er jeg i mit Sind og det er nok.

Anden Skovbetjent.

Men hvis Du er en Konge, hvor er Kronen?

Kong Henrik.

Den her i Hjertet er, ei paa mit Hoved,
med Demant ei og dyre Stene smykket,
den kan ei sees, Tilfredshed kaldes den,
det er en Krone Konger sjelden bære.

Anden Skovbetjent.

Om I er Konge, kronet med Tilfredshed,
da med Tilfredsheds-Kronen I maa følge
os vel tilfreds; thi som vi troe
er I den Konge, Edward affat har,
og vi, hans Undersaatter, som har svoret
ham Troskab, gribe Eder som hans Tjende.

Kong Henrik.

Men svor I aldrig fer, og brede Eden?

Anden Skovbetjent.

Ei slig en Ged og vil ei heller nu.

Kong Henrik.

Hvor vare I da jeg var Englands Konge?

Anden Skovbetjent.

I Landet her hvor vi endnu har Hjem.

Kong Henrik.

Knap et Aar gammel var jeg salvet Konge;
min Fader, min Farsfader vare Konger;
som Undersaat I Troskab har mig svoret,
nu siger mig: har I ei Eden brudt?

Første Skovbetjent.

Nei, thi vi vare Undersaatter kun
imens I Konge var.

Kong Henrik.

Er jeg da død?

Hvad, aander jeg da ei som Menneske?
Genfoldsige, I veed ei hvad I sværge.
See, som jeg denne Hjæder fra mig blæser,

mens Vinden vifter den igjen til mig;
 adlydende min Aande naar jeg blæser,
 i samme Nu den viger for en anden,
 behersket stedse af det større Lusttræk:
 Saaledes er I simple Mennesker;
 men bryd ei Eders Sed. Ei mine Bønner
 til denne Synd Jer skal forlede.
 Gjør hvad I vil, og Kongen lystrer,
 I Konger være; byd, og jeg adlyder.

Første Skovbetjent.

Som troe Mand vil vi stedse Kongen lyde.

Kong Henrik.

Altsaa I bleve atter Henriks Mand,
 ifald han sad hvor nu Kong Edward sidder.

Første Skovbetjent.

I Guds og Kongens Navn vi Jer opfordre,
 til os at følge strax til vores Foged.

Kong Henrik.

I Herrens Navn, Jer Konges Navn jeg agter,
 og hvad Gud vil, lad Eders Konge øve;
 jeg i hans Skjøn taalmodig vil mig finde.

(de gaae.)

Anden Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Edward, Gloster, Clarence og Lady
 Grey.

Kong Edward.

Min Broder Gloster, paa Sanct Albans Balplads
 faldt denne Trues Husbond, Sir John Grey,
 hans Eiendomme tilfaldt Seierherren;
 nu søger hun om Gjenindsættelse,
 som vi med Billighed ei vel kan nægte,

da det i Striden var for Huset York
den brave Adelsmand sit Liv har tilsat.

Gloster.

Vel gjer Jer Hoighed i at tilstaae Bønnen,
at nægte hende den, en Skændsel var.

Kong Edward.

Saa var det, dog jeg end vil tøve lidt.

Gloster (affides til Clarence.)

Ha, staaer det saa?

Jeg seer at hun har noget at indvilge,
for Kongen kan indvilge hendes Fordring.

Clarence (affides.)

Han kjender Bildtet, holder trolig Sporet.

Gloster (affides.)

Stille!

Kong Edward.

Jer Fordring, Enke, vil Vi overveie;
en anden Gang I kan Bort Svar modtage.

Lady Grey.

Dysfættelse kun slet jeg taale kan,
behag nu, Eders Hoighed at beslutte,
og hvad I tykkes skal mig tilfredsstille.

Gloster (affides.)

Saa, Enke, jeg forsikkrer Dig Dit Gods,
naar hvad der tykkes ham, behager Dig.
Paa bedre paa, Du ellers bukker under.

Clarence (affides.)

Naar hun ei falder, er jeg uden Frygt.

Gloster (affides.)

Torbyde Gud! thi han hver Fordeel nytter.

Kong Edward.

Tortel mig, Enke, har Du mange Børn?

Clarence (affides.)

Jeg troer han beder hende om et Barn.

Gloster (affides.)

Nei, snarere han giver hende to.

Lady Grey.

Tre, ædle, høie Tyrste.

Gloster (affides.)

Du fire faaer, hvis Du hans Villie følger.

Kong Edward.

Det var stor Synd isald de misted Arven.

Lady Grey.

Vær naadig, høie Konge, og bevilg den.

Kong Edward.

Forlader os, jeg Enkens Bid vil prøve.

Gloster.

Saa J vil prøve nu om hun sin Prøve staaer;
J Alderdommens Prøve neppe naaer.

(Gloster og Clarence gaae over paa den anden Side.)

Kong Edward.

Siig True mig, J elsker Eders Born?

Lady Grey.

Ja høiere, i Sandhed, end mig selv.

Kong Edward.

For deres Vel J vilde gjøre meget?

Lady Grey.

For deres Vel jeg vilde lide meget.

Kong Edward.

Da vind Din Husbonds Gods for deres Vel.

Lady Grey.

Derfor jeg kom til Eders Majestæt.

Kong Edward.

Jeg veed hvordan Du kan erhverve det.

Lady Grey.

Til Eders Tjeneste J mig forbinder.

Kong Edward.

Hvad Tjeneste vil Du da gjøre mig?

Lady Grey.

Hvad J befaler, som staaer i min Magt.

Kong Edward.

Mit Onske taaler ei Undtagelser.

Lady Grey.

Undtagen, Konge, naar jeg ikke kunde.

Kong Edward.

Du let kan gjøre hvad jeg beder om.

Lady Grey.

Da vil jeg vist, hvad Eders Naade kyder.

Gloster (affides.)

Hun presses haardt; stærk Regn kan Marmor slide.

Clarence (affides.)

Saa rød som Jld; nu hendes Bøx maa smelte.

Lady Grey.

Tal ud min Tyrste, lad Jert Bud mig here.

Kong Edward.

Det Bud er let, Du skal en Konge elske.

Lady Grey.

Det kan jeg lettelig, som Underfaat.

Kong Edward.

Saa giber jeg Dig strax Din Husbonds Gods.

Lady Grey.

Med tusind Tak jeg anbefaler mig.

Gloster (affides.)

Hun neier, dermed Pagten hun besegler.

Kong Edward.

Nei vent, jeg mener Kjærlighedens Frugt.

Lady Grey.

Ja, Kjærlighedens Frugt jeg ogsaa mener.

Kong Edward.

Dog frygter jeg: udi en feil. Betydning;
hvad Kjærlighed troer Du jeg onsker mig?

Lady Grey.

Min Tak, min Ven, min Kjærlighed til Døden,
som Døden fordrer kun og Døden giver.

Kong Edward.

Den Kjærlighed jeg, ved min Sjæl, ei mener.

Lady Grey.

Saa meente I da ei hvad jeg har tænkt.

Kong Edward.

Nu troer jeg halvveis Du forstaaer min Hu.

Lady Grey.

Min Hu vil aldrig tilstaae hvad jeg mærker
I sigter til, om jeg ei tager feil.

Kong Edward.

Nu reent ud sagt, jeg hos Dig ligge vil.

Lady Grey.

Nu reent ud sagt, i Jern jeg heller ligger.

Kong Edward.

Saa skal Du ikke faae Din Husbonds Guds.

Lady Grey.

Saa skal min Vre da min Medgift være;
for dens Tak kjøber jeg ei Giendom.

Kong Edward.

Herved Du Dine Børn stor Uret gjør.

Lady Grey.

Herved I haade dem og mig gjør Uret;
men denne spøgefulde Lidenſkab
kun ilde ſtemmer med min Fordrings Alvor.
Lad mig med Ja bortdrage, eller Nei.

Kong Edward.

Ja, naar Du ſiger ja til mine Duſker;
Nei, naar Du ſiger nei til min Begjæring.

Lady Grey.

Da, Konge, nei. Jeg Intet søger meer.

Gloſter (affides.)

Ham Enken lider ei, hun rynker Panden.

Clarence (affides.)

Saa plump en Veiler findes ei paa Jorden.

Kong Edward (affides.)

Hvert Blik forkynder hendes Erbarhed,
hvert Ord det mageløſe Vid hun eier,
hver Egenskab paa Herſkerrang har Fordring.
Saa eller ſaa, da hun er for en Konge;
min Elſkte bli'er hun eller og min Dronning.
(hoit) Sæt at Kong Edward valgte Dig til Dronning?

Lady Grey.

Det lettere, min Drot, er ſagt end gjort;
jeg for en Elſemt maaskee kan være ſkiftet;
til Herſkerinde er jeg høit uſkiftet.

Kong Edward.

Jeg ſværges, ſkønne Enke, ved min Throne,
ei meer jeg ſiger end mit Hjerte attraaer:
det er ſom Elſkerinde Dig at eie.

Lady Grey.

Og det er meer end jeg vil Eder tilſtaaе;
jeg veed, jeg er for lav for Eders Dronning;
men dog for god at være Eders Trille.

Kong Edward.

Nu, Enke, blev ei Død, jeg mener Dronning.

Lady Grey.

Det vilde smerte Jer naar mine Sonner
Jer kaldte Fader.

Kong Edward.

Det gif da op,

naar mine Døttre, Moder kaldte Dig,
Du er en Enke, Du har nogle Born,
og, ved Guds Moder, jeg, som kun er Ungkarl,
har ogsaa Born; det er en Lykke jo
at være Fader til brav mange Sonner.
Nu svar ei meer; thi Du skal være Dronning.

Gloster (affides.)

Nu skriftet har den aandelige Fader.

Clarence (affides.)

Det er af syndig Lyst han saadan lader.

Kong Edward.

J undres, hvad vi to har overlagt.

Gloster (affides.)

Det staaer ei Enken an, hun er forsagt.

Kong Edward.

J fandt det selsomt hvis jeg gisted hende.

Clarence.

Med hvem Mylord?

Kong Edward.

Ei, Clarence! med mig selv.

Gloster.

Det var ti Dages Under i det mindste.

Clarence.

Det blev een Dag meer end et Under varer.

Gloster.

I saadan Grad er det et Underværk.

Kong Edward.

Spog, Brødre, kun; men viid at Enkens Ben,
om hendes Husbonds Eiendom er tilstaaet.

En Adelsmand (kommer.)

Adelsmanden.

Min høie Hyrste, Henrik greben er;
som Tange er han bragt til Slottets Port.

Kong Edward.

Besørger at han føres strax til Tower;
saa gaae vi, Brødre, til den Mand som greb ham,
for noie Hestelsen at undersøge.
Følg, Enke, os. Lords, viser hende Vre.

(Alle gaae uden Gloster.)

Gloster.

Saa Edward Drinderne vil vise Vre.
Gid han til Marv og Been var tæret hen,
saa fra hans Lænder intet Skud udsprang,
som krydsede min Fremtids gyldne Haab.
Dog mellem mig og dette Hjertes Attraa
— om lystne Edwards Net af Graven dækkes —
staaer Clarence, Henrik og hans Søn: ung Edward,
samt deres Livs usorudsete Afkom,
i deres Sted, for jeg kan tage Plads.
En herlig Forudslutning for min Hensigt!
Jeg drømmer altsaa kun om Herskervælde
lig En, der paa et omslydt Fjorbjerg staaer,
og seer den fjerne Kyst, sin Attraaes Maal,
og onsker Foden kunde Diet følge,
paa Soen vred, som ham fra Landet skiller:
udtømme den han gad for Bei at bane.
Saa i det Fjerne jeg mig onsker Kronen

forbander Alt imellem mig og den,
 og ønsker hver en Hindring at bortffjære,
 og med Umuligheder smigrer mig.
 Mit Die higer, Hjertet er for stolt:
 kan Haand og Kræfter ikke ligne dem.
 Sæt altsaa intet Rige venter Richard;
 hvad anden Glæde kan da Verden skjænke? —
 Jeg i et deiligt Skjed min Himmel bygger,
 og smykker Legemet i ziirlig Pragt,
 og tryller Dvinderne med Blik og Ord.
 D usle Tanke! mere usandsynlig
 end at erhverve tyve gyldne Kroner.
 Nei, Elskov mig forsvor i Moders Liv;
 at jeg dens blide Lov ei skulde følge,
 Naturen i dens Svaghed kjøbte den
 min Arm at skrumpe lig en visnet Stub;
 at danne paa min Ryg et Juulheds Bjerg,
 hvor Grimhed sidder og mit Legem haaner;
 at danne Fodderne ulige store,
 og at vanske mig i hver en Deel,
 ret som et Chaos, som en Bjørneunge,
 der, end usliffet, ei sin Moder ligner.
 D, er det muligt man mig elske kan?
 Det Banvid er, sliq Tanke blot at nære!
 Nei, da vor Jord ei anden Fryd mig offerer,
 end den at herske, trykke og forkue
 enhver af bedre Skabning end mig selv,
 saa er min Himmel kun: min Drom om Kronen,
 og denne Jord jeg for et Helved regner,
 indtil, paa den vanskabte Bul, mit Hoved
 omslynget bliver af den gyldne Ring.
 Dog veed jeg ei hvordan jeg Kronen naaer;
 thi mangt et Liv staaer mellem mig og Maalet,
 og jeg, — lig Een i tornet Skov forvildet,
 i Tornen river og af Tornen rives,

som søger Sti og viger af fra Stien,
 som ikke veed at finde frie Lust,
 fortvivlet bryder paa, for ud at slippe, —
 saa marttrer jeg mig for at gribe Kronen:
 fra denne Dval jeg mig befrie-maa,
 hvis ei mig hugge Bei med blodig Dre.
 Jeg smile kan og myrde mens jeg smiler,
 og raabe: Godt! til hvad mit Hjerte saarer;
 med kunstlet Taare mine Kinder væde,
 mit Ansigts Følger danne som jeg lyfter.
 Jeg drukne vil fleer Søfolk end en Havmand,
 og slaae fleer Glanere end Basilisken;
 jeg Taler spille vil saa godt som Nestor;
 bedrage Flere kunnst end selv Ulysses;
 og Sinon lig, erobre nok et Troja;
 jeg kan Kameleonet Farver give;
 lig Proteus mig forvandle til min Fordeel,
 og tage onde Machiavel i Skole.
 Kan jeg alt det og kan ei Kronen vinde?
 jo sad den høiere, jeg skal den finde.

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Frankrig. Et Bærelse i Palladset.

Lyd af Trompeter. Ludvig, den franske Konge,
 Fru Bona med Følge. Kongen tager Plads paa
 Thronen. Derpaa kommer Dronning Margarethe,
 Prinds Edward, hendes Søn, og Greven
 af Orford.

Kong Ludvig.

Sid ned hos os, Du Englands skønne Dronning;
 ei passer det sig for Din Rang og Fødsel,
 at Du skal staae imedens Ludvig sidder.

Dronning Margarethe.

Nei, Frankrigs store Konge, nu Margrethe

maa stryge Seil, og der hver Konger byde
hun tjene maa. Jeg tilstaaer at jeg var
i fordums gyltne Dage Albions Dronning;
men nu har Vanheld traadt min Fordring ned,
og med Vanære slagen mig til Jorden,
hvor efter Lykken jeg maa tage Sæde,
og til min lave Stilling mig beqvemme.

Kong Ludvig.

Slig, skønne Dronning, hvorfor saa fortvivlet?

Dronning Margarethe.

For saadan Grund, som taarevæder Diet,
sorgdrukner Hjertet og gjør Tungen lam.

Kong Ludvig.

J hvad det er, Du være steds den samme;
sæt Dig hos os, og bvi Din Nakke ei
for Lykkens Nag. (han sætter hende hos sig.)

Dit uforsagte Mod

lad over alle Uheld triumphere!

Trimodig, Margarethe! slig Din Skjebne,
og Frankrig søge skal den at afvæbne.

Dronning Margarethe.

Dit Godheds Ord mit sjunkne Sind opliver,
og min sorgbundne Tunge løser det.

Thi være det for ædle Ludvig kundbart:

at Henrik, ene Cier af mit Hjerte,

skjendt Konge, nu er bleven landsforviist,

og maa i Skotland som en Flygthing leve,

imedens Hertug York, den stolte Edward,

med Bold har Kongemagt og Sæde ranet

fra Englands salvede og rette Drot;

thi kommer jeg, den arme Margarethe

for, med min Sen Prinds Edward, Henriks Arving,

at bede Dig om billig, lovlig Hjelp;

hvis Du os svigter, alt vort Haab er ude;

Skjendt Skotland Willien har, det mangler Evnen;
forført er Adelen saavel som Folket,
vor Skat er rovet, flygtet er vor Hær
og som Du seer, vi staae Afgrunden nær.

Kong Ludvig.

Berømte Dronning, stands med Taalmod Stormen,
mens vi udtænke Midler den at dæmpe.

Dronning Margarethe.

Vor Fjende-vorer meer, jo meer vi tøve.

Kong Ludvig.

Min Bistand sikkest er, jo meer jeg tøve.

Dronning Margarethe.

Af, Utaalmodigheden følger Sorgen;
men see, der kommer alt mit Uhelds Stifter.

(Warwick kommer med Følge.)

Kong Ludvig.

Hvo er det, som saa dristig nærmer sig?

Dronning Margarethe.

Det er Grev Warwick, Edwards største Ven,

Kong Ludvig.

Velkommen tappre Warwick her til Frankrig!

(Han stiger ned fra Tronen, Margarethe reiser sig.)

Dronning Margarethe.

Ja! nu begynder end en Storm at rase;
ham er det, som bevæger Vind og Flod.

Warwick.

Fra Albions Drot, den værdige Kong Edward,
min Herre, Hersker og Din svorne Ven
— i huld og trosfast Kjerlighed — jeg kommer,
først: Dig at hilse kongelige Hersker,
dernæst et Venstabs Forbund at begjære,
til Slutning: dette Venstabs at befæste

for evig, hvis Du værdiges at afstaae
Din dydefulde Søster, Fruen Bona
til lovligt Ægteskab med Englands Konge.

Dronning Margarethe.
Hvis dette skeer, da Henriks Haab er ude.

Warwick (til Bona.)
Og, naadig Fruen! Paa min Konges Vegne
jeg har i Hverv, med Eders høie Gunst,
at kysse Eders Haand, og med min Tunge
at skildre Dig min Fyrstes Hjertes Tilstand,
hvor Rygtet, som i agtsomt Dre trængte,
Din Skjønheds Billed og Din Dyd har plantet.

Dronning Margarethe.
Kong Ludvig, Fruen Bona, lad mig tale,
for Warwick I besvare. Edwards Dnsfe
af velmeent Kjærlighed ei springer ud;
men er forstilt, født af Nødvendighed.
Hvor kan Tyranner herske sikkert hjemme,
naar de ei udenlands sig skaffe Forbund?
Alt han er en Tyran af dette fremgaaer,
at Henrik lever end; men var han død,
saa staaer Prinds Edward her, Kong Henriks Søn.
Vogt Ludvig, Dig, at ei ved Ægteskabet
Du fare Dig paadrager og Vanære;
thi skjendt Volds herskere for nogen Tid
kan Sceptret svinge, er dog Gud retfærdig,
og Tiden undertrykker Svig og Uret.

Warwick.
Fornærmende Margrethe!

Prindsen.

Hvi ei Dronning?

Warwick.

Fordi Din Fader Kronen ranet har,
Du er ei mere Prinds end hun er Dronning.

Drford.

Saa Warwick vil den store Gaunt fornægte,
som største Deel af Spanien undertvang,
og efter John af Gaunt, den fjerde Henrik,
hvis Blisdom for de Klogtigste var Speil,
og efter denne Blismand, Femte Henrik,
som ved sin Heltedaad erobred Frankrig;
fra Diæse vores Henrik stammer ned.

Warwick.

Hvorfor har Drford, i sin glatte Tale,
ei sagt hvorledes sjette Henrik tabte
alt det, som femte Henrik havde vundet?
Det vilde Frankrigs Herrer vist fornoie.
Kun to og tredsindstyve Aar I regner
Stamtablen ud; hvor kummerlig en Tid
for Hævd paa Kongeriger at godtgjøre.

Drford.

Hvor kan Du, Warwick, tale mod den Første,
som Du i sex og tred've Aar har adlydt
og uden Rødme som Forræder staae?

Warwick.

Kan Drford, som har stedse Retten pleiet,
nu dække Falskhed med et Stammetræ?
Ih, opgiv Henrik og kald Edward Konge.

Drford.

Ham kalde Konge, ved hvis haarde Dom
min ældre Broder, Lord af Aubrey Vere,
blev Dødens Rov og endnu meer: min Fader
midt i sin Manddomsalders Lovfald
før ham til Dødens Dør. Naturen ledte?
Nei, Warwick, nei, mens Liv min Arm opholder
skal den opholde Huset Lancaster.

Warwick.

Som min Arm Huset York.

Kong Ludvig.

Dronning Margrethe, Orford og Prinds Edward,
 I værdiges at træde lidt tilside
 imens jeg videre med Warwick taler.

Dronning Margarethe.

Lad, Himmel, Warwicks Ord ei daare ham!

(Dronningen, Prinds Edward og Orford gaar tilside.)

Kong Ludvig.

Nu sig mig, Warwick, paa Samvittighed:
 er Edward retlig Konge? Nodig knytter
 jeg mig til den, som ei var lovlig valgt.

Warwick.

Til Pant derpaa jeg Tro og Ere sætter.

Kong Ludvig.

Men er han agtet, elsket af sit Folk?

Warwick.

Desmere saa, da Henrik var uheldig.

Kong Ludvig.

Fremdeles — al Forstillelse tilside —
 Sig mig i Sanddrubed hans Elskovs Maal
 for vores Søster Bona.

Warwick.

Den viser sig

aldeles som det slig en Fyrste sommer.
 Jeg selv har hørt ham tidt med Ed forfikkre:
 hans Elskov var som Evighedens Plante,
 hvis Rod dybt fæstet var i Dydens Grund,
 hvis Frugt og Lov ved Skjønheds Sol fremspiret,
 fri for Misundelse, ei for Foragt,
 hvis Troken Bona ei hans Dvaler ender.

Kong Ludvig.

Nu Søster, lad os høre Din Beslutning.

Bona.

Dit Gaard eller Nei skal være mit,
dog tilstaaer jeg, (til Warwick) at ofte før i Dag,
naar jeg har hørt om Eders Konges Værd,
mit Dre min Fornuft til Attraa fristed.

Kong Ludvig.

Da, Warwick, skal min Søster Edwards blive,
og nu Artiklerne opsættes skal,
hvad hende som sig bør Kong Edward tilstaaer,
som vi med hendes Medgift vil opveie.
Kom Dronning Margarethe og vær Vidne
at Bona lover sig til Englands Konge.

Prindsen.

Til Edward vel, men ei til Englands Konge.

Dronning Margarethe.

Bedrageriske Warwick! Kun Din List
ved denne Pakt min Sogen gjør unyttig;
thi før Du kom var Ludvig Henriks Ven.

Kong Ludvig.

Saa er han end, saavel som Margarethes;
men dersom Eders Fordring kun er svag,
som det nu synes efter Edward gode Fremgang:
er det ei meer end billigt, jeg fritages
fra Hjælp at give, som jeg havde lovet;
dog skal hos mig I al den Godhed nyde,
som Eders Stand kan fordre, min kan yde.

Warwick.

I Skotland lever Henrik veltilfreds
hvor han, som Intet har, kan Intet tabe.
Hvad Eder selv angaaer, vor fordums Dronning,
I har en Fader, som Jer kan ernære;
ham salde I til Byrde, men ei Frankrig.

Dronning Margarethe.

Saa ti dog stille, ublu, frække Warwick,
som Konger stolt assætter og indsætter!
Jeg viger ei for mine Ord og Taarer,
— fuld Sandhed begge — have godtgjort Ludvig
Din List og Edwards falske Kjærlighed;
J tvende Tugle med de samme Tjedere!

(Et Horn høres udenfor.)

Kong Ludvig.

Til Dig er Budskab, Warwick, eller os.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Mylord Gesandt, for Eder disse Breve
fra Eders Broder, Marquis Montague.

(til Ludvig.)

Til Eders Majestæt fra vores Konge.

(til Margarethe.)

Og her til Jer, fra hvem det veed jeg ei.

(De læse Alle deres Breve.)

Oxford.

Det staaer mig an at vores Dronning læser
med Smil sit Brev og Warwick rynker Bryn.

Prindsen.

Nei see, som neldebrændt Kong Ludvig stamper,
jeg haaber Alt bli'er godt.

Kong Ludvig.

Warwick, hvad Nytt? og Eders, skønne Dronning?

Dronning Margarethe.

Mit fylder Hjertet med uventet Glæde.

Warwick.

Mit bringer mig Misnoie kun og Sorg.

Kong Ludvig.

Hvad? Har Kong Edward ægtet Lady Grey?
og for at smykke hans og Eders Falskhed
han Taalmod raader mig i denne Lap.
Er dette Pagten han med Frankrig seger?
Tor han fordrifte sig os at ferhaane?

Dronning Margarethe.

Jeg har det spaaet, min Konge, det beviser
Warwicks Dprigtighed og Edwards Elskov.

Warwick.

Jeg sværger, Ludvig, her for Himlens Mafyn,
og ved mit Haab om Saligheden hisset,
at jeg er reen for denne Edwards Handling;
han er ei meer min Konge, som mig skjender,
skjondt meest sig selv, om han kun saae sin Skam.
Har jeg forglemmt, min Fader sandt sin Død
brat, ubetimelig ved Huset York?

Samt Skjændselsdaaden med min Søsterdatter?

Har jeg med Kongekronen prydet ham,
og nedstødt Henrik fra sin Fødselsret,
og bliver nu tilsidst med Skam belønnet?

Skam over ham! min Ven skal Gre worde.

For at gjenvinde hvad for ham jeg tabte,
jeg her undsiger ham, og hylder Henrik.

Forglem, min ædle Dronning, fordums Nag,
fra nu af vil jeg trofast tjene Dig;

hans Uret imod Frokken Bona hævne
og plante Henrik paa sit fordums Sæde.

Dronning Margarethe.

Dit Død, o Warwick, har mit Had udslettet,
jeg glemmer og tilgiver gamle Feil,
og fryder mig, at Du blier Henriks Ven.

Warwick.

Hans Ven saa vist, saa uferstilt hans Ven,

at om Kong Ludvig værdiges at give
 os kun en liden Hob udvalgte Folk,
 vil jeg paatage mig at lande dem
 og styrte den Tyran ned fra sit Sæde.
 Ryskede Brud skal ei ham understøtte,
 hvad Clarence angaaer, sig mine Breve,
 at det sandsynligt er han falder fra,
 da Edward kun af Bølløst gisted sig,
 ei for sit Riges Sikkerhed og Vre.

Bona.

Hvorledes hæbnes Bona, kjære Broder,
 naar Du ei hjælper den betrangte Dronning?

Dronning Margarethe

Hvordan skal Henrik leve, store Tyrste,
 naar fra Fortvivlelse Du ei ham frelser?

Bona.

Min Anke er den samme som Margrethes.

Warwick.

Og Ederes, skjønneste Frøken, og er min.

Kong Ludvig.

Og min er hendes, Din og Margarethes.
 derfor jeg endelig er fast besluttet:
 I hjælpes skal.

Dronning Margarethe.

Lad mig med Værsøgt for Alle takke.

Kong Ludvig.

Englands Udsendte, vend Dig hurtig hjem
 og sig Din falske, Din indbildte Konge,
 at Frankrigs Ludvig sender Masker did,
 at svire med ham og hans nye Brud.
 Du saae hvad skete, gaa og angst Din Konge.

Bona.

Siig ham: I Haab han Enkemand snart bliver,
jeg Vidiekrandsen nu vil for ham bære.

Dronning Margarethe.

Siig ham fra mig: min Sorgetid er endt,
og at jeg rede staaer med Skjold og Sværd.

Warwick.

Siig ham: Fordi han mig med Uret krænkte
jeg river Kronen bort, som jeg ham skjenkte.
Tag Din Belønning — gaa.

(Budet gaaer.)

Kong Ludvig.

Nu, brave Warwick,
skal Du med Driford og femtusind Mand
gaae over Søen, bryde Edward Slag;
om det behøves skal den ædle Dronning
og Prindsen følge med en frisk Forstærkning.
Dog for Du gaaer, en Tvivl Du mig besvare:
Hvad er os Borgen for Din faste Trofskab?

Warwick.

Til Pant paa svigfri Trofskab dette tjener:
Om Dronningen og denne Prinds samtykke,
forener jeg med ham min ældste Datter,
— mit Hjertes Fryd — ved hellig Egtepagt.

Dronning Margarethe.

Ja jeg samtykker og jeg takker Eder;
min Sen, hun er saa skøn som hun er dydig,
tov derfor ikke, giv Din Haand til Warwick,
og med Din Haand ubrødelige Løfte,
at ene Warwicks Datter Din skal worde.

Prindsen.

Jeg tager hende, hun fortjener det,
og her til Pant jeg giver Dig min Haand.
(giver Warwick Haanden.)

Kong Ludvig.

Hvi tøve nu? Man hverve Krigsfolk strax,
og Du Bourbon, vort Riges Admiral,
skal føre dem til England paa vor Flaade.
Snart haaber jeg, at Vanheld ham skal ramme,
som spottet har den franske Kongestamme.

(Alle gaar uden Warwick.)

Warwick.

Her kom jeg som Gesandt; men vender hjem,
som Edwards svorne, dødelige Fjende.
En Ektepagt mig paalagt var i Hverv;
men stræksfuld Krig skal svare hans Begjæring.
Fandt han mig blot til sine Leiers Redskab?
Saa skal jeg verle om hans Skjerts til Sorg.
Ved denne Arm han hævet blev til Kronen,
men denne Arm skal styrte ham igjen;
ei at jeg kan Kong Henriks Rummer synke,
for Edwards Spot min Havn ham lader synke.

Fjerde Akt.

Første Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Gloster. Clarence. Somersset. Montague
og flere komme.

Gloster.

Nu siig mig, Broder Clarence, hvad Du tænker
om dette Ektekab med Lady Grey?
Har ei vor Broder gjort et værdigt Valg?

Clarence.

J ved at der er langt herfra til Frankrig:
Hvor kunde han til Warwicks Hjemkomst vente?

Somerset.

Her op med denne Tale, Kongen kommer.

(Lyd af Trompeter. Kong Edward med Følge,
Lady Grey som Dronning. Pembroke, Staf-
ford, Hastings og flere komme.)

Gloster.

Med sin velvalgte Brud.

Clarence.

Jeg siger ham reent ud alt hvad jeg mener.

Kong Edward.

J stander tankesuld, halv misfornøiet;
hvad tyffes Eder, Clarence, om vort Balg?

Clarence.

Saa godt som Frankrigs Ludvig og Grev Warwick,
som er af Mod og Dømmekraft saa svage,
at de ved dette Misgreb ei fortørnes.

Kong Edward.

Nu sat at de fortørnes uden Grund,
det er kun Ludvig, Warwick; jeg er Edward,
Din Drot og Warwicks; som jeg vil, jeg handler.

Clarence.

Ja, som vor Konge gjelder Eders Villie;
men overilet Balg er sjelden godt.

Kong Edward.

Nu, Broder Richard, er J ogsaa vred?

Gloster.

Aldeles ei,
nei Gud forbyde at jeg ønsked adskilt
hvad Gud har sammenføiet. Det var Synd
at skille dem som drage vel tilsammen.

Kong Edward.

Nu Eders Mishag, Eders Haan fræregnet,
 siig mig en Grund hvorfor ei Lady Grey
 min Viv og Englands Dronning skulde vorde,
 og I Lord Somersæt og Montague,
 tal med Grimodighed, hvad tænke I?

Clarence.

Da er min Mening denne: at Kong Ludvig
 vil Eders Fjende blive, da han fræktes
 ved Eders Beileri til Fæken Bona.

Gloster.

Og Warwick som har adlydt Eders Bud
 er nu ved dette Ægteskab vanæret.

Kong Edward.

Men om jeg nu dem begge tilfredsstiller
 ved slige Midler, som jeg kan udfinde?

Montague.

Saa havde en Forbindelse med Frankrig
 mod udenlandske Storme styrket Riget
 langt meer end noget hjemligt Ægteskab.

Hastings.

Veed Montague da ei, at ved sig selv
 staaer England fast, naar det sig selv er tro?

Montague.

Men siikrere ved Frankrigs Venskab dækket.

Hastings.

At nytte Frankrig bedre er end troe det;
 lad os af Gud og af vor So beskyttes,
 den har han givet os til stærkest Skjold;
 alene ved den Hjælp vi os forsvare,
 i den og i os selv vor Tryghed hviler.

Clarence.

For denne Tale Hastings vel fortjener
en Arving af Lord Hungersford til Wgte.

Kong Edward.

Jeg gav mit Bifald og det var min Billie,
for denne Gang den gjelde skal som Lov.

Gloster.

Dog tyffes mig det ei var godt I gav
en Datter og en Arving af Lord Scales
til Broderen af Eders elskte Brud,
for Clarence eller mig hun passed bedre;
men i Jer Brud Jert Broderskab begrov I.

Clarence.

Thi ellers havde I Lord Bonvilles Arving
ei skjenket Eders nye Hustrues Son,
og ladet Eders Brodre selv sig skjotte.

Kong Edward.

Al stakkels Clarence, er det for en Biv
Du misfornøiet er? jeg sørger for Dig.

Clarence.

Ved eget Valg I Eders Dommekraft
har viist, den var kun tynd, derfor tillad mig
at være Mægler i min egen Sag;
hvorfor jeg snarlig Eder vil forlade.

Kong Edward.

Gaa eller bliv, Edward vil være Konge,
han vil ei bindes ved sin Broders Billie.

Dronning Elisabeth.

Mylords, for det Hans Majestæt behaged
mig at ophøje til en Dronnings Rang,
I være bør saa billig at erkjende,
at jeg af Gudsvel ei uadel var,
og Ringere end jeg har naaet det samme.

Da denne Rang nu mig og Mine ærer,
vil Eders Mishag, hvem jeg vilde takkes
med Sorg og Fare al min Fryd beskygge.

Kong Edward.

Ei smigre Du, min Elfte, deres Brede;
hvad Fare og hvad Sorg kan møde Dig
naar ikkun Edward er Din faste Ven
og deres Herre, hvem de maae adlyde;
ja, hvem de lyde skal og elske Dig,
naar de ei Had hos Edward finde vil;
men om de gjør det, jeg Dig sikkert skal,
og de skal føle Hernen af min Brede.

Gloster (affides).

Jeg hører, siger lidet, tænker mere.

(Et Bud kommer.)

Kong Edward.

Nu Bud, hvad Brevskab eller Nyt fra Frankrig?

Budet.

Min Konge, ingen Breve, kun saa Død,
som uden synderlig Tilladelse
jeg vover ei at sige frem.

Kong Edward.

Den har Du alt, siig derfor blot i Korthed
Dit Grinde, saa godt Du det erindrer.
Hvad svarer Frankrigs Konge til vort Brev?

Budet.

Hans Ord ved min Afreise vare disse:
„Gaa, siig Din falske, Din indbildte Konge:
„at Frankrigs Ludvig sender Maffier ham,
„at svære med ham og hans nye Brud.“

Kong Edward.

Er han saa kæk? Han troer jeg er en Henrik?
Hvad sagde Bona om mit Egteskab?

Budet.

Saa lode hendes Ord med mild Foragt:
 „Siig ham, i Haab han Enkemand snart bliver
 „jeg bærer Vidiekrandsen for hans Skyld.“

Kong Edward.

Jeg dadler hende ei, hun kunde vel
 ei siig meget mindre; hun led Uret,
 men nu: hvad sagde Henriks Gemalinde?
 hun var nærværende, som jeg har hørt.

Budet.

„Siig ham fra mig, min Sorgetid er endt,
 „snart jeg med Skjold og Sværd staaer mod ham vendt.“

Kong Edward.

Det lader hun vil spille Umazone.
 Hvad sagde Warwick vel til denne Spot?

Budet.

Han, imod Eders Majestæt opirret
 meer end de Andre, sagde disse Ord:
 „Siig ham: fordi han mig med Uret frænkte,
 „jeg river Kronen bort, som jeg ham skjenkte.“

Kong Edward.

Der den Forræder aande slige Ord?
 Nu vel, saaledes varslat, jeg mig væbner,
 de skal faae Krig og bøde for det Hovmod;
 men siig: er Warwick og Margrethe Venner?

Budet.

Saa stærkt er deres Venskab, heie Konge,
 at hendes Edward ægter Warwicks Datter.

Clarence.

Den Ældste dog? den Yngste vil jeg have.
 Farvel min Broder Konge, sid I fast;
 thi jeg vil hen til Warwicks anden Datter.
 Skjendt jeg et Rige mangler, vil jeg ikke

i Ægteskab for Eder staae tilbage.

Hver den, som elsker mig og Warwick, følge!

(Clarence gaaer, Somerset med ham.)

Gloster (affides.)

Jeg ikke — til et større Maal jeg sigter;
for Kronens Skyld, for Edwards ei, jeg bliver.

Kong Edward.

Clarence og Somerset til Warwick gif;
men jeg alt væbnet er imod det Værste;
og Hast nødvendig er i denne Trangsel.
Pembroke og Stafford, gaaer paa mine Begne
at hverve Folk, til Krig gjør rede Alt;
De er vel, eller komme med det Første
i Land; jeg selv vil snarest Eder følge.

(Pembroke og Stafford gaae.)

Men Montague og Hastings, for jeg gaaer,
opløs min Tvivl. Ved Blod og Venstabsbaand
J, af dem Alle, Warwick nærmest ere.

Sitg frem om J ham elske meer end mig?

J saa Fald, da gaaer Begge til ham over;
jeg kjender heller jeer end falske Venner;
men staaer Jer Hu til Eders Pligt at gjøre,
da lover mig det med en Venstabs-Ed,
og jeg skal aldrig have Eder mistænkt.

Montague.

Saa hjælp Gud Montague, som han er tro!

Hastings.

Og Hastings, som han fremmer Edwards Sag!

Kong Edward.

Nu Broder Richard, bliver J hos os?

Richard.

Til Trods for hver som sig modsætter Eder.

Kong Edward.

J saa Tald Edward er paa Seiren vis,
derfor afsted, vi ingen Time ode,
for Warwicks franske Tropper snart at møde.

Anden Scene.

En Slette i Warwickshire.

Warwick og Oxford med franske og andre Tropper
komme.

Warwick.

Tro mig, Mylord, alt hidindtil gaaer vel;
thi Folket sværmer til os flokkevis.

(Clarence og Somerset komme.)

men see der komme Somerset og Clarence,
sig hastig, Mylords, om vi ere Venner?

Clarence.

Frygt ei derfor, Mylord.

Warwick.

Velkommen da til Warwick, gode Clarence,
velkommen Somerset; nu var det Feighed
at nære Mistro, naar et adelt Hjerte
udrækker aabne Haand til Tegn paa Venkab.
Man kunde troe at Clarence, Edwards Broder
til Skin kun ellers gav vor Gjerning Bisfald;
velkommen dog, min Datter Din skal verde. —
Nu staaer tilbage kun — da forsvaresløs
Din Broder har sig leiret, og sin Hær
lagt ind i Stæderne, mens han kun selv
omgives af en ringe Vagt — i Nat
at overrumple og at fange ham,
som er af Speiderne befunden let.
Som kjække Diomed og som Ulysses
sig snild og mandig sneget til Rhesus' Telt,

og borttog de betydningsfulde Gæste;
 saa vi, i Skjul af Mattens sorte Kappe,
 hans Vagt nedhugge usformodentlig,
 og gribe ham; — jeg siger ei — ham dræbe;
 min Hensigt er kun ham at overrumple.
 J, som vil følge med til dette Bænk,
 udraaber Henriks Navn med Eders Fører.

(De raabe Alle: Henrik.)

Nu til vor tause Daad vi os begive,
 Gud og Sankt Georg for Warwick og hans Venner!

Tredie Scene.

Edwards Leir nær Warwick.

Adskillige Skildvagter, som holde Vagt ved Kongens
 Telt.

Første Skildvagt.

Kom Karle, kom, hver tage skal sin Plads;
 thi Kongen nu har sat sig til at sove.

Anden Skildvagt.

Hvad? vil han ei tilfængs?

Første Skildvagt.

Nei, thi han har et helligt Øste gjort,
 sig ei at lægge til naturlig Hvile,
 for Warwick eller han er undertrykt.

Anden Skildvagt.

J Morgen da maaskee vil blive Dagen,
 om Warwick er saa nær som man fortæller.

Tredie Skildvagt.

Siig mig engang, hvem er den Adelsmand,
 som altid er med Kongen i hans Telt?

Første Skildvagt.

Det er Lord Hastings, Kongens første Ven.

Tredie Skildvagt.

O, er det saa? Men hvorfor lader Kongen
i Stæderne sit bedste Følge ligge,
imens han selv i aaben Mark sig leirer?

Anden Skildvagt.

Jo større Faren er, jo større Ære.

Tredie Skildvagt.

Giv mig udvortes Hæder blot og Ro;
det staaer mig bedre an end farlig Ære.
Om Warwick kjendte Kongens Stilling her,
jeg frygter for, han vilde vække ham.

Første Skildvagt.

Naar ei vor Hellebard ham spærred Veien.

Anden Skildvagt.

Hvi vogte vi hans kongelige Telt,
hvis ei for natligt Angreb ham at værges?

(Warwick, Clarence, Orford og Somerset
komme med Tropper.)

Warwick.

Her er hans Telt, og se, hist staaer hans Vagt.
Frem, Mand! nu vindes Ære eller aldrig!
Kun følger mig, og Edward bliver vor.

Første Skildvagt.

Hvem der?

Anden Skildvagt.

Staa! eller Du er dødsens.

(Warwick og de Dørige raabe Alle: Warwick! Warwick!
og anfælde Vagten, som flygter, raabende:
til Vaaben! til Vaaben! Warwick med Sine
følge dem.)

(Trommerne røres og Trompeterne lyde. Warwick
og de Dørige komme tilbage, og medbringe Kon-
gen, indhyllet i en Kappe, siddende i en Stol.
Gloster og Hastings flygte.)

Somersæt.

Hvem ere de som flygte?

Warwick.

Richard, Hastings;
men lad dem gaae; thi her er Hertugen.

Kong Edward.

Hvad? Hertug! Da vi skiltes sidst Du gav
mig Kongenavn.

Warwick.

Nu er det anderledes.

Da J beskjæmmed mig i mit Gesandtskab,
da satte jeg Jer af fra Kongevælden,
og nævner Eder nu som Hertug York.
Hvorledes skulde J et Rige styre,
som veed ei hvad J skylder en Gesandt,
som med een Kone ei kan tilfredsstilles;
som ei er brøderlig mod Eders Brødre,
som kan ei finde hvad Jert Folk kan baade,
og Jer ei vørge imod Eders Tjender.

Kong Edward.

Ei Brøder Clarence, er Du ogsaa her?
nu seer jeg grant at Edward vel maa synke;
dog Warwick, end til Trods for alle Vanheld,
til Trods for Dig og for Din Hjælperstare
vil stedse Edward sig som Konge ansee.
Om Lyffkens Lune og mig styrter dybt,
min Hu staaer over Kredsen af dens Hjul.

Warwick.

Da i sin Hu er Edward Rigets Konge;

(tager Kronen af hans Hoved.)

men nu skal Henrik Englands Krone bære,
og rette Konge være, Du kun Skyggen.
Mylord af Somersæt, paa min Unmodning,

see til at Hertug Edward bliver fulgt
 hen til min Broder, Erkebisp af York.
 Naar jeg har slaget Pembroke og hans Mænd,
 jeg følger Eder, og fortæller Svaret,
 som Ludvig og som Froken Bona sende.
 Nu for en Stund, farvel min gode Hertug.

Kong Edward.

Hvad Skjebnen byder, Menneſket maa lide,
 det hjælper ei mod Vind og Strøm at stride.

(Kong Edward ledes ud, Somersæt følger ham.)

Oxford.

Hvad bliver nu, Mylords, for os tilbage?
 kun med vor Hær vi maae til London drage.

Warwick.

Ja og med Til vi det udrette maae,
 befrie Kong Henrik fra sit Fangenskab,
 og see ham paa den kongelige Throne.

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Dronning Elisabeth og Rivers.

Rivers.

Hvorfor saa pludselig forandret, Frue?

Dronning Elisabeth.

Al Broder Rivers, har J end ei hørt
 hvad Uheld er Kong Edward nylig handet?

Rivers.

Hvad, Tabet af et Slag maaſkee med Warwick?

Dronning Elisabeth.

Nei, Tabet af sit kongelige Selv.

Rivers.

Hvad? er min Tyrſte falden?

Dronning Elisabeth.

Ja næsten falden; thi han fangen er.
 Han enten er forraadt ved Vagtens Falskhed,
 hvad eller overfalden heelt uventet,
 og som jeg siden hører, nu betroet
 Yorks Erkebisp, den grumme Warwicks Broder,
 og sølgelig vor dødelige Fjende.

Rivers.

Jeg tilstaaer at det Nytt er sørgeligt;
 men, hoiæ True, I maa ei forsage,
 snart Warwicks Tab kan bringe Solskins Dage.

Dronning Elisabeth.

Til da maa Haabet hindre Livets Visnen.
 Af Kjerlighed Fortvivlelsen jeg tvinger;
 thi under Hjertet bær' jeg Edwards Afkom.
 Det undertrykker Lidenstakens Udbrud,
 derfor med Mildhed drager jeg mit Kors,
 derfor jeg swalger Taaren, qvæler Sukket,
 som suger Blodet, at ei mine Taarer
 og mine Sukke drukne og fordærve
 Kong Edwards Frugt og Englands Krones Arving.

Rivers.

Men, True, hvor er Warwick siden bleven?

Dronning Elisabeth.

Man har mig meldt at han til London drog
 for atter at paasætte Henrik Kronen.
 Du gjette Resten; Edwards Benner synke.
 Men for Tyrannens Raseri at undgaac,
 (thi tro ei den, som engang brød sin Ed)
 jeg søger helligt Fristed, for at frelse
 usodte Arving til Kong Edwards Ret;
 der er jeg sikker for Vedtag og Vold.
 Kom lad os flygte for det er for sild,
 for Warwick leder os til Dødning=Gilde.

Femte Scene.

En Dyrehauge i Nærheden af Middelham Slet i York-shire. Gloster. Hastings. Sir William Stanley og flere.

Gloster.

Nu Mylord Hastings og Sir William Stanley, ei undrer Eder meer, jeg Eder hid i Skovens mørke Dykning haver draget. Thi her: I veed min Broder, Eders Konge er fange her hos Bispen, i hvis Vænge han megen Frihed og god Dmgang nyder, og ofte, af en ringe Vagt kun fulgt, her jager efter Vildt for sig at more. Jeg har ham hemmeligen underrettet, at, om han komme kan ved denne Tid, for paa sædvanlig Maade her at jage, han Venner finde skal med Hest og Følk, for ham at udfrie af hans Fangenskab.

(Kong Edward og en Jæger komme.)

Jægeren.

Kom her Mylord, thi er Vildtet skjult.

Kong Edward.

Nei denne Vei, see hist staae Jægerne. — nu Broder Gloster, Hastings og I Andre, staae I saa nær for Bispens Dyr at stjæle?

Gloster.

Min Broder, Tid og Sted udfordrer Hast, ved Skovens Hjørne Eders Hest er rede.

Kong Edward.

Hvad Vei skal vi nu tage?

Hastings.

Til Lunn, Mylord, derfra tilskibs til Glandern.

Gloster.

J gjetter godt; thi det er just min Mening.

Kong Edward.

Stanley, Din Iver jeg belønne vil.

Gloster.

Hvi tøve nu, her er ei Tid til Tale.

Kong Edward.

Hvad siger Du? Vil Du os følge, Jæger?

Jægeren.

Jeg heller gaaer, end bliver for at hænges.

Gloster.

Saa kom da, følg! Den Ting maa endes snart.

Kong Edward.

Min Bisp, Farvel. Bærg Dig for Warwicks Brede.
Alt jeg maa Kronen naae, derom Du bedel!

(Alle gaae.)

Sjette Scene.

Et Bærelse i Tower.

Kong Henrik, Clarence, Warwick, Somerset,
den unge Richmond, Drford, Montague,
Hovidsmanden i Tower og Folge.

Kong Henrik.

Nu Commandant, da Gud og mine Venner
har Edward stødt fra Kongesædet ned,
og Henriks Fangenskab til Frihed vendt,
som og min Frygt til Haab, min Sorg til Fryd,
hvad skyldte vi Dig da for vor Løsgivning.

Hovidsmanden.

Ei Undersaatten af sin Herre fordrer;
men om en ydmyg Ben tillades mig,
jeg beder Eders Naade mig tilgive —

Kong Henrik.

Tilgive? Hvad? At Du mig godt behandled,
 nei, var Du vis, jeg vil Din Godhed lønne,
 den i mit Fangenskab mig Lindring gav,
 ja saadan Lindring som en Fugl i Buret
 kun nyder, naar den efter megen Kummer
 tilsidst, ved Tonerne af hunselig Glæde,
 sin Friheds Tab har glemt, kan atter qvæde.
 Men Warwick, Du næst Gud har reddet mig,
 derfor især jeg takker Gud, saa Dig,
 han Dphavsmanden var, hans Verktøi Du.
 Derfor — at jeg kan Lyffens Nid beseire
 ved stille Liv, hvor den mig ei kan skade,
 at ei vort Folk og Land af Gud velsignet,
 ved min Ulyffes Stjerne straffes skal,
 saa Warwick, skjendt mit Hoved bærer Kronen,
 — jeg Herferdommet overlader Dig,
 thi Du er lyffelig i al Din Jdræt.

Warwick.

For Dyd var Eders Naade stedse agtet,
 men nu I viser Eder viis som dydig,
 ved at udspeide, undgaae Skjebnens Lune;
 thi Saa sig lempe efter Stjernens Vink;
 dog maa jeg heri laste Eders Naade,
 I vælger mig, naar Clarence burde raade.

Clarence.

Nei, Warwick, Du er værdig denne Bælde;
 thi Himlen ved Din Fødsel Dig tildeelte
 en Laurbærkrone og en Oliegreen;
 derfor Du signet er i Krig og Fred,
 og derfor viger jeg for Dig godvillig.

Warwick.

Og jeg udvælger Clarence til Protector.

Kong Henrik.

Lord Warwick, Clarence, giv mig Haanden begge,
lad Eders Hjerter følge Eders Hænder,
at ingen Splid skal Herredømmet hindre.
Jer Begge vælger jeg til Protectorer;
imedens jeg et stille Liv vil føre,
i mine sidste Dage Andagt vise,
min Synd afvætte, og min Skaber prise.

Warwick.

Hvad svarer Clarence til sin Herres Billie?

Clarence.

Han villig er, naar Warwick Bisfald giver;
thi paa Din gode Lykke stoler jeg.

Warwick.

Ja, jeg samtykke vil, endstjændt ujerne.
Vi tralle sammen, lig en dobbelt Skygge
til Henriks Legem, i hvis Plads vi træde,
— forstaa mig — i at bære Hersker-Vægten,
imedens han i Ro kan Vren nyde.
Og Clarence, nu det høist nødvendigt er
strax Edward som Forrader at erklære,
og os bemægtige hans Gods og Land.

Clarence.

Ja vist, og at bestemme Arveretten.

Warwick.

Hvorved ei Clarence mangle skal sin Deel.

Kong Henrik.

Blandt Eders vigtigste Anliggender,
jeg beder Eder, (ei jeg byder mere)
at til Margrethe og min Søn, Prinds Edward,
der sendes Bud, de hjem fra Frankrig vende.
Indtil jeg seer dem, vil, ved tvivlsom Frygt,
min Friheds Solglands være halv formørket.

Clarence.

Min Konge, det skal skee med muligst Jil.

Kong Henrik.

Mylord af Somerset, hvem er den Ungling,
som I bevogter med saa megen Omhu.

Somerset.

Den unge Henrik, Greve af Richmond, Herre.

Kong Henrik.

Kom Englands Haab; — hvis hemmelige Magter

(lægger sin Haand paa hans Hoved.)

prophetisk male Sandhed for min Aand,
saa vil vort Lands Belsignelse han vorde.

Hans Blik er fuldt af rolig Majestæt,
hans Hoved dannet til at bære Kronen,
hans Haand at svinge Sceptret, og han selv
i Tiden pryde vil en Kongethrone.

Hold ham i Tre Lords; thi han er skabt
til at oprette hvad ved mig er tabt.

(Et Bud kommer.)

Warwick.

Hvad Nyt, min Ven?

Budet.

Alt Edward undvigt er fra Eders Broder,
og som jeg horer, flygtet til Burgund.

Warwick.

Uheldigt Nyt; hvorledes undkom han?

Budet.

Han bortført blev af Richard, Hertug Gloster
og af Lord Hastings, som ham oppebied
ved Skovens Kant, i sikkert Baghold skjult,
og rev ham bort fra Bispens Jægere;
thi daglig Jagen var hans Tidsfordriv.

Warwick.

Min Broder vogted ham for skjodesløst,
vi hurtigt maae paa dette Uheld bøde,
og skaffe Raad for hvad der kunde møde.
(Kong Henrik, Warwick, Clarence, Hovedsmanden
og Folget gaar.)

Somerſet.

Mylord, jeg lider ikke Edwards Flugt,
thi ſikkert vil Burgundien ham hjelpe,
og inden længe ſaae vi atter Krig.
Som Henriks ſidſte Spaadom fryded mig,
ved Haabet ſom den gav vor unge Richmond,
ſaa jeg i denne Strid kun ahner Dødt,
ſom ham og os, til Skade, hendes kan;
derfor, Lord Orford, vil vi, for at hindre
det værſte, ſnart ham til Bretagne ſende
til denne Berger-Fjendſkabs Storm ſaaer Ende.

Orford.

Ja, thi hvis Edward atter Kronen ſaaer,
hans Had ſnart Richmond og os alle naaer.

Somerſet.

Og i Bretagne Dødt kan ham ei række,
kom derfor, Haand paa Værket lad os lægge.

Etvende Scene.

Udenfor York.

Kong Edward. Gloſter. Haſtings og Trep-
per komme.

Kong Edward.

Nu Broder Richard, Haſtings og I Andre,
ſaaledes Lykken atter har os ſøiet,
og byder mig end engang at omverle
min ſjunkne Stand med Englands Kongekrone.

Frem og tilbage har vi Søen pleiet,
og fra Burgund hidbragt forønskte Hjælp;
nu staaer tilbage kun, da vi er komne
fra Ravensburg til Portene for York,
at vi, som i vort Hertugdom, indtrænge.

Gloster.

Ei huer mig at Porten er tillukket;
for mangen Mand, som snublede paa Tærstlen,
det Varsel var, at Faren inde lured.

Kong Edward.

Min Broder, ths, ei Varsler nu os skræmme,
ved onde, gode Midler vi maae ind;
thi her vil vore Venner sig forsamle.

Hastings.

Min Fyrste, jeg vil nok engang opfordre dem.

(Borgemeesteren og Raadet af York lade sig see paa Muren.)

Borgemeesteren.

Mylords, vi var om Eders Ankomst varede,
og for vor Sikkerhed har Porten lukket;
thi nu vi skyldte jo Kong Henrik Trost.

Kong Edward.

Er Henrik Eders Konge, Borgemeester,
som mindst er Edward Hertug dog af York.

Borgemeesteren.

Jeg veed, min gode Lord, I er ei mindre.

Kong Edward.

Nu, og jeg fordrer blot mit Hertugdom,
da jeg er vel tilfreds med det alene.

Gloster (affides).

Har Raven først sin Næse indensfor,
den veed nok snart at lade Kroppen følge.

Hastings.

Hvad, Borgemeister? staaer I end i Tvivl?
Nabn Portene, vi ere Henriks Venner.

Borgemesteren.

Ja saa skal Porten blive aabnet strax.

(gaaer ned fra Muren.)

Gloster.

En dygtig Hevedsmand, snart overtalt.

Hastings.

Den gode gamle Mand vil takkes Alle,
han mærker Listen snart; men først derinde,
jeg tvivler ei, at vi jo snarlig bringe
ham til Fornuft med samt hans hele Raad:

(Borgemesteren og to Aldermænd komme ud forneden.)

Kong Edward.

Om Natten kun og udi Krigen's Tid
bør disse Porte lukkes, Borgemeister.

Frygt ikke, Mand, men giv mig Dine Røglere —

(tager Røglerne.)

thi Edward Dig vil væge samt Din By
og Hver der som en Ven vil til ham tye.

(Lyd af Trommer, Montgomery med Tropper kommer
marscherende.)

Gloster.

Det, Broder, er Sir John Montgomery,
vor firkte Ven, om ei jeg tager Feil.

Kong Edward.

Sir John, velkommen! Men hvorfor i Baaben?

Montgomery.

Til Konning Edwards Hjelp i Stormens Tid,
som det hver trofast Undersaat sig sommer.

Kong Edward.

Tak min Montgomery; men nu vi glemme

vor Ret til Kronen, og vi fordre kun
vort Hertugdøm, til Gud vil sende Resten.

Montgomery.

Da far I vel; thi her jeg bliver ei,
jeg vil en Konge tjene, ingen Hertug.
Rør Trommen strax og lad os drage bort.
(en Marsch begynder.)

Kong Edward.

Nei bliv Sir John, da vil vi overlægge
hvoreledes Kronen sikkert kan gjenvindes.

Montgomery.

Hvad Snak om Overlæg. Nei kort og godt,
hvis I vil ei til Konge raabes ud,
jeg overlader Eder til Jer Skjebne,
og gaaer at hindre dem som drage hid;
hvi skal vi sægte naar I Ret ei kraver?

Gloster.

Hvorfor, min Broder, saa betænkelig?

Kong Edward.

Naar vi bli'er stærkere saa vil vi fordre;
til da det Blisdom er os at forstille.

Hastings.

Bort med tvivlraadig Vid, lad Sværdet raade!

Gloster.

Og dristig Mænd til Kronen snarest flyver.
Vi, Broder, vil paa Stand udraabe Jer,
og Rygtet snart os mange Venner bringer.

Kong Edward.

Det skee da som I vil; det er min Ret;
og Henrik kun ved Bولد bær Diademet.

Montgomery.

Min Souverain nu taler som sig bør;
og nu vil jeg Kong Edwards Kamper være.

Hastings.

Trompeter blæs! vi Edward keise nu,
kom, Kammerat, Du skal Udraaber være.

(Giver ham et Papir, Lyd af Trompeter.)

En Soldat (læser.)

„Kong Edward den Fjerde, af Guds Naade
„Konge til England og Frankrig, Herre til Irland“ ic.

Montgomery.

Hver som betvivler Eders Ret, han bløde,
han her til Tvekamp paa Stand mig møde.

(Kaster sin Handske.)

Alle.

Edward den Fjerde leve!

Kong Edward.

Tak, min Montgomery! hav Alle Tak!
Om Lykken staaer mig bi, jeg Eder lønner.
Nu for i Nat vi blive her i York;
naar Morgensolen i sin Glimmervogn
henruller over Horizontens Bue,
vi drage imod Warwick og hans Benner,
thi godt jeg veed, at Henrik ei er Helt.
Alf, vrantne Clarence! Slet det anstaaer Dig
at smigre Henrik og Din Broder svigte!
Dog, som vi bor, vi møde Dig og Warwick.
Tvivl ei om Seiren! Fremad, brave Hær,
at vinde Len og Hæder ved Jert Sværd!

Ottende Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Henrik, Warwick, Clarence, Mon-
tague, Creter og Oxford.

Warwick.

Hvad Raad, Mylords? Fra Belgien alt Edward

med hurtige Germaner, samt endeel
phlegmatisk plumpe Nederlandere,
i Sikkerhed Canalen har passeret.
Han med sin Hærmagt drager imod London,
og mange Daarer flokke sig nu om ham.

Oxford.

Vi hverve Folk og drive ham tilbage.

Clarence.

En liden Jld, som let udslukkes kan,
naar den faaer Magt, ei Sø og Flod kan dæmpe.

Warwick.

I Warwickshire har jeg bolde Venner,
i Freden rolige, i Krigen tappre;
dem sammentalder jeg, og Du, Son Clarence,
i Suffolk, Norfolk og i Kent skal samle
omkring Dig Riddere og Adelsmand:
Du, Broder Montague, vil finde Folk
i Buckingham, Northampton, Leistershire
tilboelike til Dit Bink at lyde:
Du, tappre Oxford, saa særdeles elsket,
i Oxfordshire samler Dine Venner.
I trofast Borgerfreds min Konge skal,
— lig denne De af Oceanet omflydt,
og som Diana mellem sine Nympfer —
i London blive til vi komme til ham.
Tag Afsked, brave Lords, og svarer ei.
Farvel, min Tyrste.

Kong Henrik.

Farvel min Hector og mit Trojas Haab.

Clarence (til Kongen.)

Til Trostabs Tegn jeg kysker Eders Haand.

Kong Henrik.

Geld følge Dig, min ædle, brave Clarence.

Montague.

Gødt Mod, min Fyrste! nu jeg Afsted tager.

Orford (i det han kysker Henriks Haand.)

Saaledes jeg min Trostabs Ed besegler.

Kong Henrik.

Min elste Orford, gode Montague,
og Alle, Alle, end engang, Lev vel.

Warwick.

Nu Lords, Farvel; i Coventry vi mødes.

(Warwick, Clarence, Orford og Montague gaae.)

Kong Henrik.

I Slottet her jeg vil en Stund mig hvile.

Min Fætter Greter, hvad tykkes I?

Jeg troer den Magt, som Edward har i Marken,
er ei istand til sig med min at maale.

Greter.

Jeg frygter kun han vil forføre Næsten.

Kong Henrik.

Jeg frygter ei, min Idræt er bekjendt:

jeg har for Benner aldrig lukket Dret;

ei i Forventning opholdt dem som klaged,

min Medynk Balsom var for deres Saar,

jeg stedse deres Sorg med Mildhed lindred;

min Naade Taarens bitter Strøm astorred;

jeg efter deres Guds var ei begjerlig,

ei heller jeg med Paalæg piinte dem,

og, om de seiled, var jeg aldrig streng;

hvorfor da elste Edward meer end mig?

Nei Greter, viid: paa Gunst har Gunsten Fordring,

og naar en Love dægger for et Lam,

ei Lammets horer op at følge Loven.

(Naab udenfor: Lancaster leve! Lancaster leve!)

Greter.

Lyt Mylord, lyt, hvad Larm kan dette være?

(Kong Edward, Gloster og Soldater komme.)

Kong Edward.

Grib den forfagte Henrik, led ham bort.

Udraab Os nok engang til Englands Konge.

J er det Bæld, hvorfra smaa Bække flyde,

jeg standser dem, de rinde i min Sø,

og høit den frulne skal ved deres Gbde.

Til Tower med ham strax, lad ei ham tale.

(Nogle gaae med Kong Henrik.)

Nu Mylords, ile vi til Coventry,

hvor nu den herskeshge Warwick dvæler.

End skinner Solen varm; men om vi tøve

vil Vintrens Kuld os Haabets Høst berøve.

Gloster.

Bort hurtig, for hans Magt sig samlet har,

og grib den modne Udaadsmand uventet;

nu brave Krigere, til Coventry.

Femte Akt.

Første Scene.

Coventry.

Paa Murene vise sig Warwick, Borgemeesteren
i Coventry, to Bud og Flere.

Warwick.

Hvor er det Bud, som kom fra tappre Oxford?
min brave Karl, hvor nær er vel Din Herre?

Første Bud.

J Dunsmore er han nu paa Marschen hid.

Warwick.

Hvor langt er vores Broder Montague?
Hvor er det Bud som os fra ham blev sendt?

Andet Bud.

Just nu ved Dainty med en mægtig Hær.

(Sir John Somerville kommer.)

Warwick.

Sig Somerville, hvad sagde Dig min Sen?
Hvor nær formoder Du at Clarence er?

Somerville.

Ved Southam jeg forlod ham med hans Styrke,
han ventes kan omtrent om tvende Timer.

(Trommer høres.)

Warwick.

Jeg hører Trommer, Clarence nærmer sig.

Somerville.

Det er ei hans, Mylord, her ligger Southam,
den Lyd J hører kommer hist fra Warwick.

Warwick.

Hvo mon det er? Maaskee uventet Benner.

(Lyd af Trommer. Kong Edward og Gloster
komme med Tropper).

Kong Edward.

Trompeter, gaa og blæs til Underhandling.

Gloster.

Hvor mørke Warwick Muren har besat.

Warwick.

Ubudne Gjest! Er muntre Edward her?
Sov da Forposterne? vare de bestukne,
at vi ei hørte noget til hans Ankomst?

Kong Edward.

Nu Warwick, vil Du aabne Byens Porte?
Giv gode Ord og ydmyg bei Dit Anæ;
kald Edward Konge, anraab ham om Raade,
og han tilgiver Dig Din Vold og Uret.

Warwick.

Nei bedre at Du trækker bort Din Hær,
erkjender hvo Dig reiste, hvo Dig styrted.
Kald Warwick Din Beskytter, vær bødferdig,
og Du skal end forblive Hertug York.

Gloster.

Som mindst, jeg ventede, han sagde Konge!
maaskee han kun, imod sin Villie, spogte.

Warwick.

Er ei et Hertugdom en vakker Gave?

Gloster.

Jo, for en stakkels Greve at bortgive.
For saadan Gave vil jeg tjene Dig.

Warwick.

Var det ei mig som gav Din Broder Riget?

Kong Edward.

Saa er det mit, om kun som Gjænk af Warwick.

Warwick.

Du er ei Allas for saa stor en Byrde;
den Svage, Warwick rober hvad han gav,
og Henrik er min Konge, ham jeg tjener.

Kong Edward.

Men Warwick's Konge er nu Edwards Fange,
og, tappre Warwick, vil Du svare mig:
hvad er et Legem naar dets Hoved mangler?

Gloster.

Al at dog Warwick ei var meer forsigtig.

Smedens han to falske Serer slog,
blev Kongen listig revet bort fra Brettet.
I stakkels Henrik slap i Bispens Slot,
og, ti mod een, I moder ham i Tower.

Kong Edward.

Saa vil det skee; dog er I endnu Warwick.

Gloster.

Kom Warwick, agt paa Tiden, knæl, knæl ned,
nu rap, Du smedde maa mens Jernet gløder.

Warwick.

Nei heller denne Gaand jeg hugger af,
og med den Anden slaaer den i Dit Ansigt,
end føre Seil, som stryges skal for Dig.

Kong Edward.

Seil som Du kan, hav Vind og Strøm til Ven;
min Gaand i Dit fulsorte Haar indtvunden
skal, mens Dit nydaskhugne Hoved damper,
i Støvet med Dit Blod nedskrive dette:
„Nu Warwick ei meer verler som et Vindsloi.“

(Oxford kommer med Trommer og flyvende Faner.)

Warwick.

O Glædes Faner! see hist kommer Oxford.

Oxford.

Oxford, Oxford for Lancaster!

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

Nu Porten aaben er, lad os indtrænge.

Kong Edward.

En anden Hær kan falde os i Ryggen.
Her ordnet blive vi; thi sikkert de
vil komme ud igjen og byde Slag:
hvis ei, da Byen er kun slet forsvaret,
vi der Forræderne kan hurtig vække.

Warwick.

Velkommen Orsford, vi Din Hjælp behøve.

(Montague kommer med Trommer og flyvende Janer.)

Montague.

Montague, Montague for Lancaster.

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

Du og Din Broder det Førræderi
med Eders bedste Blod betale skal.

Kong Edward.

To større Modstanden, jo større Seiren;
Min Hu mig varslar Hæder, Held og Seier.

(Somerfet kommer med Trommer og flyvende Janer.)

Somerfet.

Somerfet, Somerfet for Lancaster!

(drager ind i Byen med sine Tropper.)

Gloster.

To af Dit Navn, to Hertug Somerfetter
til Huset York har bortsolgt deres Liv;
duer dette Sværd, den Tredie Du blive!

(Clarence kommer med Trommer og flyvende Janer.)

Warwick.

See George af Clarence, hvor han drager frem
med Styrke nok, sin Broder Slag at byde,
hans Nidkjærlighed for Ketten gjælder meer
end selv Natur og Broderkjærlighed:

Kom Clarence, kom, Du vil naar Warwick falder.

Clarence.

Beed Du hvad det betyder, Fader Warwick?

(tager den røde Rose af sin Hat).

See her, min Skjædsel kaster jeg for Dig.

Min Faders Huus jeg ei vil ødelægge,

— som gav sit Blod for Stenene at fæste —
 og Lancaster ophøide. Troer Du Warwick,
 at Clarence er saa hadsk og umaturlig,
 at spænde Krigens dødelige Bue
 imod sin Broder og sin rette Konge.
 Maaskee min dyre Ed Du mig bebrejder?
 At holde den var meer ugudeligt
 end Jephthas Synd, da han sin Datter offred.
 Saaledes angreer jeg mit fordums Feiltrin,
 at, for at vinde nu min Broders Guld,
 jeg her for Din Dødsfjende mig erklærer,
 med den Beslutning, hvor jeg møder Dig,
 (og vist jeg møder Dig om Du Dig rører)
 at straffe Dig fordi Du mig forførte.
 Saaledes, stolte Warwick, jeg Dig trodser,
 og rødmende mig vender til min Broder.
 Tilgiv mig, Edward, jeg forandrer mig,
 og, Richard, skænd ei meer for mine Feil,
 i Fremtid vil jeg vorde meer bestandig.

Kong Edward.

Velkommen nu, vær elsket tigang mere,
 end om Du aldrig havde Had fortjent.

Gloster.

Velkommen Clarence, det var broderligt.

Warwick.

Meenederske og falske Overløber!

Kong Edward.

Nu Warwick, vil Du rykke ud af Byen,
 vil Du i Marken sægte, eller vil Du
 at Stenene skal ryge Dig om Dret?

Warwick.

Nei, jeg til Forsvar ei er sperret inde;
 men vil til Barnet siebliflig drage
 og, om Du tør det, jeg Dig byder Slag.

Kong Edward.

Jo, Warwick, Edward tør, og viser Veien;
Mylords til Kamp; med os Sankt George og Seiren!

Anden Scene.

En Kampplads nær Barnet.

Tummel og Angreb. Kong Edward bringer Warwick saaret.

Kong Edward.

Saa lig Du der, do Du og do vor Frygt;
thi Warwick var den Trold som angstede Alle.
Nu Montague, sid fast, jeg søger Dig,
at Dine Been kan gøre Warwicks Selskab.

(Gaaer.)

Warwick.

Al, hvem er nær? Kom Hjende eller Ven,
sig mig hvem seirer, Warwick eller York?
Hvi spørger jeg? mit syge Hjerte varslar,
mit Blod, min Afmagt, mine Bunder vise,
at jeg maa give Legemet til Jorden,
og ved min Synken, Seiren til min Hjende.
Saaledes skarpe Dre sælger Cedren,
hvis Arme Kongeørnen Skygge gav,
udi hvis Ly den ædle Love sov,
og hvis skynære Grene overskued
Jupiters vidtudstrakte Træ, og afholdt
den kolde Vinterstorm fra Buss og Krat.
Mit Die, som nu Dødens Elor formørker,
lig Middagsolen klart, med Drueblis
det skjulteste Forræderi har spejdet.
Min Pandes Rynker, nu med Blod opfyldt,
var lignet tidt med Konge-Monumenter;
Hvad Kongegrav har jeg ei kunnet kaste?
Hvo turde smile naar jeg rynked Bryn?

Min Vre nu med Støv og Blod er plettet!
 Min Skov, mit Gods og al min Eiendom
 mig nu forlade, og af alt mit Land
 er kun mit Legems Længdemaal mig levnet.
 O, hvad er Høihed, Magt? kun Jord og Støv;
 thi hver skal visne, døe som Træets Lov.

(Orsford og Somersæt komme.)

Somersæt.

Al, Warwick, Warwick, var Du som vi ere,
 vi kunde snart igjen vort Tab oprette.
 Fra Frankrig Dronningen har bragt en Hærmagt,
 det sikkert er; af, om Du kunde flygte!

Warwick.

Jeg vil ei flygte. Al, min Montague,
 om Du er der, min Broder, tag min Haand,
 og med Din Læbe hold min Sjæl tilbage.
 O, hvis Du elsked mig, Din Taarestrom
 det levrrede, det kolde Blod bortvasked,
 som Læben luffer og min Tale standser.
 Kom hurtig Montague, hvis ei, jeg døer.

Somersæt.

Al, Warwick! Montague er hedengangen;
 til sidste Aandedrag han raabte: Warwick,
 og sagde: Giv min djarve Broder fra mig!
 Og meer han vilde sige, men hans Tale,
 klang lig et Skud der droner i en Hvalving;
 man kunde ei forstaae ham, dog tilsidst
 jeg horte grant ham sige med et Suk:
 Warwick, Farvell!

Warwick.

Fred være med hans Sjæl!
 Flyer Lords og redder Eder; Warwick byder
 Jer sit Levvel; i Himlen hist vi mødes.

(døer.)

Oxford.

Afsted, afsted! Til Dronningen vi støde.

(de gaae og medtage Warwicks døde Legeme.)

Tredie Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Lyd af Trompeter. Kong Edward kommer i
Triumph, med Clarence, Gloster og Følge.

Kong Edward.

Saa vidt vor Lyffes Bane fremad gif,
og vi med Seirens Palme stande smykket;
dog midt i Dagens klare Glands jeg seer
en fulsort, truende, mistænksom Sky,
som med vor Vresfol endnu vil stride,
for den sin stille Seng i Besten naaer.
Jeg mener, Lords, den Magt, som Dronningen
i Gallien samlet har og som er landet,
der, som vi høre, vil os byde Spidsen.

Clarence.

Et lidet Vindstød vil adsprede Skyen
og til sin Udsprings Kilde blæse den:
blot Dine Straaler Dimsterne henterre;
thi hver en Sky ei Storm og Uveir føder.

Gloster.

Man anslaaer hendes Magt til tred've Tusind,
og Somersæt med Oxford flye til hende;
om hun faaer Tid at aande, vær forsikket,
at hendes Magt os bliver overlegen.

Kong Edward.

Vi underrettet er ved vore Benner,
at de mod Tewkesbury vende sig;
da vi beholdt Balpladsen her ved Barnet,
vi følge dem; god Villie korter Veien,

og undervejs vor Styrke sig formerer
i hvert et Grevskab, hvor vi drage hen.
Ror Trommen, raaber frem! og haster bort.

(Gaar)

Fjerde Scene.

En Glette nær Tewksbury.

Marsch. Dronning Margarethe, Prinds
Edward, Somersæt og Drford komme med
Troppen.

Dronning Margarethe.

Den Vise dosig ei sit Tab begræder,
men freidigt han paa Skaden raader Bod.
Endssjændt vor Mast er gaaet overborde,
Sværtouget sprunget, vort Pligtanker tabt,
vort halve Mandskab blevet Belgens Ror:
vor Styrmand lever end, — her det sig ham
at slippe Roret og, lig frygtfom Dreng,
med vaade Dine yde Soen Vand,
og give Styrke det som har formeget.
Imedens han sig jamrer, strander Skibet,
som usfortrodent Mod end kunde frelst.
Ak hvilken Skam! ak hvilken Feil var dette!
Siig: Warwick var vort Anker; nu hvad da?
Og Montague vor Storstang; hvor er han;
De slagne Benner Vandtet; hvad saa mere?
Er Drford ikke her et andet Anker?
Og Somersæt en anden herlig Mast?
De franske Benner vore Vandt og Stage?
Kan Edward ei og jeg, sjændt end ueved,
eensang betroes erfarne Styrmands Post?
Vi gange ei fra Roret for at græde;
men styre Cours — sjændt Vinden siger Nei —
fra Skjær og Klipper som med Skibbrud true.

Langt bedre trodse Volgen end den smigre.

Dg er ei Edward en urolig So?

Er Clarence ei Bedragerets Ilybesand?

og Richard ei en nogen Uheldsklippe?

og Alle, Tjender af vor stakkels Snekke.

Siig: Du kan svømme, det er kun en Stund;

paa Sandet træde, der Du hurtig synker;

bestige Klippen, Soen Dig kortskyller,

hvis ei, Du doer trefoldig Hungersdød.

Saa taler jeg Mylords, at I kan vide,

om Nogen flygte vil, at han ei haaber

paa blod Barmhjertighed hos Brødrene,

meer end paa Havet, Sandet eller Klippen.

Vær trostlig da, hvad man ei undgaae kan

barnagtigt er at frygte og beklage.

Brindsen.

En Qvinde, tyffes mig, af denne Aand

maa, naar en Feig til hendes Tale lytter,

hans Bryst med Kraft og Heltemod indblæse,

saa at han nogen en Bevæbnet slaaer.

Jeg taler ei, som jeg om Nogen tvivled;

thi kunde jeg en frygtsom Mand formode,

han skulde have Lov at drage bort,

at i vor Nød han smitted ei en Anden,

og gjorde ham til Usling lig sig selv.

Er Nogen saadan her, som Gud forbyde,

han drage bort for vi hans Hjelp har nødig.

Drford.

Hvad? Born og Qvinde af saa herligt Mod!

Dg Krigere forsvagte! Evig Skam!

O brave Brinds! Din tappre Bedstefader

i Dig gjenfødes. Gid Du lange leve!

Hans Villedes Du er, forny hans Glands!

Somerſet.

Hver den ſom før ſligt Haab ei ſagte vil,
gaac hjem i Seng, og Uglen lig ved Dagen
han vorde haanligt udleet, hvor han træffes!

Dronning Margarethe.

Tak gode Somerſet, min Drford, tak.

Brindsen.

Modtag Hans Tak ſom end har intet Mere.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Nu ruſter Eder, Lords, nær Edward er,
til Tægtning rede, derfor værer faſte.

Drford.

Jeg tænkte nok: det er hans Politif
at haſte, for os uberegt at finde.

Somerſet.

Han har bedraget ſig, vi ſtande rede.

Dronning Margarethe.

Din Driftighed mit Hjerte liver op.

Drford.

Her ſtiller vor Slagerden, viger ei.

(Marſch. I det Fjerne komme Kong Edward, Clarence og Gloſter med Dropper.)

Kong Edward.

Hiſt, Baabenbrodre, ſtaac den Tjorneſkov,
ſom vi, med Himlens Hjelp og Eders Styrke,
for Nat maae ſee med Rod og Trevl oprykket.
Ei Eders Jld behøver mere Ved,
jeg veed I klusſe for den at udbrænde.
Til Slaget giver Tegn, nu Haand paa Bærfet.

Dronning Margarethe.

(paa den anden Side til ſit Folge.)

Lords, Riddere og Edle! Hvad jeg taler

modsiges af min Taare; ved hvert Ord,
 I see jeg drifker Vandet af mit Dye;
 derfor kun dette: Eders Hersker, Henrik,
 er Djendens Fange og hans Throne rænnet,
 hans Land et Slagterhuus, hans Folk er myrdet,
 hans Love nedtraadt, og hans Skatte røvet;
 og hist I Ulven see, som gjorde Byttet.
 I slaae for Ret, derfor i Guds Navn, Lords,
 vær modige og giv til Angreb Tegn.

(Begge Armeer drage bort.)

Femte Scene.

En anden Deel af Sletten.

Tummel, Angreb, siden Tilbagetog. Derpaa komme
 Kong Edward, Clarence og Gloster samt
 Tropper med Dronning Margarethe, Orford
 og Somersæt som Fanger.

Kong Edward.

Saaledes denne Oprørsstviist er endt.

Med Orford hurtig hen til Hammes Fæstning;
 men bort med Somersæts Forbryder-Hoved.

Gaa, led dem bort, jeg vil ei høre dem.

Orford.

Jeg skal med Ord ei falde Dig besværlig.

Somersæt.

Og jeg med Taalmod mig for Skjebnen boier.

Dronning Margarethe.

Saa skilles vi med Sorg i denne Verden;
 men mødes frydsfuldt hist i Himlens Egne.

Kong Edward.

Er det bekjendtgjort, at hvo Edward finder
 skal have stor Belønning, han sit Liv.

Gloster.

Det er — men see, her kommer jo ung Edward.

(Soldater komme med Prinds Edward.)

Kong Edward.

Kom hid, vi vil den kjeffe Yngling høre.
 Si! kan saa ung en Tornebust alt stikke?
 Hvad Hyldestgjærelse kan Du mig give,
 fordi Du Vaaben bær, mit Folk opægger,
 og for det Uheld som Du stiftet har.

Prindsen.

Tal, stolte York, som Undersaat sig sommer!
 Antag, jeg taler af min Faders Mund;
 Forlad Dit Sæde, hvor jeg staaer, knal ned,
 mens jeg de samme Ord Dig forelægger,
 hverpaa, Forræder, Du mit Svar har fordret.

Dronning Margarethe.

Al, havde Henrik været saa bestemt!

Gloster.

Saa havde Du endnu kun Skjorter baaret,
 og ei fra Lancaster bortstjaalet Brogen.

Prindsen.

Lad Esop Vinterastner skrive Fabler,
 hans flau Gaader passe ikke her.

Gloster.

Bed Himlen, Dreng, for det Ord skal Du tugtes.

Dronning Margarethe.

Ja Du blev skabt til Menneffenes Tugt.

Gloster.

For Guds Skyld, for dog bort den Skændegjæst.

Prindsen.

Der heller bort den trætkefære Krogryg.

Kong Edward.

Vær rolig, Dreng, jeg ellers gjør Dig sum.

Clarence.

Du er for nærværende, uopdragne Knekt.

Prindsen.

Jeg Pligten kjender, I den ere utro.

Bellsyning Edward — og meensborne Georg —
og Du vanskabte Richard — vider Alle:

Jeg er Jer Overmand, Forrædere,
og Du min Faders Ret, og min, har ranet.

Edward (stikker ham.)

Tag det, Du Billed af hin Klafferqvinde.

Gloster (stikker ham.)

Du spræller? her er for Din Dval at ende.

Clarence (stikker ham.)

Og her, for at beskylde mig for Meened.

Dronning Margarethe.

O, dræb mig ogsaa!

Gloster.

Ja, i Sandhed, gjerne.

(vil dræbe hende.)

Kong Edward.

Holdt Richard, holdt, for vidt vi alt er gaaet.

Gloster.

Hvi skal hun meer med Splid opfylde Verden?

Kong Edward.

Besvimer hun? Bring hende til sig selv.

Gloster.

Clarence, undskyld mig hos min Broder Kongen;
i vigtigt Grind jeg til London gaaer;
for I der komme skal I høre Nyt.

Clarence.

Hvad? Hvad?

Gloster.

Til Tower! Til Tower!

(gaaer.)

Dronning Margarethe.

Mit Barn, min bedste Edward, svar Din Moder;
kan Du ei tale. Bødler! Mordere!

Ei De udøste Blod, som dræbte Cæsar,
de gjorde Ilret ei og bør ei dadles,
naar dermed sammenlignes denne Udaad.

Han var en Mand; men denne kun et Barn,
mod Born har aldrig Mand sin Brede viist.

Hvor finder jeg et værre Navn end Morder!

Nei, nei, mit Hjerte brister naar jeg taler;
men jeg vil tale, at det briste kan.

Raae Slagtere! blodstænkte Kannibaler!

Hvor skjen en Plante have her I meiet?

I Born ei have, ellers Tanken om dem
Samvittighedens Stemme havde vakt.

Om nogensinde Born bliver Ederes Deel,
da vent at see dem dræbt i deres Baar,
som, Bødler! I den unge Prinds har myrdet.

Kong Edward.

Før hende bort; med Magt slæb hende væk!

Dronning Margarethe.

Før mig ei bort, gjør Ende paa mig her;

Her drag Dit Sværd, min Dod jeg Dig tilgiver.

Hvad? Vil Du ei? — saa Clarence, gjør Du det.

Clarence.

Bed Gud, den Tjeneste jeg gjør Dig ei.

Dronning Margarethe.

Min Clarence, gode Clarene, gjør det dog.

Clarence.

Har Du ei hørt min Ed: at jeg ei vilde.

Dronning Margarethe.

Du har jo dog saa tidt forsvoret Dig,
før var det Synd, nu blot Barmhjertighed.

Hvad, vil Du ei? Hvor er da Djævlens Slagter?
den grumme Richard? Richard hvor er Du?

Du er ei her, Mord er for Dig Udmisfe,
Du viste aldrig Ven om Blod tilbage.

Kong Edward.

Bort siger jeg. Jeg kyder: bort med hende.

Dronning Margarethe.

Hans Skjebne over Eder og Jert Afkom!

(Hun ledes bort med Magt.)

Kong Edward.

Hvorhen er Richard gangen?

Clarence.

Med Jil til London. Om jeg gjetter ret:
i Tower laver han en blodig Nadver.

Kong Edward.

Han tøver ei naar noget han undfanger.

Nu rap afsted; strax Folket gives Afsted
med Sold og Tak, og skyndsomst saa til London,
at see hvordan vor elste Dronning lider;
Nu har hun, haaber jeg, en Søn mig skjenket.

Sjette Scene.

London. Et Bærelse paa Tower.

Kong Henrik sees siddende med en Bog i Haanden;
hos ham staaer Hovedsmanden paa Tower;
Gloster kommer.

Gloster.

God Dag, Mylord, saa flittig ved Jer Bog.

Kong Henrik.

Ja, gode Lord — blet Lord jeg burde sagt;
det er jo Synd at smigre, „god“ var Smiger.
Til Gloster god var som til Djæveln god;
utidigt Ord, derfor ei gode Lord.

Gloster (til Hovedsmanden.)

Forlad os, Herre; vi maae tale sammen.

(Hovedsmanden gaaer.)

Kong Henrik.

Saa flyr fra Ulven bort uagtſom Hyrde.
Saa forst det fromme Saar ham yder Ulden,
og derpaa Struben under Slagterkniven.
Hvad blodig Daad har Roscius nu i Hu?

Gloster.

Mistanke avles af Forbrydelsen,
og Tyven frygter i hver Bust en Bysvend.

Kong Henrik.

Den stakkels Fugl, som engang hang ved Limet,
med Skjelven slagrer, mistroer hver en Bust,
og jeg, den hjælpeløse Fugl paa Dviſten,
har nu den fule Gjenstand for mit Die,
som elſkte Unge loffede og dræbte.

Gloster.

Hvad var dog hiin Gretenser for en Daare,
at han sin Son en Fugls Forretning lærte,
trods sine Binger Narren drukned dog.

Kong Henrik.

Jeg Dædalus; min Son var Icarus;
Din Fader Minos, som os Flugten nægted;
den Sol, som Drengens Bingeſpar bortsmelted,
Din Broder Edward; og Du ſelv er Soen,
hvis hadefulde Svælg hans Liv opslugte.
Ik, dræb mig med Dit Sværd, ei med Dit Ord,
mit Bryſt kan bedre taale Dolkens Dd
end mine Dren Dine grumme Taler;
men hvorfor kommer Du? vil Du min Død!

Gloster.

Troer Du jeg kommer til Dig som en Beddel?

Kong Henrik.

Som en Forsolger veed jeg vist Du kommer.

Er det Skarpretter-Haandværk kunst at myrde
Ustyldighed, da er Du værste Beddel.

Gloster.

Der hans Dumdriftighed Din Son jeg dræbte.

Kong Henrik.

Hvis for Din første Frækhed Du var bleven dræbt,
da havde Du ei seet min Edwards Død;
og her jeg varler Dig, at mange Tusind,
som nu ei dele, ahne ei min Frygt,
og mangel Oldings, mangen Enkes Suf,
og mange Faderløses vaade Dine,
og Vinden, for sin Egtesælles Skjebne,
og Børn, for deres Faders bratte Død,
den Stund vil bande, hvori Du blev født.
Paa Taget Uglen tuded ved Din Fødsel,
og Kragen skreg og spaaede slette Tider;
da hylede Hunden, Stormen ned slog Træer,
Natravnene søgte Ly ved Skorstens-Piben,
mens Skaden pludrede en håslig Sang.
Din Moder sølte meer end Moders Smerte,
dog mindre fik hun end en Moders Haab:
det var en vanskabt, raa, usformet Krobling,
ei Frugten liig af saadant herligt Træ.
Du havde Tænder alt da Du blev fød,
til Tegn, at Du kom for at bide Verden,
og om det Alt er sandt hvad jeg har hørt,
kom Du til Verden for —

Gloster.

Nu ikke meer, — do Spaamand i Din Tale;

(stikker ham.)

for dette, iblandt meer, kom jeg til Verden.

Kong Henrik.

Ja, og for flere Mord i Tidens Løb.

Tilgiv min Synd, o Himmel, tilgiv ham! (døer.)

Gloster.

Hvorledes? Skal Lancasters stolte Blod
nu synke ned? Jeg troede det var steget.

See, Sværdet græder for den stakkels Konge.

Gid slige Purpurtaarer stedse flyde
fra hver, der ønsker kun vort Huus at styrte!

Er end tilbage nogen Gnist af Liv,
ned, ned til Helved, siig: jeg sendte Dig,

(stikker ham igjen.)

jeg som ei kjender Frygt, ei Kjærlighed.

— Ja det er sandt hvad Henrik sagde mig;

thi jeg har ofte hørt min Moder siige,
at jeg til Verden kom med Guden først.

Har jeg ei Aarsag, troe I, til at haste,
at styrte dem som vor Ret have ranet? —

— Min Gjordemoder undred, Qvinder skrege:

„Christ signe os, han er med Tænder født.“

Saa var det virkelig, som klarligt viste
jeg skulde knurre, bide, lege Hund.

Nu siden Himlen saa mit Legem danned,
lad Helvede da gjøre Sindet kroget.

Jeg har ei Broder, ligner ingen Broder,
og Kjærlighed, kaldt af Graastjægge himmelsk,

lad den hos Mennesker liig andre boe,

og ei hos mig; thi jeg mig selv er nok.

Bogt, Clarence, Dig! Du stander mig i Lysset;

men jeg skal finde Dig en begsfort Dag;

thi jeg vil saadan Spaadom sprede ud,

at Edward for sit Liv skal frygtssom vende,

da, for hans Frygt at stille, jeg Dig dræber.

Kong Henrik og hans Son alt borte ere;

Clarence! saa kommer Du, de Andre siden, —

for jeg den første er, er jeg kun liden.
 Din døde Krop jeg skjule vil herinde,
 ha, hvilken Fryd, at saa jeg kunde vinde!

Syvende Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Edward sees siddende paa sin Throne;
 Dronning Elisabeth med den spæde Prinds,
 Clarence, Gloster, Hastings og Glere
 staae nær ham.

Kong Edward.

End engang sidde vi paa Englands Throne,
 tilbagekjøbt med vore Sjenders Blod.
 Hvad tappre Stridsmand har vi meiet af,
 liig Høstens Korn i deres Stolttheds Fylde?
 Tre Hertuger af Somerset, trefoldig
 berømt som djarve, uforfagte Kamper;
 to Cliffords: Faderen saavel som Sonnen;
 og to Northumberlands: to bedre Mænd
 har ved Trompetens Lyd ei sporet Ganger;
 med dem de tvende brave Bjørne: Warwick
 og Montague, som udi deres Lanker
 den kongelige Leve sangslet holdt,
 ved deres Brolen bæved Skoven tidt.
 Saa har vi sjet Mistro fra vor Throne;
 og Sikkerhed er bleven nu vor Skammel.
 Kom Betty, kom, og lad mig kysses Drengen.
 For Dig ung Edward, jeg og Dine Døttler
 har vaaget mangen Vinternat i Baaben,
 og vandret paa vor Fod i Somrens Brand,
 at Du i Fred kan Kronen sikkert eie.
 Af alt vort Arbeid Du skal Frugten høste.

Gloster (affides.)

Hans Høst bli'er Misvært naar Dit Hoved hviler;
 thi end jeg er i Verden ubekjendt.

Til Løften denne Skulder blev saa fyldig,
og løfte skal den eller Ryggen brydes.
Med snedig Kløgt skal Handling jeg forene.

Kong Edward.

Clarence og Gloster, elsk min elskte Dronning
og kysser Eders Fætter, Brødre begge.

Clarence.

Den Tro jeg skylder Eders Majestæt
paa Gluttens spæde Læber jeg besegler.

Kong Edward.

Tak ædle Clarence, elskte Brøder, tak.

Gloster.

Alt jeg det Træ, hvorfra Du spired, elsker,
bevidner dette Kys jeg giver Frugten.

(affides.)

Saaledes Judas kysjede sin Mester,
og raakte Held, da han kun Uheld meente.

Kong Edward.

Nu sidder jeg ret som min Sjæl attraaer,
med Landefred og mine Brødres Tillid.

Clarence.

Hvad er med Margarethe Eders Hensigt?
Reignier til Frankrigs Konge pantsat har
Sicilierne og Jerusalem,
det sendes nu som hendes Løsepenge.

Kong Edward.

Bort, hurtig bort, før hende strax til Frankrig.
Hvad andet staaer tilbage nu, end Tiden
forslaae med festligt Dptog, lystig Spøg,
som det sig bør til Hoffets Fryd og Glæde.
Trompeter, Trommer lyd! Bort Held begynder;
thi Haabet nu os varig Fryd forkynder.

Kong

Richard den Tredie.

Personer:

Kong Edward den Fjerde.
 Edward, Prinds af Wales, siden Kong } Kongens Sonner.
 Edward den Femte.
 Richard, Hertug af York.
 George, Hertug af Clarence. } Kongens Brodre.
 Richard, Hertug af Gloster, siden }
 Kong Richard den Tredie.
 En ung Son af Clarence.
 Henrik Greve af Richmond, siden Kong Henrik den Syvende.
 Cardinal Bourchier, Erkebisp af Canterbury.
 Thomas Rotherham, Erkebisp af York.
 John Morton, Bisp af Ely.
 Hertugen af Buckingham.
 Hertugen af Norfolk.
 Greven af Surrey, hans Son.
 Greve Rivers, Broder til Kong Edwards Dronning.
 Marquisen af Dorset og Lord Grey, hendes Sonner.
 Greven af Oxford.
 Lord Hastings.
 Lord Stanley.
 Lord Lovel.
 Sir Thomas Vaughan.
 Sir Richard Ratcliff.
 Sir William Catesby.
 Sir James Tyrel.
 Sir James Blount.
 Sir Walter Herbert.
 Sir Robert Brakenbury, Hovedsmand paa Tower.
 Christoffer Ursmid, en Præst.
 En anden Præst.
 Lord Mayoren af London.
 Sheriffen i Wiltshire.
 Elisabeth, Kong Edward den Fjerdes Dronning.
 Margarethe, Kong Henrik den Sjettes Enke.
 Hertuginde af York, Moder til Kong Edward den Fjerde,
 Clarence og Gloster.
 Lady Anna, Enke efter Edward, Prinds af Wales, Kong Henrik
 den Sjettes Son; siden gift med Richard, Hertug af Gloster.
 En ung Datter af Clarence.
 Lørd og Folge. To Adelsmænd. En Herold. En Skriver.
 Borgere. Mordere. Bud. Mander. Soldater, &c.

Scenen er i England.

Rong Richard den Tredies

Liv og Død.

Første Akt.

Første Scene.

London. En Gade.

Gloster (alene.)

Nu er vor Utilfredsheds Vinter bleven
 en herlig Sommer ved den Yorkske Soel;
 og Skyerne, som om vort Huus sig leired,
 i Havets dybe Skjød begravne ere.
 Nu Seirens Laurbær vore Pander smykke;
 forhugne Skjold til Mindetegn nu hænger;
 den vilde Krigslarm nu er Glædesjubil,
 Stormmarschen verlet er med munter Dands.
 Den hårste Krig har glattet sine Rynker,
 og Den som før tykmanned Hingst besteg,
 for Skræk i frygtfom Tjende at indjage,
 behændig snøer sig i sin Dames Kammer,
 ved Lyden af letfærdig kjælne Lut.
 Men jeg — som ei er slakt til Skjemt og Spøg,
 som ei kan beile til mig selv i Speilet,
 som, hæslig myntet, mangler Elskovs Ynde

til strunk at kneise for en flygtig Nymphe:
 Men jeg — som Mandens Maal ikkun forkortet fik,
 hvis Ansigtstræk den hyllende Natur
 bedragerist beskrev. Som ud i Verden
 for tidlig sparket blev af Moders Liv,
 halv færdig knap, saa lam og vanstakt
 at Hunde bjeffe naar jeg hos dem tøver:
 Jeg, som i denne usle stille Tid,
 ei kjender Tidsfordriv — det skulde være
 jeg med min Skygge kunde more mig i Soelskin
 og præke om min egen Hæslighed:
 Derfor — da jeg nu Elsker ei kan spille,
 og ved de skjønne Dage frede mig,
 har jeg besluttet jeg vil være Ridding
 og hade disse Dages tomme Glæder.
 Jeg en Begyndelse alt til min Plan har gjort
 med Barsler, Smædeskifter, mørke Dromme,
 som skal min Broder Clarence og Kong Edward
 til Had og Fjendskab mod hinanden vække,
 og hvis Kong Edward holde vil sit Ord,
 saa vist som jeg er listig, falsk og trolos,
 skal Clarence end i Dag i Fængsel spærres,
 paa Grund af Spaadommen, som siger: G
 skal alle Edwards Arvinger snigmyrde. —
 Duf Tanke dybt i Sjælen, Clarence kommer.

(Clarence med Bagt og Brakenbury komme.)

God Dag, min Broder; Hvi en væbnet Magt
 om Eders Naade her?

Clarence.

Hans Majestæt,
 som vil min Sikkerhed, har dette Tølge
 befalet at ledsage mig til Tower.

Gloster.

Paa hvilken Grund?

Clarence.

Jordi mit Navn er George.

Gloster.

Bespynderligt; den Feil er Eders ei,
de som stod hos ved Daaben skulde straffes.
Maaskee Hans Majestæt i Sinde har,
at lade Eder døbe om i Tower;
men siig mig Clarence, siig, hvad er paa Jærde?

Clarence.

Ja Richard, naar jeg veed det; thi jeg sværger
det end er skjult for mig; dog hører jeg,
han lytter efter Varsler, efter Dromme,
det Bogstav G skal ud af Alphabetet;
en Her fortalte ham at ved et G
hans Afkom skulde Arveretten miste;
og da mit Navn begynder med et G,
han frygter at ved mig det kunde skee.
Man har mig sagt, at flere slige Griller
bevæget Kongen har, at fængsle mig.

Gloster.

Saa gaaer det naar af Qvinder Mand beherskes.
Gi Kongen sender Eder nu til Tower;
Mylady Grey, hans Hustru, Clarence er det,
som til slig Yderlighed ægger ham.
Var det ei hende og hiin Hadersmand,
Antony Woodville, hendes Broder,
som lod ham sende Hastings ind paa Tower,
hvorfra i Dag han netop er befriet.
Vi er ei sikker, nei, vi er ei sikker.

Clarence.

Ved Gud, jeg troer, at ingen Mand er sikker,
der ei med Dronningen beslagtet er,
og disse nattevandrende Herolde
som traaske mellem Kongen og Fru Shore.

Har I ei hørt hvor ydmyg Hastings har,
for sin Udløsning, maattet søge hende?

Gloster.

For hendes Guddom gjorde Hastings Ræfald,
derved Lord Kammerherren Frihed fik;
men her: jeg troer det bedste vi kan gjøre,
om vi vil holde os i Kongens Gunst,
er, at vi tjene under hendes Tæne;
Hun samt den runke og skinkhyge Enke,
fra den Tid Edward hæved dem saa høit,
formaaende er blevene her i Riget.

Brakenbury.

Jeg beder Eders Naader mig tilgive,
Hans Majestæt har strengt befalet mig,
at Ingen hemmelig, hvem det end er,
maa have Sammenkomster med hans Broder.

Gloster.

Ja saa, velviseste Herr Brakenbury;
I kan jo høre Alt hvad nu vi tale.
Gi præke Dyrer vi. Vi sige: Kongen
er viis og dydig, og hans ædle Dronning
ret pæfelig i Alder, smuk, ei skinkhyg; —
vi sige at Fru Shore har smukke Been,
hun har en Læbe som et Kirsebær,
et fyrgt Die og en liflig Tunge;
vor Dronnings Slægt er gjort til Herrefolk.
Nu Sir; hvad siger I? kan I det nægte?

Brakenbury.

Det mig ei angaaer, jeg mit Kald kun pleier.

Gloster.

Hvad, pleie hendes Kalv? Hør mig Godkarl,
den som vil pleie den, kun Een undtagen,
maa gjøre det i Løndom, ei om Dagen.

Brakenbury.

Og hvilken Gen, Mylord?

Gloster.

Ei, hendes Mand, vil Du mig fange, Slynge!

Brakenbury.

Jeg beder, tilgiv, og desuden,
at holde Eder fra den ædle Hertug.

Clarence.

Din Embedspligt vi kjende, vi adlyde.

Gloster.

Vor Dronning hader os, vi derfor lyde.

Farvel min Broder, jeg vil gaae til Kongen;

og alt hvortil I kunde bruge mig,

selv det, at kalde Edwards Enke Søster,

udretter jeg for Eder at befrie;

men denne heel ubroderlige Udsæd

mig rører dybere end I kan tænke.

Clarence.

Jeg veed det, ingen af os det behager.

Gloster.

Din Fængselstid ei længe vare skal;

jeg frelser Dig, hvis ei, jeg bukter under.

Hav Taalmod kun.

Clarence.

Dertil mig Magten tvinger.

(Clarence, Brakenbury og Bagten gaae.)

Gloster.

Betrød den Sti hvorfra Du ei skal vende!

Saa høit jeg elsker Dig, Enfoldige,

at jeg Din Sjæl vil snart til Himlen sende,

om Himlen af min Haand vil tage Skjænk.

Hvo kommer der? den nyudsprungne Hastings.

(Hastings kommer.)

Hastings.

Jeg ønsker Eder Høi, min ædle Lord!

Gloster.

Det samme ønsker jeg Lord Kammerherren!

Velkommen i den frie, den aabne Luft.

Hvorledes har I døiet Fangensskabet?

Hastings.

Med Taalmod, ædle Lord, som Fangne bør;
men jeg den Dag skal leve, dem at takke,
som vare Marsag i mit Fangenskab.

Gloster.

Ja sikkert, sikkert, det skal Clarence ogsaa;
thi alle Eders Tjender ere hans,
for Begge de det samme har udrettet.

Hastings.

O, Jammer, naar i Buret Drnen fængsles,
mens Høi og Glent i Frihed gjøre Bytte.

Gloster.

Hvad Nytt i Byen?

Hastings.

I Byen ei saa slemt, som hist paa Slottet;
tungsindig, svag og sygelig er Kongen,
hans Løjer frygte meget for hans Liv.

Gloster.

Nu ved Sanft Paul, det Nytt er høist uheldigt;
men han har længe holdt en slet Diæt,
udtæret er hans høieste Person,
o, det er sorgeligt at minde sig.
Maa Kongen holde Sengen?

Hastings.

Ja desværre.

Gloster.

Gaa I foran og jeg vil følge Eder.

(Hastings gaaer.)

Han kan ei leve; men han maa ei døe
 før George med Extrapost er sendt til Himlen.
 Jeg gaaer, hans Had til Clarence jeg opægger,
 med stærke Grunde ligger det forstaalet;
 og om mit dybe Forsæt ei slaaer Feil
 har Clarence ei endnu en Dag at leve,
 og da vil Gud mod Edward naadig tage,
 og Verden lade mig, før der at færdes.
 Da vil jeg ægte Warwicks yngste Datter:
 Ih? jeg jo dræbte hendes Mand og Fader!
 den bedste Vei at gjøre Bederlag
 er, at jeg bliver hendes Mand og Fader!
 Saa være det! men ei af Kjarlighed,
 nei, af en anden skjult og vigtig Grund,
 som kun ved hendes Egteskab kan opnaaes.
 Men jeg før Hestene til Torvs jo løber.
 End aander Clarence, Edward end regjerer,
 først bort med dem, saa jeg mit Held formerer.

(gaaer.)

Anden Scene.

London. En anden Gade.

Kong Henrik den Sjettes Liig bæres i en aaben Kiste,
 ledsaget af Aldelsmand med Hellebarder, før at vogte
 det, Lady Anna som Sorgende.)

Anna.

Nu sætter Eders ærefulde Byrde,
 — om Ere i en Liigdragt skjules kan —
 imens ved denne Liigpomp jeg begræder
 den herlige Lancasters bratte Fald.
 Jernkolde Billed af en hellig Kong!

Du blege Afte af Lancasters Huus!
 Blodløse Levning af det høie Blod!
 Tilgiv mig, at jeg her Din Mænd anraaber,
 at høre stakkels Annas Jammerfreg:
 hun Edwards Enke er, Din dræbte Søn,
 han, som blev dræbt ved samme Haand som Du.
 Jeg i de Bunder, som Din Sjæl udlode,
 mit Dies hjelpelese Balsom gyder.
 Forbandet være han som myrded Dig!
 Forbandet Hjertet, dertil havde Hjerte!
 Forbandet Blodet, som led Blodet strømme!
 Gid Skjebnen mere grim den Usling ramme,
 — som ved Din Død os gjorde saa elendig, —
 end jeg Hugorm og Dgle ønske kan,
 samt Tuder eller andet giftigt Kryb!
 Skal nogensinde Barn Dig kalde Fader,
 Misfoster worde det, for tidlig født,
 og lad dets umaturlig grimme Skabning
 den omme Moders Haab med Rædsel slaac!
 Til hans Ildgjerninger det Arving blive!
 Og saaer han Egtefælle, gid hun worde
 end mere ulukkelig ved hans Død,
 end jeg er ved min Edwards og ved Din!
 Nu fra Sankt Paul med Ederes skyldfrie Byrde
 til Chersey drage vi, at jorde den.
 Naar Vægten trætter Eder, hviler kun
 imens jeg græder ved Kong Henriks Liig.

(Bærerne tage Liget op, og ville gaae videre.)

Gloster (kommer.)

Gloster.

Staaer! I som bære Liget, sæt det ned.

Anna.

Hvad skummel Trøldmand maner denne Djævel,
 der standser christelig andægtig Daad?

Gloster.

Sæt Liget Niddinger. Ved Sankte Paul
jeg gjør et Liig af den, som lystrer ei.

Første Adelsmand.

Tilside træd, Mylord, for Kisten her.

Gloster.

Fordømte Hund, træd Du hvor jeg befaler.
Tag bort Din Hellebarde fra mit Bryst,
hvis ei, jeg slaar Dig ned for mine Fødder,
og træder ned Dig, Tigger, for Din Trækthed.

(Bærerne sætte Liigkisten.)

Anna.

Hvi skjelve J? Er J med Angest slagne?
Alf, Dodelige! jeg ei dadler Eder;
thi jordisk Die kan ei Satan taale.
Forsvind, Du grumme Helvedes Udsending!
den legemlige Deel kun Du behersker,
hans Sjæl bli'er aldrig Din, derfor forsvind!

Gloster.

Barmhjertig, skjenne Helgen, ei saa grusom.

Anna.

For Guds Skyld, Djævel, bort! Forstyr os ei;
thi Du den skjenne Jord har gjort til Helved,
og fyldt den med Forbandelser og Veraab.
Er det Dig Fryd at skue Din Ugjerning,
see Proven her paa Dine Slagterier.
D see, o see, den døde Henriks Bunder
flæbrige Munde aabne, bløde atter.
Bliv rød, Du hæslige, vanflabte Krøbling;
ved Din Rærvarelse uddunster Blodet
af kolde tomme Aare, der er blodløs,
Din Udaad, rædselsfuld og unaturlig,
jrembringer denne Strøm, heist unaturlig.

O Gud, som Blodet skabte, hevn hans Dod!
 O Jord, som Blodet drikker, hevn hans Dod!
 Ram, Himmel, Mord'ren med Din Lynildstraale!
 Gab Jord! Din vide Strube slugt ham,
 som Du den gode Konges Blod nedsvælger,
 der ved hans helvedsendte Arm blev udgydt.

Gloster.

J kjender ei Barmhjertighedens Bud,
 som Ondt med Godt betaler, og som lønner
 Forbandelserne med Velsignelser.

Anna.

Ei Guds, ei Menneſkens Bud Du kjender;
 ſelv grummeſt Udyr ſoler ſtundom Medynk.

Gloster.

Jeg ei; jeg altsaa er ei noget Udyr.

Anna.

O, underfuldt! En Djævel taler Sandhed!

Gloster.

Meer underfuldt naar Engle er ſaa brede.
 Tillad, Du Qvindens meeſt fuldkomne Billed,
 tilſted at jeg, for min formeente Udaad,
 retfærdiggjøres, for Du dommer mig.

Anna.

Tillad, Du Mandens peſtanſtufne Billed,
 tilſted at jeg, for Din bekjendte Udaad,
 Du heift Forbandede, forbander Dig.

Gloster.

Du ſkjønnere end Tunge nævne kan,
 lad min Undſkyldning til Dit Hjerte trænge.

Anna.

Du ſulere end Hjerte tænke kan,
 undſkyldt Du er kun ved Dig ſelv at hænge.

Gloster.

En sliq Fortvivlelse mig kunde friste
til selv mig at fordømme.

Anna.

Og Du er
naar Du fortvivler selv kun undskyldt hos mig;
naar mod Dig selv Du værdig Hevn udfører,
Du som uværdig, grusom slagted Andre.

Gloster.

Sæt, jeg ei dræbte dem.

• Anna.

Saa leved de;
men Du har myrdet dem, Du Djævlens' Slave.

Gloster.

Din Husbond slog jeg ei.

Anna.

Er han ei død?

Gloster.

Jo han er død; men dræbt ved Edwards Haand.

Anna.

Der loist Du grovelig; Margrethe saae
Dit Mordervaaben ryge i hans Blod,
hvorfra Du vendte det mod hendes Hjerte;
men Dine Brødre værged Stødet af.

Gloster.

Jeg ægget blev ved hendes Klaffer-Tunge,
som Skylden lagde paa min skyldfrie Skulder.

Anna.

Ved blodbegjerligt Sind Du blev opægget,
Du som om Mord og Slagteri kun drømte.
Har Du ei Kongen dræbt?

Gloster.

Jeg tilstaaer: Jo.

Anna.

Du tilstaaer, Pindsvin! Da Gud tilstaae mig,
at Du fordomt maa worde for den Jdræt!
O, han var from, sagtnodig, mild og dydig.

Gloster.

Beqvem for Himlens Konge som nu har ham.

Anna.

Han er i Himlen, hvor Du aldrig kommer.

Gloster.

Derfor han takke mig, som hjalp ham did;
han passer bedre der end her paa Jorden.

Anna.

Du passer intet andet Sted end Helved.

Gloster.

Jo, nok et Sted om jeg det nærne maa.

Anna.

Vel i et Fængsel.

Gloster.

I Din Sorestue.

Anna.

Gid Uro i Din Sorestue bygge!

Gloster.

Det vil den, Frue, til i Din jeg hviler.

Anna.

Det haaber jeg.

Gloster.

Jeg veed det vist; men gode Lady Anna,
— vi vil forlade Biddets hyaske Tratte,
og dale noget mere i det Lave —
Er Stifteren af disse bratte Dødsfald:

som bortrev hine to Plantagenetter,
ei fuldt saa skyldig vel som Gjerningsmanden?

Anna.

Du haade Dphav var og fule Virkning.

Gloster.

Din Skjonhed Dphav var til denne Virkning;
Din Skjonhed, som i Sørne drev mig til
at myrde, var det end den hele Verden,
for kun en Time ved Din Barm at hvile.

Anna.

Hvis det var sandt, Manddraber, disse Negle
af mine Kinder rev hvert Skjonheds Træk.

Gloster.

Men jeg tillod ei dette Skjonheds Skibbrud;
hvis jeg stod nær, ei skulde Du den skjende.
Som hele Verden jo ved Solen qvæges,
saa jeg ved den, den er min Dag, mit Liv.

Anna.

Sort Nat Din Dag beskygge, Dod Dit Liv!

Gloster.

Forband dog ei Dig selv; thi Du er begge.

Anna.

O, gid jeg var, for mig paa Dig at hevne.

Gloster.

Det var en Udsærd grim og unaturlig,
at hevne sig paa ham, der elsker Dig.

Anna.

Det var en Udsærd billig og naturlig,
at hevne sig paa ham, som dræbte Edward.

Gloster.

Han som beroved Dig Din Husbond, Truc,
har gjort det for en Bedre Dig at skaffe.

Anna.

En Bedre aander ei paa denne Jord.

Gloster.

Dog lever den, som bedre elsker Dig.

Anna.

Navn ham.

Gloster.

Plantagenet.

Anna.

Det var jo ham.

Gloster.

Det samme Navn; men af en bedre Race.

Anna.

Hvor er han?

Gloster.

Her. (Hun spytter.) Hvi spytter Du ad mig?

Anna.

Gid det var dræbende Vergift for Din Skyld!

Gloster.

Nei, fra saa sødt et Sted kom aldrig Gift.

Anna.

Paa værre Tude Gift har aldrig hangt.

Bort fra mit Syn, Du smitter mine Dine.

Gloster.

Alt Dine, skønne Frue, har mig smittet.

Anna.

Gid de var Basilisker, som Dig dræbte!

Gloster.

Sa gid de var, da jeg paa cengang døde, —
mi dræbe de med lange, sene Drag.

Fra mine de har presset salte Taare,
og med barnagtig Graad udskjemmet dem.

Mit Die aldrig Medynks-Taarer kjendte,
 ei da min Fader York og Edward græd
 ved Bud om Rutlands ynkkelige Veraab,
 da merke Clifford Sværdet i ham jog;
 ei da Din tappre Fader, lig et Barn,
 med Sorg fortalte mig min Faders Død
 og tyve Gange standsed for at sukke,
 saa Alle nær ham havde vaade Kinder,
 lig Skovens Træer ved en Vaardags Jling.
 I denne Sorgens Tid mit Die mandigt
 foragtede at vise usle Taarer.

Men hvad ei Sorgen da frembringe kunde,
 det har Din Skjønhed: jeg er blind af Graad;
 jeg aldrig tryglet har; ei Ven, ei Fjende,
 min Tunge sode Død har aldrig lært;
 men nu Din Skjønhed vinker mig som Løn,
 mit stolte Hjerte trygler, Tungen taler.

(Hun seer paa ham med Foragt.)

Vær ei Din Læbe Spot; thi den er skabt
 for Elskovs Kys og ei for slig Foragt.
 Hvis ei hevnjerrigt Hjerte kan tilgive,
 see! her jeg laaner Dig mit skarpe Sværd,
 som Du i mit trofaste Bryst kan skjule,
 og gjøre Sjælen fri, som tilbad Dig.
 Til Dødens Hug jeg nogent det frembyder,
 og beder ydmygt paa mit Knæ om Døden.

(han blotter sit Bryst, hun nærmer sig ham med Sværdet.)

Hvi tøver Du? jeg dræbte jo Kong Henrik;
 men det Din Skjønhed var, som loffed mig.
 Nu skynd Dig, det var mig som Edward slog.

(Hun nærmer sig igjen med Sværdet.)

Men Himlen i Dit Anslyn mig forførte.

(Hun lader Sværdet falde.)

Hav Sværdet atter, eller mig Du have.

Anna.

Ha reis Dig Hykler, skjendt Din Død jeg ønsker,
Din Boddel kan og vil jeg ikke være.

Gloster.

Byd mig selv dræbe mig, og det skal skee.

Anna.

Det har jeg gjort.

Gloster.

Men det i Brede var.

Siig det igjen, og strax skal Haanden, som
af Kjerlighed til Dig Din Elsker dræbte,
af Kjerlighed en bedre Elsker myrde;
for Begges Død Du da vil bære Ansvar.

Anna.

Gid jeg Dit Hjerte kjendte.

Gloster.

Paa min Tunge

det malet staaer.

Anna.

Jeg frygter Begge falske.

Gloster.

Gi mere tro var Nogen.

Anna.

Skjul Dit Sværd.

Gloster.

Siig, Freden sluttet er.

Anna.

Spørg mig i Tiden.

Gloster.

Ler jeg i Haabet leve.

Anna.

Hvert Menneſke,

jeg haaber, lever saa.

Gloster.

Vær denne Ring,

Anna.

Den Tagende ei giver.

(sætter Ringen paa sin Finger.)

Gloster.

Som denne Ring Din Finger nu omfatter,
saa slutter ind Dit Bryst mit arme Hjerte,
dem begge bær; thi begge ere Dine.

Og om Din stakkels, Din hengivne Elsker
en Gunst tør haabe af Din milde Haand,
bekræfter Du hans Lykke for bestandig.

Anna.

Hvad er det?

Gloster.

At denne Sorgens Pligt I overlader
til ham, der har til Sorgen mere Grund,
og strax til Crossby-Plads begiver Eder,
hvor da — naar jeg høitidelig har jorderet,
i Chertseykloster, denne ædle Konge,
og med min Angers Taare vødet Graven —
jeg vil Jer see i al Erbedighed.

Af flere Grunde, jeg mig forbeholder,
jeg beder Eder: Vils mig denne Gunst.

Anna.

Af ganske Hjerte. Sært det fryder mig
at see, at I er klevet saa bødserdig.
Berkley og Tressel, kom og følger mig.

Gloster.

Siig mig Farvel.

Anna.

Fortjener I saa meget?

Dog, da J har mig lært at smigre Jer,
 saa antag jeg har gjort det allerede.

(Lady Anna, Berkley og Tressel gaar.)

Gloster.

Tag Liget op.

En Adelsmand.

Til Chertsey, ædle Lord?

Gloster.

Nei til White-Friars, der jeg moder Eder.

(De gaar med Liget.)

Var før til Dvinde i sligt Lune beilet?

Var Dvinde før i saadant Lune vunden?

Men jeg vil have hende — dog kun kort.

Hvad? jeg som dræbte hendes Mand og Fader, —

at gribe hende end med Had i Hjertet,

Forhandelsfer i Munden, i Diet Taarer,

og Hadets blodbestænkte Bidne nær;

med Gud, Samvittighed og Alt imod mig,

og ingen Venner til min Bøn at fremme

undtagen Satan og mit Hyklerblif,

og dog at seire — Verden imod Intet.

Ha!

Har him alt glemt den brave unge Edward,

som jeg for neppe trende Maanedes

i Tewksbury, i Bredes Hu, har dræbt?

En meer elskværdig, mere deilig Mand,

— skabt i Naturens yppig odle Lune,

ung, tapper, klog og visnok kongelig —

den vide Verden ei igjen opviser.

Og dog til mig hun lader Diet dale,

som hested denne Unglings gylde Baar,

og hende selv paa Enkeleiet bragte?

Til mig, som heel ei gjelder halvt mod Edward?

Til mig, som halter og er slig en Kroling?

Mit Hertugdom jeg vedder mod en Pending,
 at jeg af min Person har taget Feil.
 Skjont jeg ei seer det selv, hun finder mig,
 paa Vre, en særdeles vakker Mand.
 Jeg for et Speil mig sætter i Bekostning,
 og en Snecs Skræddere anskaffer mig,
 som kan udfinde Moder til min Pryd;
 da hos mig selv i Gunst jeg mig har sneget
 vil jeg spendere lidt for der at blive.
 Først Knechten der jeg vil i Graven skaffe,
 og derpaa hjem og klynke for min Elskte.
 Ekin, gyldne Soel, til jeg saaer kjøbt et Speil,
 at jeg kan see min Skygge ei har Feil.

(gaaer.)

Tredie Scene.

London. Et Værelse i Paladset.

Dronning Elisabeth. Lord Rivers og Lord
 Grey.

Rivers.

Taalmodig, Frue, snart hans Majestæt,
 sin vante Helbred saaer igjen tilbage.

Grey.

Ved Eders Sorg I gjør hans Tilstand værre.
 For Guds Skyld, Moder, søg at være rolig,
 gød Mod i ham ved Munterhed og Skjemt.

Dronning Elisabeth.

Hvis han var død, hvad blev der da af mig?

Grey.

Ei andet Dndt end saadan Husbonds Tab.

Dronning Elisabeth.

En saadan Husbonds Tab alt Dndt indslutter.

Grey.

En vakker Son har Himlen skjenket Eder
til Trøst og Støttestav, naar han er borte.

Dronning Elisabeth.

Alf, han er ung og er, som mindreaarig,
sat under Hertug Glosters Varetægt,
som ikke elsker mig, ei heller Eder.

Rivers.

Er det bestemt, han skal Protector være?

Dronning Elisabeth.

Det er bestemt, men end ei underskrevet;
dog vil det blive saa hvis Kongen doer.

(Buckingham og Stanley komme.)

Grey.

Der er Lord Stanley og Lord Buckingham.

Buckingham.

Hil og god Dag, jeg ønsker Eders Naade!

Stanley.

Gud glæde Eders Majestæt som hidtil!

Dronning Elisabeth.

Grevinde Richmond, gode Lord af Stanley,
til Eders Ven vil neppe sige: Amen.
Uagtet, Stanley, hun er Eders Hustru,
og ikke elsker mig, saa vær forsikret,
jeg hader Eder ei for hendes Hovmod.

Stanley.

Jeg beder Eders Naade ei at træ
Bagtalelsens misundelige Tunge;
og hvis hun er beskyldt paa retlig Grund,
da tilgiv hendes Svaghed, den udspringer
af Sygdom kun, ei af rodfæstet Dndskab.

Dronning Elisabeth.

Har Mylord Stanley Kongen seet i Dag?

Stanley.

Just nu har Hertug Buckingham og jeg den Ære hørt, at see Hans Majestæt.

Dronning Elisabeth.

Hvad Rimelighed er der om hans Bedring?

Stanley.

Godt Haab, min Frue, Kongen munter er.

Dronning Elisabeth.

Gud unde ham sin Helbred! Raadslog I?

Buckingham.

Ja min Fyrstinde. Mellem Hertug Gloster og Eders Brødre ønsker han Forening, samt mellem dem og Mylord Kammerherren; for hans Person de varsled' er at møde.

Dronning Elisabeth.

Sid Alt var vel! men det vil aldrig skee; jeg frygter, snart vort Held har naaet sit Maal.

(Gloster, Hastings og Dorset komme.)

Gloster.

De gjør mig Ilret, jeg ei taaler det.

Hvo ere de som klage her for Kongen, at jeg er barsk, at jeg dem elsker ei?

Nei, ved Sankt Paul, kun lidt de Kongen elske, som kun med Riv og Splid hans Dren fylde.

Fordi jeg ei kan smigre, tale sødt, ei smile lumsk, ei hykle, ei bedrage,

og krumme mig med franske Abenoder, jeg skal en upersonlig Tjende være.

Kan den ei leve som paa Dndt ei tænker, for strax hans simple Sandhed skal misbruges af trødske, silkeløste Hykler-Marre?

Grev.

Til hvem, min ærefulde Lord, er Taler?

Gloster.

Til Dig som har ei Ærlighed, ei Ære.
 Naar har jeg frænket Dig? Naar gjort Dig Uret?
 Og Dig? — Og Dig? — Og Nogen af Jert Slægt?
 Gid Uheld ramme Jer! Hans Majestæt
 — hvem Gud beskytte bedre end I ønske! —
 I intet Aandedrag i Ro kan unde,
 saa quæle I ham med jer lumpne Klage.

Dronning Elisabeth.

Min Broder Gloster, her I farer vild:
 thi han af egen kongelig Beslutning,
 — men ei fremskyndt ved Klage eller Bøn,
 maaskee med Hensyn paa Jert indre Had,
 som viser sig i Eders Daad og Handling,
 mod mine Børn og Brødre samt mig selv —
 har kaldet Eder, for at vide Grunden
 til Eders onde Villie og den have.

Gloster.

Jeg veed det ei; — Saa slet er Verden bleven,
 at Høg gjer Rov mens Dn tør sig ei have.
 Nu hver en Laps er bleven Adelsherre
 er mangen Adelsmand omstøbt til Laps.

Dronning Elisabeth.

Kom, kom, vi veed Jer Mening, Broder Gloster;
 min, mine Venners Stigen I misunder.
 Gud give at vi ei maae til Jer trænge.

Gloster.

Dog giver Gud at vi til Eder trænge;
 Ved Eders Rånker er vor Broder fængslet,
 jeg i Unaade, og den hele Adels
 holdt i Foragt, mens Værdighed og Ære
 bortgives daglig for at adle dem,
 der, for et Døgn, var neppe værd en Hvid.

Dronning Elisabeth.

Bed ham som hæved mig til byrdsom Høide
op fra den stille Lod, jeg fordum nød:
jeg aldrig har Hans Majestæt opirret
mod Hertug Clarence, men har stedse været
en ivrig varm Forbeder i hans Sag.
I Uret gjør ved falskelig at drage
mig ind i denne æreløse Handel.

Gloster.

Kan I da nægte, at I Marsag var
til Mylord Hastings' sidste Fangenskab?

Rivers.

Hun kan, Mylord, fordi —

Gloster.

Hun kan, Lord Rivers, ja hvem veed ei det?
hun mere kan, Sir, end at nægte dette;
hun Eder til Forfremmelse kan hjælpe,
og derpaa nægte hun gav hjælpsom Haand,
som om Fortjenesterne kun blev lønnet.
Hvad kan hun ei? Ved Lov og Tro, hun kan —

Rivers.

Ved Lov og Tro, hvad kan hun?

Gloster.

Ved Lov og Tro trolove sig med Kongen,
en Ungkarl og saagar en vakker Svend.
Saa lykkelig var ei Jer Bedstemoder.

Dronning Elisabeth.

For lange, Mylord Gloster, har jeg taalt
Jer bittre Haan og raae Bebreidelser.
Ved Gud, Hans Majestæt skal underrettes
om disse grove Udfald, jeg maa taale.
Jeg for vil tjene for mit Brød paa Landet,
end paa slig Maade være Englands Dronning.

Saaledes skjældes, spottes og bestormes;
kun ringe Glæde jeg som Dronning nyder.

(Dronning Margarethe kommer frem i Baggrunden.)

Dronning Margarethe.

Dg mindre den med Guds Hjælp vorde skal.
Din Ære og Dit Sæde mig tilhøre.

Gloster.

J truer at anklage mig for Kongen?
Fortæl og spar ei; see, hvad jeg har sagt
jeg tør i Kongens Nærhed høit gjentage;
jeg tør, om jeg til Tower end skal vandre.
Glemte er min Moie, det er Tid jeg taler.

Dronning Margarethe (affides.)

Bort Djævel, jeg erindrer det for vel;
Min Husbond Henrik dræbte Du paa Tower,
min stakkels Edward faldt i Tewksbury.

Gloster.

Før J var Dronning og før han blev Konge,
jeg til hans store Planer var hans Pakhest.
en Lugemand imod hans stolte Tjender,
og en rundhaandet Lemmer før hans Benner.
Før Edwards Blod at gjøre kongeligt,
jeg har i Kamp og Strid mit eget udgydt.

Dronning Margarethe (affides.)

Dg meget bedre Blod end hans og Dit.

Gloster.

J hvilken Tid J og Jer Husbond Grey
i Dyrer var før Husfæ Lancaster;
og Rivers, saa var J — Faldt ei Jer Husbond
i Margarethes Træfning ved Sanct Albans?
Lad mig erindre Jer, før J det glemmer,
hvad J har været før og hvad J er,
fremdeles hvad jeg var og hvad jeg er.

Dronning Margarethe (affides.)
En Bøddelfnegt, og saa er Du endnu.

Gloster.

Sin Fader Warwick opgav stakkels Clarence,
Al, og forsvor sig selv — som Gud tilgive! —

Dronning Margarethe (affides.)
Som Gud vil herne.

Gloster.

J Kamp, for Edward Kronen at forskaffe,
og nu til Len den Arme fængslet er.
O gid mit Hjerte var af Flint som Edwards,
og Edwards mildt medlidende som mit;
jeg er for tøsset blod for denne Verden.

Dronning Margarethe (affides.)
Skjul Dig i Helved, ei i denne Verden,
Du Djaevleudyr, der Dit Rige er.

Rivers.

J disse Sorgens Dage, Mylord Gloster,
hvorfra J troer vort Fjendskab at bevise,
dengang adlede vi vor rette Drot;
vi Eder lede nu, hvis J var Konge.

Gloster.

Hvis jeg det var? Nei heller Bispekrummer;
langt fra mit Hjerte være Tanken blot.

Dronning Elisabeth.

Saa liden Fryd, Mylord, som J formoder
J skulde nyde, var J Landets Konge,
saa ringe er min Glæde, som dets Dronning.

Dronning Margarethe.

Kun liden Fryd den rette Dronning nyder;
thi det er jeg og glædesløs tilvisse.

Jeg kan ei langer holde mig taalmodig.

(triner frem.)

J trættelejære Røvere, som skjændes
 om Byttets Deling, J fra mig har ranet;
 Hvem af Jer kan vel see mig uden Skjalven?
 Ifald som Dronning ei J for mig bukker
 som Undersaat sig sommer, ryster dog
 Rebeller lig for den, som J har assat.
 Du kjære Djævel, vend Dig ei fra mig!

Gloster.

Du runkne, grimme Her, hvad vil Du her?

Dronning Margarethe.

Kun ringe for Dit Dre Dine Synder;
 det vil jeg gjøre, før jeg slipper Dig.

Gloster.

Var Du ei under Dødsstraf landsforviist?

Dronning Margarethe.

Men Landsforviisning er mig større Plage
 end Døden selv, naar jeg kan blive her.
 En Husbond og en Søn Du skylder mig, —
 og Du et Rige, — og J Alle Hyldest;
 kun min Befymring er med Rette Eders,
 og al den Fryd J nyde, den er min.

Gloster.

Forbandelsen min Fader lagde paa Dig,
 da med Papir Du Heltens Pande kroned,
 og med Din Spot af Diet Stromme loffed,
 og for at tørre dem han Klædet gav,
 som dyppet var i unge Rutlands Blod: —
 Forbandelsen, som han i Sjælens Baande
 udstødte mod Dig, hviler paa Dit Hoved,
 og Gud, ei vi, Din Blodskyld straffer nu.

Dronning Elisabeth.

Gud billig er, Ustyldigheden seirer.

Hastings.

Det var en grusom Daad at myrde Barnet,
den ubarmhertigste, som end er hørt.

Rivers.

Tyranner selv ved Røgtet derom græd.

Dorset.

Og Ingen undlod Hevn derfor at varfle.

Buckingham.

Northumberland ved Synet fældte Taarer.

Dronning Margarethe.

Hvordan? Her knurrede J og stode rede
at rive Struben over paa hverandre,
og nu J vende alt Jert Had mod mig?
Er Yorks Forbandelse hos Gud saa mægtig,
at Henriks Død, min elskte Edwards Død,
vort Riges Tab, min tunge Landsforviisning,
at dette Alt mod Rutlands Fald er Jntet?
Kaa saa Forbandelser, igjennem Skyer,
til Himlen finde Bei, da aabner Eder
J langsom dørste Skyer, og modtag mine! —
Bed Graadsen, ei ved Krig, Jer Konge doe,
som vor ved Mord, for ham at gjøre Konge!
Din Edward, som nu Prinds af Wales er,
for min Sen Edward, som var Prinds af Wales,
gid i sin Vaar ved lige Vold han synke!
Du selv, en Dronning paa mit Dronningsæde,
Din Vre overleve, lig jeg selv!
Gid lange Du maa Dine Børn begræde,
og see en Anden, som jeg nu Dig seer,
udsmykket med Din Ket som Du med min!
Doe hver Din Glædes Time for Du doer,
og efter mange mørke Sorgens Dage,
do, hverken Moder, Hustru eller Dronning! —
Lord Rivers og Lord Dorset, J stod nær;

saar gjorde Du, Lord Hastings, da min Son
med blodig Dolk blev dræbt: Jeg beder Gud,
at ingen af Jer naaer naturlig Alder,
men i Altide brat af Dage kommer.

Gloster.

Hold op, Du hadesfulde, visne Troldqvind!

Dronning Margarethe.

Dg glemme Dig? Bliv Hund, og hør mig ud:
Hvis Himlen end har Plager i Behold
som overgaae, hvad jeg kan ønske Dig,
den glemme dem indtil Dit Maal er fuldt,
og derpaa hvirvle dem, lig Stormorkanen,
paa Dig, Du Verdens Roligheds Forstyrrer!
Din Sjæl Samvittighedens Drme gnave!
For Falskhed Dine Benner Du mistænke;
men vælg en lumst Forræder til Din Ven!
Si Sovn Dit Morder-Die lukke til,
med mindre en og anden grusom Drom
Dig strækker ved et Helved fuldt af Djævl;
Du lede Skiftning, fæle Rodesviin!
Du som blev stemplet i Din Fødselsstund,
Naturens Slave og en Son af Helved!
Du Skjændselsmærke af Din Moders Liv!
Du ækle Afkom af Din Faders Lænder!
Du Grens Pjalt! Du —

Gloster.

Margrethe.

Dronning Margarethe.

Richard.

Gloster.

Hvad?

Dronning Margarethe.

Jeg kaldte ei.

Gloster.

Da beder jeg Dig: Tilgiv; thi jeg troede
Du havde kaldt mig disse bittre Navne.

Dronning Margarethe.

Saa gjorde jeg; men ventede ei paa Svar.
Lad mig Forbandelsen tilendebringe.

Gloster.

Det har jeg gjort, den endte med: Margrethe.

Dronning Elisabeth.

Saaledes har Du mod Dig selv udaandet
Forbandelsernes Strom.

Dronning Margarethe.

Du stakkels Dronning,
forfængelig bemalet med min Lykke!

Du stroer med Sukker buldne Edderkop,
som i sin dødelige Bæv Dig visler.

Du Daare! Kuiven mod Dig selv Du hvæsser.
Den Dag vil komme Du til Hjælp mig ønsker,
den giftigsvulne Tude at forbande.

Hastings.

Saa hold dog op, Du uheldssvangre Spaagvind!
at ei til Din Fortred vor Taalmod sloves.

Dronning Margarethe.

Skam over Eder, I har slovet min.

Rivers.

Det tjente Eder vel, Jer Pligt at lære.

Dronning Margarethe.

Ja det er Eders Pligt at tjene mig.
Vær — mig at være Dronning, I at lyde;
o, tjen mig vel, og lærer selv Jer Pligt.

Dorset.

Stig hende ei imod, hun er affindig.

Dronning Margarethe.

Tys Hr. Marquis, I fræk og næsviis er.
 Jer nylig slagne Titel knap er gangbar.
 Kan Eders unge Adelskab vel dømme
 hvad for et Tab det er at miste den?
 De, som staae høit maae udstaae mangan Storm,
 og naar de falde vorde let de knuste.

Gloster.

Godt Raad, Mylord Marquis, læg det paa Hjerte.

Dorset.

Det angaaer Jer, Mylord, saavel som mig.

Gloster.

Ja meget meer, men jeg er fød saa høit,
 i Eder-Toppen er vor Rede bygget,
 med Vinden spøger den og trodser Solen.

Dronning Margarethe.

Dg hyller den i Skygge, derom vidner
 min Son, o Gud! i Dodens Skygge nu.
 Hans klare Straaler har Dit dunkle Had
 i evigt Mørke nu for stedse hyllet.
 Nu paa vor Redes Plads er Eders Rede.
 O Almagts Gud, som seer det, taal det ei!
 Som I ved Blod har rundet, saa I tabe!

Buckingham.

Forstum af Skam, om ei af Christenpligt.

Dronning Margarethe.

Tal ei om Skam og Christenpligt til mig;
 uchristeligt I have mig behandlet,
 og skammeligt I myrdet har mit Haab.
 Min Christenpligt er Spot, min Skam er Livet,
 og i min Skam og Sorg mit Had end lever.

Buckingham.

Hold op; Hold op!

Dronning Margarethe.

Din Haand jeg kysser, brave Buckingham,
til Tegn at Venstabs Pagt jeg med Dig slutter.
Gid Du maa blomstre med Dit ædle Huus!
Dit Klædemon ei med vort Blod er plettet,
ei Du i min Forbandelse indsluttet.

Buckingham.

Ei Rogen her. Forbandelser ei slippe
den Læbe, som i Lusten dem udaander.

Dronning Margarethe.

Dog troer jeg vist at de til Himlen naae,
og vække Hvernen, som mon hijsket slumre.
O Buckingham, vogt Dig for Hundens hist,
see, naar han logrer, bider han; og naar han bider,
hans Tænders Gift omkring sig hurtig æder.
Giv Dig ei med ham af, men vogt Dig for ham:
Synd, Død og Helved strængt har mærket ham,
og deres troe Apostle ham ledsage.

Gloster.

Hvad siger hun, Mylord af Buckingham?

Buckingham.

Ei noget, som jeg ændser, Eder Naade.

Dronning Margarethe.

Hvad, haaner Du mig for mit gode Raad?
og smigrer ham, mod hvem jeg Dig advarer.
I Tidens Fylde skal Du minde mig,
naar han med Sorg Dit Hjerte sonderriver;
og sige: Margrethe spaaede sandt. —
Lev hver af Jer, til ved hans Had I synke,
ved Eders han, tilsidst ved Guds I Alle!

(gaaer.)

Hastings.

Mit Haar ved hendes Naseri sig reiste.

Rivers.

Saa mine og, jeg undres hun gif fri.

Gloster.

Jeg kan ei dadle hende; ved Guds Moder,
hun er sleet megen llet, og den Deel,
som jeg har havt deri, jeg nu fortryder.

Dronning Elisabeth.

Jeg frænked hende ei, saavidt jeg veed.

Gloster.

Dog har I ene deraf høstet Fordeel,
jeg var for varm dengang jeg tjente Somme,
som nu for kolde er til det at mindes.
Hvad Clarence angaaer, han er velbetalt,
han fedes nu paa Sti for al sin Moie. —
Gud dem tilgive, som er Skyld deri!

Rivers.

Det er en from og christelig Beslutning,
for dem at bede, som har skadet os.

Gloster.

Det er Fornuftens Bud, saa gjør jeg steds,
(affides) thi nu Forbandelserne traf mig selv.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Hans Majestæt, min Frue, kalder Eder
og Eders Naade, samt Jer, ædle Lords.

Dronning Elisabeth.

Jeg kommer, Catesby; Mylords, vil I følge.

Rivers.

Vi vil ledsage Eders Majestæt.

(Alle gaae undtagen Gloster.)

Gloster.

Jeg Skaden gjør, eg først begynder Striden;

det hemmelige Dnde jeg udbreder, —
 dets Byrde lægger jeg paa Andres Skuldre.
 Dig Clarence, som jeg har i Mørket lagt.
 begræder jeg for mange feige Taaber,
 som Stanley, Hastings og som Buckingham,
 og siger dem, at det er Dronningen,
 der ægger Kongen op imod min Broder.
 Slikt troe de nu, og spore stedse mig
 til Havn mod Rivers, Vaughan og mod Grey.
 Da sukker jeg og viser med et Skriftsprog,
 at Gud os byder Dndt med Godt at lenne.
 Saaledes Dndskabs Nøgenhed jeg skjuler
 med gamle Stumper, stjaalne ud af Biblen,
 og synes Helgen, mens jeg spiller Djævel.

(To Mordere komme.)

Men stille, tys! Her komme Morderne. —
 Nu, mine brave og bestemte Karle,
 Vil I ei snart paa Bærket lægge Haand?

Første Morder.

Vi ere rede, mangle ikkun Guldmagt,
 at vi kan blive indladt hvor han er.

Gloster.

Vel overlagt! jeg har den hos mig her.

(giver ham Guldmagten.)

Naar Alt er fuldendt, gaa til Crossbyplads;
 men værer flinke ved Udførelsen;
 holder Stand, lad ei tilords ham komme!
 Han er veltalende og kan maaskee
 bevæge Eder til Medlidenhed.

Første Morder.

Frygt ei, Mylord, vi vil ei med ham prate,
 ved Passlar udføres ingen Daad;
 vi bruge vil vor Haand og ei vor Tunge.

Gloster.

J' græde Møllesteen, som Narre Taarer;
jeg lider Eder, Karle. Nu til Barket,
vår rappe, gaaer!

Første Morder.

Saa vil vi, ædle Lord!

(gaae.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse paa Tower.

Clarence og Brakenbury.

Brakenbury.

Hvorfor er Eders Naade saa sorgmodig?

Clarence.

O, jeg har tilbragt en elendig Nat,
saa fuld af Syner, skrækkelige Dromme.
Saa vist jeg er en tro, oprigtig Christen,
jeg for en Verden fuld af Glædes Dage,
ei gjenneimgik endnu en saadan Nat,
saa fuld af Skrækbilleder den var.

Brakenbury.

Jeg beder Jer, Mylord, fortæl mig Drommen.

Clarence.

Mig syntes at jeg havde remt fra Tower,
og til Burgundien indskibet mig,
i Selskab med min Broder Richard Gloster,
som fra Kabytten fristed mig at vandre
paa Nelingen, hvorfra vi saae mod England,
og mindede os de tusind svære Sorger,
i Striden mellem York og Lancaster,
som var os hædt. Imens vi gik
paa Nelingens usikre, svimle Fodsti,
mig syntes Gloster snubled og mig slog,
da jeg til Hjælp ham iled, overbord

i Oceanets evige dybe Volge.

O Gud! Hvor qvalfuldt var det mig at drukne!

Hvor rædsomt Vandet larmed i mit Dre!

Hvor Døden viste grum sig for mit Die!

Mig syntes at jeg saae vel tusind Brag,

og tusind Mennesker af Fiske gnaved;

Guldklumper, Ankere og Perledynger,

Juveler, Stene af et sjældent Værd,

iblandt hinanden slængt paa Dybets Bund.

I Hullerne af Dødmands Hjernekal,

hvor Diet forðum bygged, var indkræbet

— som til dets Gaan — straalrige Edelstene,

der boled sledsk med Havets Slimbund,

og med de døde Knokler dreve Gjek.

Brakenbury.

Hvor kunde I med No, i Dødens Time,

beskue hvad paa Dybet var forborgent?

Clarence.

Mig syntes at jeg kunde. Dste stred jeg

for at opgive Nanden; stedse Fløden

misundelig min Sjæl holdt fra at søge

ud i den frie, den vide tomme Luft;

men knuged den i mit bespændte Legem,

som næsten brast for den at spyge i Havet.

Brakenbury.

Og i den Qual og Angst I vaagned ei?

Clarence.

Nei, efter Døden var min Drom forlænget.

O, da begyndte Stormen i min Sjæl!

Med grumme Færgemand, som Varder male,

passeerte jeg den sørgelige Flod

til evig Rats forfærdelige Rige.

Der mit beklemte Hjerter mødte først

min Svigersfader, den berømte Warwick.

Han raabte overlydt: „Hvad Straf for Meened
 har dette Monarki for falske Clarence?“
 Derpaa han svandt, da svæved mig forbi
 en Engleskygge, i hvis lyse Haar
 end klæbed Blod, han skreg med hævet Stemme:
 „Clarence er her — den Falske, den Meensvorne,
 som dræbte mig ved Tewksbury paa Sletten;
 grib ham I Jurier og plager ham!“
 Da kom en Legion af onde Mander,
 omringed mig og hylte i mit Dre
 saa rædselsfulde Skrig, at jeg ved Larmen
 opvaagned skjælvende, og for en Stund
 derefter troede mig endnu i Hæved;
 saa rædsomt Indtryk gjorde denne Drem.

Brakenbury.

Ei Under, Herre, den forfærded Eder,
 jeg ræddes næsten ved at høre den.

Clarence.

O Brakenbury, jeg har gjort det Alt,
 — der nu staaer som Veriis imod min Sjæl, —
 for Edwards Skyld; og see, hvor han mig lønner.
 O Gud, ifald min Bon Dig ei kan røre:
 Hvis Du mig for min Udaad vil hjemføge:
 lad Bredeedommen ene ramme mig,
 spar mine Børn, og spar min skyldsfrie Hustru! —
 Jeg beder Dig, min Bogter, bliv hos mig,
 mit Hjerte er saa tungt, og jeg gad sove.

Brakenbury.

Jeg bliver Lord, Gud Rolighed Jer unde!

(Clarence sætter sig til Hvile paa en Stol.)

Sorg Narets Tid ei ændser; Hvilens Stund
 gjør Nat af Morgen, Middag selv til Nat.
 O, Prindsers Herlighed er kun et Mundsvæir:
 Udvortes Ære for indvortes Trældom,

og for i Lusten byggede Kasterler,
de føle kun en Verden fuld af Uro.
Den som ei Titler har og intet Navn,
han bør for Sligt ei føle noget Savn.

(To Mordere komme.)

Første Morder.

Hei! Hvem er der?

Brakenbury.

Hvad vil Du, Karl? Hvorledes kom Du her?

Første Morder.

Jeg vil tale med Clarence, og jeg kom her paa mine Been.

Brakenbury.

Hvorfor saa kort?

Første Morder.

Kort bedre er, Mylord, end kjedelig,
lad ham vor Guldmagt see og snak ei mere.

(giver et Papir til Brakenbury, han læser det.)

Brakenbury.

J dette jeg befales at levere

i Ederes Haand den ædle Hertug Clarence.

Jeg vil ei gruble paa hvad her er meent;

thi jeg i Meningen vil være skyldfri.

Her Nøglen er, hist sover Hertug Clarence;

jeg gaaer til Kongen, og betyder ham

at Eder er mit Embed overdraget.

Første Morder.

Saa gjør J Ret, det er en Viisdoms Hand-
ling. Farvel.

(Brakenbury gaaer.)

Anden Morder.

Skal vi dræbe ham sovende?

Første Morder.

Nei, han vil sige naar han vaagner, det var seigt gjort af os.

Anden Morder.

Naar han vaagner! Du Nar, han skal aldrig vaagne forend den store Dommedag.

Første Morder.

Saa vil han sige at vi dræbte ham sovende.

Anden Morder.

Det Ord Dommedag har vakt et Slags Samvittighedsnag hos mig.

Første Morder.

Hvad? Er Du bange?

Anden Morder.

Ikke for at myrde ham, da jeg har Guldmagt dertil; men for at blive fordomt, fordi jeg myrder ham, hvorfor ingen Guldmagt kan forsvare mig.

Første Morder.

Jeg troede Du havde været bestemt.

Anden Morder.

Det er jeg, paa at lade ham leve.

Første Morder.

Jeg vil tilbage til Hertug Gloster for at fortælle ham det.

Anden Morder.

Nei, jeg beder Dig, tov lidt; jeg haaber dette mit hellige Lume vil gaae over; det pleier ikke at ansægte mig længere end jeg kan tælle til tyve.

Første Morder.

Hvorledes føler Du Dig nu?

Anden Morder.

Paa min Tro, noget Bindsald af Samvittighed er endnu inden i mig.

Første Morder.

Hufter Du vor Belønning naar Handlingen er fuldført?

Anden Morder.

Kom, han skal døe; jeg havde forglemte Belønningen.

Første Morder.

Hvor er Din Samvittighed nu?

Anden Morder.

O Hertug Glosters Pengepung.

Første Morder.

Altsaa, naar man aabner Pungen for at betale os, flyver Samvittigheden ud.

Anden Morder.

Eigemeget, lad den flyve, der er Faa eller Ingen, som vil beværte den.

Første Morder.

Hvad om den kom til Dig igjen?

Anden Morder.

Jeg vil ikke befatte mig dermed, det er en farlig Ting, den gjør et Menneske til en Gusion; naar han stjæler, anklager den ham; naar han ligger hos sin Naboes Kone, forraader den ham. Det er en rødmende undseelig Aand, som gjør Oprør i Menneskets Barm og fylder den med Banfeligheder. Den var Marsag i at jeg engang tilbagegav en Guldbørs, som jeg tilfældigviis fandt; den bringer enhver til Bettelstaven, som huser den; den er jaget ud af alle Byer og Stæder som en farlig Ting, og ethvert Menneske, som har isinde at leve tilfreds, maa forsege paa at slaae Lid til sig selv, og leve uden den.

Første Morder.

Den rusker mig just nu i Ormet, og vil overtale mig til, ikke at dræbe Hertugen.

Anden Morder.

Tænk bestandig paa Djævelen og troe den ikke;
den vil indsmigre sig hos Dig og faae Dig til at
jukke.

Første Morder.

Jeg er af en stærk Natur, den kan ikke faae
Bugt med mig.

Anden Morder.

Du taler som en dygtig Karl, der har Agtelse
for sit Rygte; skal vi lægge Haand paa Bærket?

Første Morder.

Giv ham en over Hjerneskalen med Hæftet af
Dit Sværd, og kast ham saa i Malvasier-Bædet i næ-
ste Bærelse.

Anden Morder.

Et hyppeligt Raad! og lave Kraftsuppe paa ham.

Første Morder.

Stille! han vaagner.

Anden Morder.

Slaa til!

Første Morder.

Nei, vi vil tale med ham først.

Clarence.

Hvor er Du, Bogter? Giv mig en Drif Blin.

Første Morder.

J skal faae nok af Binen, Lord, paa Stand.

Clarence.

J Guds Navn! Hvem er Du?

Første Morder.

Et Menneſte ſom J.

Clarence.

Men ei ſom jeg: af Thyſteblod.

Første Morder.

Ei Du som vi: vor Fyrste god.

Clarence.

Din Røst er Torden, men Dit Blik er venligt.

Første Morder.

Min Røst min Konges er, mit Blik mit eget.

Clarence.

Hvor er Din Tale dunkel og dødsbanger!

Dit Die truer mig; hvi er Du bleg?

Hvo sendte Dig, og hvorfor kommer Du?

Begge Morderne.

Før, før, før, —

Clarence.

Alt dræbe mig.

Begge Morderne.

Ja, Ja —

Clarence.

J neppe Hjerte har at sige Drdet,

derfor til Daaden kan ei Hjerte have.

Hvori har jeg fortørnet Eder, Venner?

Første Morder.

Kong Edward J fortørnet har, ei os.

Clarence.

Førligt jeg snarligt blive skal med ham.

Anden Morder.

Nei aldrig, Mylord, vær bered til Døden!

Clarence.

Er J blandt Verdens Mand da faarne ud

at fælde Ufskyld? Hvad er min Brode da?

Hvor ere Vidnerne, som mig anklage?

Hvor de Edsvorne, som mig fældet har

ved Rettens strenge Domstol? Hvo har udtalt

det bittre Drd: at jeg skal døe saa brat?

At true mig med Dod ulovligt er,
 før jeg ved Lovens Bud erkjendes skyldig.
 Jeg raader Jer, saafremt I Naade haabe
 ved Christi dyre Blod, som flød for os,
 at I paa mig ei lægge voldsom Haand;
 det er en Handling høist fordommelig.

Første Morder.

Hvad vi vil gjøre, paa Befaling skeer.

Anden Morder.

Og han som bød os det, er vores Konge.

Clarence.

Bildsarne Slave! Kongers store Konge
 paa sine Lovens Tavler har befalet,
 at Du ei myrde skal. Vil Du foragte
 hans store Bud og Menneffets opfyldte.
 Læg Mærke til: Hans Haand nedslwynger Hevnen
 paa Hovedet af den, som brød hans Lov.

Anden Morder.

Den samme Hevn nedslwynger han paa Dig,
 for Meened og for grusomt Mord tillige.
 Du modtog Sacramentet paa at fægte
 for Huset Lancaster i Kamp og Strid.

Første Morder.

Vig en Forrader mod Guds dyre Navn
 Du brød Din Ed; og Din trolose Klinge
 Din Konges Son i Hjertet stødte Du.

Anden Morder.

Ham som Du svor at elske og forsvare.

Første Morder.

Hvor tør Du tale om Guds strænge Lov,
 da Du har brudt den i saa høi en Grad?

Clarence.

Al! For hvis Skyld bedrev jeg denne Udaad?

For Edward, for min Broder, for hans Skyld;
 ei derfor har han sendt Jer, mig at myrde;
 thi han som jeg i denne Synd er skyldig.
 Hvis Gud for denne Handling hevenes vil
 da vider, at han gjør det ei i Løndom.
 Ei foregribe I hans stærke Arm,
 han til ulovligt Middel trænger ei,
 for den at straffe, som har ham fortørnet.

Første Morder.

Hvem gjorde Dig til blodigt Sendebud,
 da herligtspirende Plantagenet,
 den fyrstebaarne Ungling, faldt ved Dig?

Clarence.

Min Broderkjerlighed, mit Had og Satan.

Første Morder.

Din Broderkjerlighed, vor Pligt, Din Brode
 herhid har ført os, for Dig nu at dræbe.

Clarence.

Har I min Broder kjær, saa had ei mig,
 jeg er hans Broder og jeg elsker ham.
 Hvis I for Guld er leiet, gaaer tilbage!
 jeg sender Eder til min Broder Gloster,
 han lønner Eder bedre for mit Liv,
 end Edward vil for Budskab om min Død.

Anden Morder.

I Jer bedrager, Gloster hader Eder.

Clarence.

O nei, han elsker mig, han har mig kjær,
 Gaaer nu fra mig til ham.

Begge Morderne.

Det vil vi ogsaa.

Clarence.

Stig ham, dengang vor tappre Fader Dork,

med seierlige Arm og Tre velsigned,
og bad os hjertelig hinanden elske,
da tænkte han ei muligt dette Fjendskab;
bed Gloster minde det og han vil græde.

Første Morder.

Ja Møllestene — saa han os har lært.

Clarence.

O nei, bagtal ham ei; thi han er mild.

Første Morder.

Ja sandt, som Sne i Host. I Jer bedrager,
ham er det, som har sendt os, Jer at dræbe.

Clarence.

Det er umuligt, han begræd min Skjæbne,
han knuged mig i sine Broderarme
og svor med Graad at virke for min Frihed.

Første Morder.

Det gjør han jo naar han forflytter Eder
fra Jordens Trældom op til Himlens Fryd.

Anden Morder.

Slut Fred med Gud, thi, Mylord, I maa døe.

Clarence.

Har Du saa hellig Følelse i Sjælen,
at raade mig at slutte Fred med Gud,
og er dog for din egen Sjæl saa blind,
at Du ved mit Drab gjør mod Himlen Oprør?
Ak, kom ihu at han, som fristed Eder
til denne Daad, for den vil hade Jer.

Anden Morder.

Hvad gjøre vi?

Clarence.

Fortryd! Frels Eders Sjæle.

Første Morder.

Fortryde! det var seigt og kvindeagtigt.

Clarence.

Ei at fortryde, vildt og dyriſt er.
 Hvem af Jer, om han var en Tyrſteſen,
 ſin Frihed, ret ſom mig nu her, berøvet,
 — hvis til ham kom to Mordere ſom J —
 ei beſtaladt for ſit Liv? Min Ven, jeg ſpører
 Medlidenhed og Ynk i Dine Blikke.
 O! hvis Dit Die har ei Smiger lært,
 kom paa min Side Du, og bed for mig
 ſom om Du var i min Glendighed.
 En Bettler maa en Tyrſtes Bettlen røre!

Anden Morder.

See, Mylord, ſee tilbage.

Førſte Morder.

Tag det, og det (ſtikker ham) er det endnu ei nok,
 jeg Dig i Malvaſtervinſadet drufner.

(gaaer med Legemet.)

Anden Morder.

En blodig, en fortvivlet udført Daad!
 Gid Hænderne jeg kunde, lig Pilatus,
 for dette ſorgelige Mord afvaske.

(Førſte Morder kommer tilbage.)

Førſte Morder.

Hvad tænker Du, at Du ei hjælper mig;
 ved Himlen, Gloſter ſkal Din Glovhed vide.

Anden Morder.

O gid han vidſte at hans Broder leved!
 Tag Du Belønningen, meld ham mit Død:
 at jeg fortryder Hertug Clarence's Drab.

(gaaer.)

Førſte Morder.

Saa gjør ei jeg; gaa, Feige ſom Du er!
 Nu vil jeg i et Hul hans Legem ſkjule,

til Gloster hans Begravelse befaler.
 Det snart maa robes, derfor bort jeg lister,
 thi ellers meer jeg end min Løn nok mister.
 (gaaer.)

Anden Akt.

Første Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Kong Edward ledes syg ind. Dronning Elisabeth, Dorset, Rivers, Hastings, Buckingham, Grey og Flere.

Kong Edward.

Saa, saa: — et dygtigt Dagværk har jeg endt,
 I Pairet, holder dette Forbund nu:
 Jeg hver en Dag forventer et Gesandtskab
 fra min Forløser, at forløse mig.
 Med større Fred min Sjæl til Himlen farer,
 naar der er Fred blandt Mine her paa Jorden.
 Rivers og Hastings, tag hinandens Haand,
 Udrydder Eders Had, sværg Kjerlighed!

Rivers.

Bed Gud! Min Sjæl er reen for Had og Alvind,
 og her min Haand min Kjerlighed besegler,

Hastings.

Gid mig maa times vel, saavist jeg her
 den samme Ed oprigtig sværger.

Kong Edward.

Mindes,

at I for Eders Konge ikke skjæmte,
 paa det ei han, den Kongers store Konge,
 Jer skjulte Falskhed straffer, og det seier
 saa Begge I hinandens Vane vorde.

Hastings.

Min Lykke være vis blot som mit Venstreb!

Rivers.

Og min blot som min Kjærlighed til Hastings!

Kong Edward.

I, min Gemal, er ei fritaget her —

ei Du Son Dorset — Buckingham, ei Du:

I have rasat Alle mod hverandre.

(til Dronningen) Elst Hastings, I tilstede ham et

Haand-Kys,

og hvad I gjør, det være uden Skromt.

Dronning Elisabeth.

Der, Hastings; — fordums Had jeg vil forglemme,

saa vist jeg ønsker mig og mine Held!

Kong Edward.

Omsavn ham, Dorset; — Hastings, elst Marquien!

Dorset.

Mit Ord derpaa: at dette Magefliste

af Kjærlighed skal holdes, fra min Side,

ubrødelig.

Hastings.

Saa sværger ogsaa jeg.

(omfavner Dorset.)

Kong Edward.

Nu brave Buckingham, besegl Du Pagten;

min Gustrues Venner ogsaa Du omfavne,

og gjør ved Enighed mig lykkelig.

Buckingham (til Dronningen.)

Naar Buckingham mod Eder yttre Had,
og ei pligtstyldig Kjærlighed udviser
mod Eder og mod Eders, Gud mig straffe
med Had fra dem, hvis Kjærlighed jeg venter.
Naar jeg i Nødens Stund en Ven behøver,
og fuldt forsikket er, han er min Ven,
da gid han være falsk og fuld af Svig
ifald jeg bliver kold mod Eders Venner
og Eder selv. Saa er min Ven til Himlen!

(omfavner Riverss ic.)

Kong Edward.

Et kraftigt Lægemiddel, Buckingham,
er dette Løfte for mit syge Hjerte.
Nu mangler kun vor Broder Gloster her,
for i Samdrægtighed at ende Alt.

Buckingham.

Som han var kaldt, der kommer Hertug Gloster.

(Gloster kommer.)

Gloster.

God Morgen til min Konge og min Dronning,
samt fyrstelige Pairs, All Held og Lykke!

Kong Edward.

Med Held, i Sandhed, har vi tilbragt Dagen,
vi have, Broder, kristen Gjerning øvet,
gjort Fred af Fjendskab, Kjærlighed af Had
imellem disse trodsig vrede Pairs.

Gloster.

Et signet Arbeid, kongelige Herre!
Hvis Noget her i denne Fyrste-Hob
af ubegrundet Mistro, svigfuld Sladder
mig holder for sin Fjende;

hvis jeg uvitterlig, og i mit Jilfsind
 har et og andet gjort, som franker Noget
 i denne Kreds, da ønsker jeg ved Fred
 og Vensteb at forsonc mig med ham;
 thi Fjendskab er min Pest, jeg hader det,
 og attraaer Kjærlighed af alle Gode. —
 Først Eder Frue beder jeg om Fred,
 som jeg med skyldig Hylsning mig vil kjøbe;
 af Eder, ædle Fætter Buckingham,
 om nogenstinde Had var mellem os;
 af Eder, Rivers, og Lord Grey, af Eder,
 og hver som uden Grund seer suurt til mig,
 hver Hertug, Greve, Ridder, ja af Alle.
 Jeg kjender ei den Engelsenmand i Live,
 med hvem jeg om en Tøddel er uenig
 meer end det Barn, som denne Nat blev fød.
 Min Gud jeg takker for min Idmyghed.

Dronning Elisabeth.

I Tiden denne Dag skal holdes hellig;
 Gud give hver en Tvist saa vel var endt!
 Min kongelige Herre, jeg Jer beder:
 Vor Broder Clarence tag igjen til Raade.

Gloster.

Hvad? har jeg derfor tilbuddt Kjærlighed,
 at jeg i denne høie Kreds skal spottes?
 Hvo veed ei at den gode George er død?

(Alle forfærdes.)

I gjør ham Uret ved hans Liig at haane.

Kong Edward.

Hvo veed ei han er død! hvo veed han er?

Dronning Elisabeth.

Alseende Guds Himmel, hvilken Verden!

Buckingham.

Er jeg saa bleg, Lord Dorset, som de Andre?

Dorset.

Ja gode Lord, ei Noget er tilstede,
hvis Rødme ei hans Kinder har forladt.

Kong Edward.

Er Clarence død? tilbagekaldt var Ordren.

Gloster.

Den Arme døde paa Jert første Bud,
det bragtes af en vingefnel Mercur,
Tilbagekaldelsen en Lam henløbte,
som kom for sildig, for at see ham jordet.
Gud give Ingen, mindre tro og adel,
ved blodig Tanke nær, men ei ved Blod,
fortjente værre end den stakkels Clarence:
Dog gaac de frie for Daddel og Mistanke.

Stanley kommer.

Stanley.

En Naade, Konge, for hvad jeg har udført!

Kong Edward.

O stille dog, min Sjæl er fuld af Sorg.

Stanley.

Jeg staaer ei op før Ederes Naade hører.

Kong Edward.

Siig hurtigt frem, hvad Din Begjæring er.

Stanley.

At I tilgive vil en Livsforbryder:
min Tjener har en Svirebroder dræbt,
tilforn i Tjeneste hos Hertug Suffolk.

Kong Edward.

Har jeg en Tunge som min Broder fælder,
og skal den nu en Slave give fri?

Min Broders Feil var Tanke kun, ei Mord,
 og dog blev Nærselsen den kittede Død.
 Hvo had for ham? hvo i min Brede? Hu
 paa Knæ har raadet mig at overlægge?
 Hvo anpriist Broderskab og Kjærlighed?
 Hvo mindet mig hvorledes han, den Arme,
 Warwick forlod og søgte for mig?
 Hvo sagde: at da jeg var overmandet
 ved Tewksbury af Oxford, han mig frelst,
 og udbrod: „Broder, lev og bliv en Konge!“
 Hvo mindet mig, da vi i Leiren laae,
 nær frossen død, hvorledes han mig svøbte
 ind i sin Kappe og udsatte sig,
 halvnegen selv, for Nattens strenge Kulde?
 I dyrt Brede, dette Alt forjages
 fra min Grindring, og ei en af Eder
 var saa godmodig mig derpaa at huske.
 Men naar Jer Kudst, hvad eller Eders Tjener
 i Drukkenskab har myrdet, og besudlet
 det skønne Billed af vor dyre Frelser,
 da ligge I paa Knæ og raabe: Naade!
 og uretfærdig jeg indvilger den;
 men for min Broder ingen Mand har talet.
 Jeg Utaknemlige, ei af mig selv
 jeg mindet ham. Den Stolteste af Eder
 har været ham forbunden i sit Liv,
 dog ingen af Jer henfaldt for hans Liv.
 Jeg frygter, Gud, Din Retfærds Straf vil falde
 paa mig og Jer, paa Mine og paa Eders.
 Kom Hastings, hjælp mig til min Sovestue.
 O stakkels Clarence!

(Kongen, Dronningen, Hastings, Rivers,
 Dorset og Grey gaae.)

Gloster.

Det Frugten er af Hastværk. Mærked I

hvorledes Dronningens skyldfulde Slægt
blev blege, da de horte Clarence's Død.
D! de vedblive at ophidse Kongen;
Gud hevner det. Kom Lorder, vi vil gaae
og Edward med vort Selskab muntre op.

Buckingham.

Vi følge Eders Raade.

(gaae.)

Anden Scene.

Samme Sted.

Hertuginde af York med en Søn og en Datter
af Clarence komme.

Sønnen.

Siig, Bedstemoder, er vor Fader død?

Hertuginde.

Nei, Barn.

Datteren.

Hvi græder Du, og slaaer Dig for Dit Bryst,
og raaber: Clarence, Du min arme Søn!

Sønnen.

Hvi seer Du paa os med nedbeiet Hoved,
og kalder os for faderløse Stafler,
ifald vor ædle Fader var i Live?

Hertuginde.

I gode Born, I misforstaae mig begge;
Kong Edwards flette Helbred grammer mig,
hans Død jeg frygter, men ei Eders Faders;
den Sorg er tabt, at græde for de Døde.

Sønnen.

Alt han er død er afgjort, Bedstemoder,
min Dufel Kongen derfor er at laste.

Gud vil det herne; jeg med ivrig Bøn,
til dette Diemed, vil ham anraabe.

Hertuginde.

Tal ei saaledes! Kongen elsker Eder,
I brødesrie uskyldige Smaabørn,
I gjettede ei hvo myrded Eders Fader.

Sønnen.

Jo, Bedstemoder; thi min Døkel Gøster
har sagt at Kongen, af sin Dronning ledet,
opfandt Beskyldninger for ham at fængsle;
da Døkel mig fortalte det, han græd,
beklaged mig, og kysfede mig kjærligt,
bad mig at stole paa ham som en Fader
jaa vilde han mig elske som sit Barn.

Hertuginde.

O, at Bedrag kan efterabe Gødhed,
og med en dydig Masse skjule Lasten!
Han er min Søn og deri er min Skjendsel;
dog ved mit Bryst han ikke Dødsflab died.

Sønnen.

Troer Bedstemoder, Døkel er en Hyfler?

Hertuginde.

Ja, Barn.

Sønnen.

Jeg kan ei troe det. Hør! Hvad Barn er dette?

(Dronning Elisabeth kommer ind i Fortvivlelse,
Rivers og Dorset følge hende.)

Dronning Elisabeth.

Hvo hindrer mig at græde og at flage?
at skjelde Skjæbne og mig selv at plage?
I mørk Fortvivlelse jeg mig forener
imod min Sjæl og blier min egen Fjende.

Hertugin den.
 Hvortil dog denne vilde Heflighed?

Dronning Elisabeth.
 Et tragiff voldsomt Dptrin at fremfalde.
 Edward, min Mand, Din Sen, vor Drot er død. —
 Groe Grenene naar Roden er fortæret?
 Vil Bladene af Trang til Sast ei vifne?
 Hvis I vil leve, gråd! hvis doe, vær fmar!
 at vore Sjæle hurtig Kongens naae,
 og følge ham, fom lydige Disciple,
 til hans nye Kongerige: varig No.

Hertugin den.
 Saa flor en Led er min af denne Sorg,
 fom jeg har Undeel i Din ædle Edward.
 Jeg har begravdt en værdig Husbonds Død
 og leved ved hans Billeder at ffue;
 men nu, to Speile af hans Lignelfe
 ved ondftabffulde Død er fonderflagne,
 og jeg har kun til Troft et hykkelft Glas,
 hvori min Skam jeg forrigfuld befkuer.
 Nu er Du Enke, men Du Moder er,
 og har til Vindring Dine Born omkring Dig;
 men Døden rev min Husbond fra min Arm
 og tvende Krykker fra min fvage Haand:
 Clarence og Edward. D hvad Grund jeg har,
 da Din Sorg kun er halv mod min,
 Din Klage og Dit Raab at overdøve.

Sonnen.
 Alf Tante! I vor Fader ei begravd,
 Hvor kan vi hjelpe Jer med vore Taarer?

Datteren.
 Vor faderlofe Nød ei blev beklaget,
 faa ubegravdt Din Enkesorg vil vordel!

Dronningen.

Ei Nogen hjelpe mig i Jammerklager,
jeg selv er frugtbar til at avle dem.
Til mine Dine alle Kilder strømme,
at jeg, behersket af den vaade Maane,
kan drukne Verden med min Taareflod!
Ve, ve mig for min Husbond, for min Edward!

Børnene.

Ve, ve os for vor Fader, for vor Clarence!

Hertuginde.

For begge, begge Mine: Clarence, Edward.

Dronning Elisabeth.

Hvem var min Stav som Edward? han er borte.

Børnene.

Hvem var vor Stav som Clarence? han er borte.

Hertuginde.

Hvem var min Stav som de? og de er borte.

Dronning Elisabeth.

Har nogen Enke følt saa stort et Tab?

Børnene.

Har Faderløse følt saa stort et Tab?

Hertuginde.

Har nogen Moder følt saa stort et Tab?

Til disse Lidelser jeg Moder er;

thi deres Sorg er deelt, men min er heel.

Hun for en Edward græder, saa gjør jeg,

en Clarence jeg begræder, men ei hun;

for Clarence Børnene, og saa gjør jeg,

en Edward jeg begræder, men ei de. —

I Tre, gyd over mig, trefold elendig,

hver Smertens Taare, jeg vil pleie Sorgen,

med Ve og Klage vil jeg nære den.

Dorset.

Vær trostlig, Moder; det er Gud imod,
at, uerkjendtlig, I hans Bud modtager;
det Utafnemlighed sædvanlig kaldes,
naar man med sløv Uvillie betaler Gjæld,
som med velvillig Haand blev venlig laant;
men meget meer, at reise sig mod Himlen,
naar den sin kongelige Fordring kræver.

Rivers.

Betænk, min Frue, som en kjærlig Moder,
den unge Prinds, Jer Søn; send efter ham,
han krones strax! I ham Jer Stotte lever,
Sank Sorgen ned i døde Edwards Grav,
og plant Jer Fryd paa unge Edwards Throne.

(Gloster, Buckingham, Stanley, Hastings,
Ratcliff og flere komme.)

Gloster.

Mod! kjære Søster; hver af os har Grund,
at græde ved vor Stjernes Dunkelhed;
men Ingen kan sin Sorg ved Klynken slukke.
Tilgiv, min ædle Frue, tilgiv Moder,
jeg saae ei Eders Naade: — paa mit Kne
jeg ydmyg om Belsignelse anraaber.

Hertuginde.

Gud signe Dig! Dit haarde Bryst han mildne
ved Trostløb, Fromhed og ved Lydighed!

Gloster.

Amen; og lade mig som Diding døe!
(affides) Thi det er Maalet for en Moders Venner,
jeg undres Hendes Naade glemte dette.

Buckingham.

Styflorte Prinds, sorgbakkede Pæirer,
som fælles bære denne Sammers Byrde,

hinanden styrkt ved Kjærlighed og Tillid;
 er end vor Gøst ved denne Konge svunden,
 saa lad os Sæd indsamle ved hans Søn.
 Bespændte Hjerter, hvori Tvedragt nylig
 regjered strengt, er knyttet og forened;
 lad Pagten hævdes, pleies og bevares.
 Mig tyffes flokt om vi med lidet Følge,
 den unge Prinds fra Ludlow hente hid
 til London, for at krone ham til Konge.

Rivers.

Lord Buckingham, hvorfor med lidet Følge?

Buckingham.

Fordi, Mylord, at Mængden ikke skal
 oprive Hadets nylig lægte Saar,
 og det er nu saa meget mere farligt,
 som Kongeriget uden Styrrer er.
 Naar hver en Ganger Tommen selv regjerer,
 og rette kan sit Lob hvorhen den vil,
 da er min Mening den: at Frygt for Uheld,
 saavel som Faren selv, bør forebygges.

Gloster.

Fred har jo Kongen stiftet med os Alle,
 hvad mig angaaer, er Pagten tro og fast.

Rivers.

Saa og hos mig, og haaber jeg hos Alle;
 men ei den bør, da den endnu er ung,
 for noget nulligt Brud og Bræk udsættes,
 som ved for meget Følge kunde skee;
 derfor med ædle Buckingham jeg siger,
 at det er bedst, at Saa kun hente Prindsen.

Hastings.

Det mener ogsaa jeg.

Gloster.

Det være saa; nu lader os bestemme
hvo strax til Ludlow sig begive skal.
Fyrstinde, — I min Moder — Gaae I ei,
at give Stemme i saa vigtig Sag?

(Alle gaae undtagen Buckingham og Gloster.)

Buckingham.

Mylord, hvo der end efter Prindsen reiser,
for Guds Skyld, lad os to ei blive hjemme.
Jeg skal paa Veien finde Leilighed,
som Indgang til vort nys omtalte Værk,
vor Dronnings Slægt fra Prindsen at bortfjerne.

Gloster.

O, Du mit andet Selv, min Raadsforsamling,
Drakel og Prophet! Min kjære Fætter,
jeg følger Din Veiledning som et Barn;
til Ludlow da, vi vil ei staae tilbage.

(gaae.)

Tredie Scene.

London. En Gade.

To Borgere møde hinanden.

Første Borger.

God Morgen, kjære Nabo, hvi saa hastig?

Anden Borger.

Jeg sværge kan, jeg veed det neppe selv.

Har I hørt Nyt i Dag?

Første Borger.

Ja Kongens Død.

Anden Borger.

Slemt, ved vor True, sjelden bedre spørges;
jeg frygter meget det gaaer galt i Verden.

(Nok en Borger kommer.)

Tredie Borger.

Naboere, god Dag!

Første Borger.

God Morgen, Herre.

Tredie Borger.

Er vores gode Konges Død bekræftet?

Anden Borger.

Ja det er altfor sandt: Gud staae os bi!

Tredie Borger.

En stormfuld Verden kan vi vente os.

Første Borger.

Nei; ved Guds Naade skal hans Søn regiere.

Tredie Borger.

Ve, Ve det Land, som styres af et Børn!

Anden Borger.

Ved ham jeg haaber heldigt Regimente,
i hans Ummyndighed et Raad maa styre;
naar han i Alder moden er, han selv
skal da og siden Landet vel beherske.

Første Borger.

Saaledes Staten stod, da sjette Henrik,
ni Maaneder af Alder, kronet blev.

Tredie Borger.

Stod Staten saa? Nei ved den Evige,
den Gang navnkundig Riget var velsignet
med et agtværdigt Raad, da Kongen havde
fortræffelige Dnklær, som besklytted ham.

Første Borger.

Saa denne har fra Fader og fra Moder.

Tredie Borger.

Langt bedre, var de alle fra hans Fader;
hvad eller fra hans Fader der var ingen.

Nu Kappelysten, hvem skal være næst,
 os alle naaer, om Gud det ei afvender.
 O, meget farlig Hertug Gloster er,
 vor Dronnings Sønnen: Brødre frække, stolte!
 Hvis de beherskes kunde og ei hersked,
 vort syge Land end blomstred som tilforn.

Første Borger.

Det Værste frygte vi. Gid Alt gaae godt.

Tredie Borger.

Naar Skyer samles, taer man Kappen paa;
 naar Løvet falder, nærmer Vintren sig;
 Hvo venter Natten ei ved Solens Nedgang?
 Utdig Storm tidt varslar Hungersnød.
 Om Gud vil, Alt bli'er godt; men det er mere
 end vi fortjene, mere end jeg venter.

Anden Borger.

Ja fuld af Frygt er Menneffenes Hjertes.
 I fast ei tale kan med nogen Mand,
 som ei alvorlig er og fuld af Angest.

Tredie Borger.

Saa er det stedse i Forandrings Dage;
 ved en almagtig Drift Gemyttet frygter
 en kommende Ulykke, som vi see
 at Havet svulmer for en heftig Storm;
 men lader Herren raade! Hvor gaaer I?

Anden Borger.

Ved Budskab ere vi for Retten stævned.

Tredie Borger.

Og saa er jeg, vi ville følges ad.

(gaae.)

Fjerde Scene.

London. Et Bærelse i Palladset.

Erkebiskoppen af York, den unge Hertug af York,
Dronning Elisabeth og Hertuginde af York.

Erkebiskoppen.

Den sidste Nat de laae i Northampton;
i Stony-Stratford ere de i Nat,
og her i Morgen eller Overmorgen.

Hertuginde.

Jeg længes inderligen efter Prindsen;
han, siden jeg ham saae, vist voret er.

Dronning Elisabeth.

Jeg hører: Nei; min Son af York, man siger,
har næsten overtaget ham i Vækten.

York.

Ja, Moder; men det er imod mit Ønske.

Hertuginde.

Hvorfor, min Frænde? det er godt at vore.

York.

En Aften, Bedstemoder, ved vor Madver,
min Onkel Rivers sagde jeg var voret
meer end min Broder; Ja, skreg Onkel Gloster:
„Lavt Blomsten groer, men ukrud høit sig snoer,“
og siden ved min Vækt jeg mig ei fryder;
Smaaablomst er lav, men ukrud hurtig skyder.

Hertuginde.

Nu, paa min Tro, det Ordsprog passed slet
paa ham, som det anvendte imod Dig;
han var som Barn den usseligste Ting,
saa langsom i sin Vækt, at dersom Reglen
var sand, saa var han mild og venlig nu.

Erkebiskoppen.

Det er han sikkert, naadige Tyrstinde.

Hertuginde.

Jeg haaber saa, dog tor en Moder tvivle.

York.

Om ikkun jeg mig havde tænkt lidt om,
jeg kunde givet ham en dygtig Pille,
som ramte Dnkels Bæst lidt meer end min.

Hertuginde.

Hvordan, min unge York? Nu, lad mig høre.

York.

Min Dnkel, er mig sagt, saa hurtigt vorte,
at han, to Timer gammel, Skorper gnaved,
mens jeg var to Aar syldt, for jeg fik Tand.
Den Skjeut var bidende, min Bedstemoder.

Hertuginde.

Min kjære York, hvem har fortalt Dig dette?

York.

Hans Amme, Bedstemoder.

Hertuginde.

Hans Amme? hun var død før Du blev fød.

York.

Saa veed jeg ikke hvem, var det ei hende.

Dronning Elisabeth.

En snalsom Dreng; gaa, Du er altfor stiftig.

Erkebiskoppen.

Bliv ikke, min Tyrstinde, vred paa Barnet.

Dronning Elisabeth.

Smaa Kruffer have Dren.

(Et Bud kommer.)

Erkebiskoppen.

Her er Budskab;

Hvad Nyt?

Budet.

Sligt Nyt, Mylord, som smerter mig
at melde her.

Dronning Elisabeth.

Sig frem; hvor gaaer det Prindsen?

Budet.

Vel, Frue, han er frisk.

Hertuginde.

Hvad ellers da?

Budet.

Lord Rivers og Lord Grey er sendt til Pomfret,
med dem Sir Thomas Vaughan, alle fangne.

Hertuginde.

Hvo har dem fængslet?

Budet.

Stolte Hertug Gloster

og Hertug Buckingham.

Dronning Elisabeth.

For hvilken Brode?

Budet.

Det hele hvad jeg veed jeg har udsagt;
hvorfor og paa hvad Grund de hested ere,
for mig er ubekjendt, min ædle Frue.

Dronning Elisabeth.

Ve mig, jeg seer mit Huses Undergang!

Nu Tigeren den svage Hind har grebet;

frækt Tyranni begynder alt at hærge

Uskyldighedens snart nedtraadte Throne.

Velkommen Blod, Forstyrring, Nederlag!

Jeg seer, som paa et Kaart, hvor Alt vil ende.

Hertuginde.

Forbandede, kvisfulde Uroes Dage!
 Hvor mange har jeg alt af Eder seet?
 Min Gusbond misted Livet for en Krone;
 snart op, snart ned var mine Sonner hvirvled,
 og Graad med Fryd, som Tab med Fordeel verled.
 Nu fast i høie Sæde, — Borgertvisten
 udryddet heelt, — nu Seiervinderne
 sig selv bekrige, Broder imod Broder,
 Blod imod Blod, Selv imod Selv. O bitter
 forvendte Tid! end rædsom Trætte, eller
 grib mig, o Død, for Død ei meer at skue!

Dronning Elisabeth.

Kom, kom mit Barn, vi søge helligt Tristed.
 Farvel min Frue.

Hertuginde.

Bliv, jeg gaaer med Eder.

Dronning Elisabeth.

J dertil har ei Grund.

Erkebiskoppen (til Dronningen.)

Gaa, min Fyrstinde;

og bær nu didhen Eders Skat og Sie.

Det mig betroede Segl jeg overgiver

i Eders Raades Haand; gid Alt mig lykkes,

saa vist jeg vil Jert Vel og hver af Eders!

Kom, jeg vil følge Jer til Helligdommen.

Tredie Akt.

Første Scene.

London. En Gade.

Lyd af Trompeter. Prindsen af Wales, Gloster,
Buckingham, Cardinal Bourchier og
flere komme.

Buckingham.

Velkommen her til London, ædle Prinds.

Gloster.

Velkommen Fætter, mine Tankers Herster;
den flette Bei har Eder gjort sørgmodig.

Prindsen.

Nei, Dnkel; men vort Bryderi paa Beien
har gjort den kjedsom, trættende og svær;
jeg ventede her at møde flere Dnkler.

Gloster.

Min Prinds, end Eders Alders rene Dyd
har ei udgrundet denne Verdens Falskhed;
ei heller kan J domme nogen Mand
a det udbortes Skin, som Himlen veed
kun saare sjelden stemmer med hans Hjerte.
De Dnkler, som J savne, vare trængte;
J lytted blot til deres sledste Ord,
men blev ei Giften vaer i deres Hjerter.
Gud Eder frie fra slige falske Venner!

Prindsen.

Fra falske Venner! men det var de ei.

Gloster.

Til Hilsen kommer London Byes Lord Mayor.

(Londons Lord Mayor med sit Følge kommer.)

Lord Mayor.

Gud signe Jer, min Prinds, med glade Dage!

Prindsen.

Jeg takker Jer, Mylord, jeg takker Alle.

(Lord Mayoren ic. gaae.)

Min Moder og min Broder York, jeg tænkte, alt længe før, paa Veien, havde mødt os.

Hy, hvilken Snegl er Hastings, at han ikke os siger, om de komme eller ei.

(Hastings kommer.)

Buckingham.

Som han var kaldt, her er den travle Lord.

Prindsen.

Mylord, velkommen; see vi snart vor Moder?

Hastings.

Kun Gud veed, ikke jeg, af hvilken Aarsag, der Eders Moder, med Jer Broder York har helligt Tristed søgt. Den unge Prinds til Eders Høihered gjerne havde fulgt mig; men Moderen ham holdt med Magt tilbage.

Buckingham.

Hy! hvad ubillig, ubetænksom Handling er det af hende? Vil Lord Cardinalen ei Dronningen formaae at sende ham hid til hans kongelige Broder strax. Lord Hastings, gaa med ham; ifald hun nægter, da røv af hendes Arme ham med Magt.

Cardinalen.

Lord Buckingham! Ifald min svage Tale kan fra hans Moder vinde Hertug York, da vent ham her; men er hun utilgængelig for milde Bønner, da forbyde Gud, vi Kirkens hellige og høie Forret

skulde krænke. Gi for hele Landet
jeg i saa dyb en Synd vil være skyldig.

Buckingham.

Mylord! I er for sandsestløs gjenstridig,
for overtroisk og for fuld af Former.

Bei det ikkun paa vore Tiders Vagtskaal.

I bryder Forret ei ved ham at gribe:

Dens Gunst og Gavn blev stedse dem forundt,
som havde den fortjent ved Daad og Handling

og dem som har Fornuft at fordre den;

men Prindsen har ei fordret, ei fortjent den,

og derfor, mener jeg, kan ei den have.

Alt gribe ham, som ei kan være der,

ei bryder nogen Forret, noget Fribrev.

Om helligt Fristeds Mand jeg tidt har hørt,

om helligt Fristeds Born end aldrig før.

Cardinalen.

I denne Gang min Mening overstemmer.

Kem da, Lord Hastings, vil I gaae med mig.

Hastings.

Jeg gaaer, Mylord.

Prindsen.

I gode Verds, gjer det med muligst Jil.

(Cardinalen og Hastings gaae.)

Slig, Onkel Gloster, hvis vor Broder kommer,

hvor skal, til Kroningen, vort Ophold være?

Gloster.

Hvor Eders Høihed selv mon tykkes helst.

Hvis jeg maa raade Jer, skal Eders Høihed

i Tower nogle Dage hvile ud;

og siden hvor det synes Eder bedst

for Eders Raades Helbred og Opmintring.

Prindsen.

Jeg lider Tower mindst af alle Steder,
Har Julius Casar bygget det, Mylord?

Gloster.

Han har, min Tyrste, til det Grunden lagt,
i Tiden blev det siden nyt opbygget.

Prindsen.

Er det nedskrevet eller blot fortalt
fra Slagt til Slagt, at han har grundet det?

Gloster.

Nedskrevet, hoie Tyrste.

Prindsen.

Men sæt, Mylord, det ei nedskrevet var;
fra Tid til Tid dog Sandhed burde leve
— som om den Efterverdenen var givet
ved Testament — indtil den sidste Dag.

Gloster (affides.)

Saa fleg i Vaar fik sjelden mange Aar.

Prindsen.

Hvad siger I, min Dufel?

Gloster.

Selv uden Skrift, faaer Rygtet mange Aar.
(affides.) Saaledes jeg, som den maskeerte Dndskab,
ud af eet Ord to Meninger fremtvinger.

Prindsen.

Berømt er denne Julius Casar vorden:
Med hvad hans Tapperhed beriged Snillet,
hans Bid nedskrev i Modets Mindebog;
Si Doden Seierherren har besejret;
nu lever han i Rygtet, ei i Livet.
Jeg vil Jer noget sige, Buckingham?

Buckingham.

Hvad da, min høie Tyrste?

Prindsen.

Naar jeg bli'er Mand, jeg vinde vil tilbage
i Frankrigs Land vor gamle Ret, hvis ikke,
en Kriger døe, som jeg en Konge leved.

Gloster (affides.)

For tidligt Foraar giver stakket Sommer.

(York, Hastings og Cardinalen komme.)

Buckingham.

Her kommer Hertug York i heldig Tid.

Prindsen.

Richard af York! Hvor gaaer det, kjære Broder?

York.

Vel, strenge Herre; saa I nu maa kaldes.

Prindsen.

Saa Broder, til min Sorg, saavel som Din:
For brat han døde som bar denne Titel,
saa ved hans Død dens Glands fordunklet er.

Gloster.

Hvor gaaer det Eder, adle Fætter York?

York.

Jeg takker, kjære Onkel. O Mylord,
unyttig lret, I sagde, hurtigt groer:
min Broder der har større Vært end jeg.

Gloster.

Saa vel, Mylord.

York.

Altsaa er han unyttig?

Gloster.

Nei, Fætter York, det maa jeg ikke sige.

York.

Saa, meer end jeg, han skylder Eder Tak.

Gloster.

Han som min Konge lyder over mig;
men I har Krav paa mig, som paa en Frænde.

York.

Jeg beder, Onkel, giv mig denne Dolk.

Gloster.

Den Dolk, min lille Fætter? meget gjerne.

Brindsen.

En Tigger, Broder?

York.

Kun hos min Onkel, som saa gjerne giver;
desuden kun en Smaating, som ei savnes.

Gloster.

En større Gave giver jeg min Fætter.

York.

En større Gave! det er Sværdet med.

Gloster.

Sa gode York, var det kun lettere.

York.

Jeg seer I kun bortgiver lette Gaver:
I Ting af Vægt faaer Tiggeren et Nei.

Gloster.

For Eder det for, vægtigt er at bære.

York.

Var det end sværere, jeg letter det.

Gloster.

I vil mit Vaaben have, lille Lord?

York.

Saa fik I Tak af mig, som I mig nævner.

Gloster.

Hvorledes da?

Dork.

Ville.

Prindsen.

Mylord af Dork er stedse rask i Munden;
Min Onkel veed at overbære med ham.

Dork.

J mener: bære, ikke overbære —
min Broder spotter baade mig og Eder,
fordi jeg er kun lille, lig en Abe;
han troer J mig paa Skuldrene vil bære.

Buckingham.

Med hvilket hvas og skarpet Vid han taler!
Og for at mildne Spotten mod sin Onkel,
han træffende og kjef sig selv forhaaner.
Saa listig og saa ung er underfuldt.

Gloster.

Befaler Eders Hoihed snart at gaae?
nu Buckingham og jeg begive os
til Eders Moder, for at bede hende
at møde og at hilse Jer i Tower.

Dork.

Hvorledes? J vil gaae til Tower, Mylord?

Prindsen.

Mylord Protector vil saa have det.

Dork.

Paa Tower jeg ei rolig sove kan.

Gloster.

Hvad kan J frygte?

Dork.

Clarence's vrede Skygge;
han der blev myrdet, siger Bedstemoder.

Prindsen.

Ei døde Dnfler frygter jeg.

Gloster.

Ei nogen Levende, jeg haaber.

Prindsen.

Jeg haaber vist at Frygt er ei nødvendig;
men kom Mylord, og med et nedtrykt Hjerte
og dem i Tanke, jeg til Tower gaaer.

(Prindsen, York, Hastings, Cardinalen og
Følge gaae.)

Buckingham.

Troer I, Mylord, den lille Sladderer, York,
ei af en snedig Moder er opægget
at stille og forhaane Jer saa skændigt?

Gloster.

Jeg tvivler ei. Det er en snaksom Dreng,
fjæk og opfindsom, verdensflog og snedig;
D, det er Moderen fra Top til Taa.

Buckingham.

Ei meer om dem —

Kom hid min gode Catesby, Du har svoret
saa ivrig at udføre vore Planer,
som hemmelig at skjule hvad Du horer.
Du undervejs har vore Grunde hort.
Hvad tænker Du? er det ei let at bringe
William Lord Hastings over paa vor Side,
for at ophøie denne adle Hertug
paa vort berømte Englands Kongethrone.

Catesby.

Han elsker Prindsen, for hans Faders Skyld,
saa høit at han ei vindes kan imod ham.

Buckingham.

Hvad troer Du da om Stanley? Vil ei han?

Catesby.

Han er i alle Ting af Hastings's Mening.

Buckingham.

Vel da; kun dette nu: gaa gode Catesby,
og, foreløbig forst nu Hastings ud,
hvorledes han er fundet for vort Med,
og indbyd ham til Tower, til i Morgen,
for der at overvære Kroningsfesten.

Hvis Du ham finder stemt til Underhandling,
sæt Mod i ham, fortæl ham vore Grunde;
hvis han er seig som Bly, iiskold, uvillig,
Du være ligesaa; bryd Talen af,
og underret os hvilken Kant han helder.
I Morgen holde vi et særskilt Raad,
hvori vi heiligen til Dig vil trænge.

Gloster.

Min Hilsen til Lord William, sig ham, Catesby,
hans gamle Fjenders Flok i Morgen skal,
i Pomfret Fæstning, dygtig aarelades;
og bed min Ven, for denne Esterretning,
at gi'e Fru Shore endnu et Kys i Tilgift.

Buckingham.

Gaa, Catesby, gaa, udfør os dette sikkert.

Catesby.

Ja, gode Lords, med muligst Hurtighed.

Gloster.

Skal vi før Sovetid fra Eder høre?

Catesby.

Tviwl ei, Mylord.

Gloster.

I Crossbyplads, der finder I os begge.

(Catesby gaaer.)

Buckingham.

Hvad gjere vi, Mylord, dersom vi mærke,
at Hastings ei tiltræde vil vor Plan?

Gloster.

Forkorte ham et Hoved, eller saa —
og mærk: naar jeg er Konge, kan Du ordre
Brevskabet Hereford og alt rørligt Gods,
som Kongen, vores Broder, fordum eied.

Buckingham.

Alf Eders Naades Haand jeg Løftet fordrer.

Gloster.

Dg Du venstkabelig skal see det opfyldt.
Nu hastig lad os spise, at vi siden
vort Anslag kan i Skif og Orden bringe.

Anden Scene.

Udenfor Lord Hastings's Huus.

Et Bud kommer.

Budet.

Mylord, Mylord, —

(banker.)

Hastings (indenfor.)

Hvem banker?

Budet.

Bud fra Lord Stanley.

Hastings (indenfor.)

Hvad er Klokken?

Budet.

Snart paa Slaget fire.

Hastings (kommer ud.)

Kan ei Din Herre sove disse Natter?

Budet.

Det synes saa, af det jeg har at sige.
Først anbefaler han sig Eders Naade.

Hastings.

Dg saa —

Budet.

Dg saa han melder Eder han har drømt,
at Drnen rev ham Hjelman fra hans Hoved;
fremdeles: at der holdes dobbelt Raad;
og at der kan beslottes i det ene,
hvad I og han maae angre i det andet.
Ved mig han Eders Villie sig udbeder:
om I med ham vil tage Heste strax,
til øiebliklig Rejse imod Norden,
for Faren at undgaae, som han har gjettet.

Hastings.

Vend om, min Ven, tilbage til Din Herre,
og bed ham ikke frygte Dobbeltraadet;
Hans Herlighed og jeg er i det ene,
Catesby, min gode Ven, er i det andet,
hvor intet hændes kan, som angaaer os,
hvorefter jeg strax ei bliver underrettet.
Siig ham: hans Frygt er grundløs, usandsynlig;
hvad Drømmen angaaer, undrer mig hans Svaghed,
at fæste Lid til Sønnens Gjefferier.
Alt flye for Drnen førend Drnen truer,
er til Forfølgelse at tirre den,
naar ei engang dens Hensigt var at jage.
Gaa, bed Din Herre komme til mig her,
og derpaa vil vi Begge gaae til Tower,
hvor han skal see at Drnen venlig er.

Budet.

Jeg gaaer, Mylord, og siger ham Jer Mening.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Tusind Godmorgen til min ædle Herre!

Hastings.

God Morgen; Catesby aarle er paa Værde.
Hvad Nytt i denne vakleborne Stat?

Catesby.

J Sandhed, Mylord, Verden svimmel er,
jeg frygter at den ei vil opret staae,
før Richard bærer Kongerigets Ring.

Hastings.

Hvad? bære Rigets Ring? dog vel ei Kronen?

Catesby.

Just den, min gode Lord.

Hastings.

Nei, for mit Hoved skal fra Skuldren springe,
før jeg vil Kronen see paa saadant Sted;
men troer Du, at han sigter til det Maal?

Catesby.

Saa sandt jeg lever; — og han haaber Eder
til fælleds Vel at see paa sit Parti,
og sender derfor Jer det glade Budskab
at end i denne Dag maae Eders Hjender,
vor Dronnings Slægt, i Pomfret Døden lide.

Hastings.

J Sandhed, ved det Nytt jeg kan ei sørge;
thi de var stedse mine Alvindsmænd.
Men at jeg skulde give Richard Stemme,
til Skade for min Herres rette Afkom,
ved Gud, dertil ei Døden selv mig twinger.

Catesby.

Gud Eder styrke i saa from Beslutning.

Hastings.

Men det skal more mig endnu et Aar,
at jeg skal deres Sergeispil beskue,

som mig paadraget har min Herres Had.
 Der jeg er fjorten Dage ældre, Catesby,
 jeg pakker Nogle kort, som ei det drømme.

Catesby.

En hæslig Ting er Døden, ædle Lord,
 naar man uforberedt ei venter den.

Hastings.

Uffædeligt og rædsomt! og saa gaaer det
 med Rivers, Vaughan, Grey; saa vil det gaae
 med Flere end, som troe sig selv saa sikke,
 som Du og jeg, der, som Du veed er elsket
 af Hertug Richard og af Buckingham.

Catesby.

Ja, begge Prindserne hoitagte Eder, —
 (affides) hans Hoved de paa Broen agte opsat.

Hastings.

Jeg veed det vel, men jeg har og forstjent det.
 (Stanley kommer.)

Velan, min Ven, hvor er Dit Druespyd?
 Du frygter Drnen og er uden Baaben.

Stanley.

Mylord, god Morgen; og god Morgen Catesby —
 ja spøg I kun; men ved Guds hellige Kors,
 jeg lider ikke Dobbeltraadet.

Hastings.

Mylord,
 Saa kjær er Livet mig som det er Jer,
 og jeg forsikker Eder, at det aldrig
 var mig meer dyrebart end netop nu.
 Troer I jeg triumpherede saa roligt,
 om jeg ei vidste vores Stilling sikker.

Stanley.

Da Lorderne til Pomfret drog fra London,

de vare muntre, ahned ingen Fare,
 og, sandelig, ei havde Grund til Mistro:
 men dog, I see, hvor hastig Skyen mørkner.
 Jeg frygter dette Hadets rappe Stif;
 Gud give at min Frygt utidig var!
 Skal vi til Tower gaae? snelt Tiden løber.

Hastings.

Jeg gaaer med Eder. Ved I hvad, Mylord?
 i Dag bli'er de omtalte Lords halshugne.

Stanley.

For deres Troskab maatte de langt heller
 paa Skuldren bære Hovedet, end Nogle,
 som har beskyldt dem, bære deres Hatte;
 men kom, Mylord, kom lad os gaae.

(En Herold kommer.)

Hastings.

Gaa kun, jeg tale vil med denne Karl.

(Stanley og Catesby gaae.)

Hvorledes, Ven, gaaer Verden nu for Dig?

Herolden.

Desbedre nu, da Eders Naade spørger.

Hastings.

Jeg siger Dig, det bedre er med mig,
 end da vi sidst saaes hvor vi mødes nu,
 dengang til Tower gik jeg som en Fange,
 did dømt ved List af Dronningens Parti.
 Nu jeg fortæller Dig, (bevar det vel)
 i Dag til Døden føres disse Fjender,
 min Stilling derimod er bedre nu.

Herolden.

Gud skjerm den til Eders Naades Fryd!

Hastings.

Hav Tak, min Ven, der, drik Du paa min Sundhed.

(giver ham en Pung.)

Herolden.

Jeg takker, Eders Herlighed.

(gaaer.)

(En Præst kommer.)

Præsten.

Mylord,

det glæder mig at seue Eders Naade.

Hastings.

Jeg takker Dig, Sir John, af ganske Hjerte,
jeg er Din Skyldner for Din sidste Umag;
til næste Sabbath jeg forskylder Dig.

(Buckingham kommer.)

Buckingham.

Hvordan? en Præst og Mylord Kammerherren?
i Pomfret Eders Venner Præst behøve;
J kan ei have nodig Skriftemaal.

Hastings.

Ja, ved min Tro, da denne Mand jeg modte
randt mig i Sinde dem J nævner nu.
Gaaer J til Tower snart?

Buckingham.

Ja Mylord, dog, jeg der ei bliver længe;
men gaaer derfra for Eders Herlighed.

Hastings.

Heist rimeligt; der Middagsmad jeg tager.

Buckingham (affides.)

Og Nadver med, endstjondt Du veed det ei.
Kom, skal vi gaae?

Hastings.

Jeg følger Eders Naade.

Tredie Scene.

Pomfret. Udenfor Borgen.

Katcliff med Bagt, som leder Rivers, Grey
og Vaughan til Retterstedet.

Katcliff.

Kom, bring de Fængne frem.

Rivers.

Jeg kan fortælle Dig, Sir Richard Katcliff,
i Dag Du seer en Undersaat at bløde,
som for sin Pligt, sin Kongetrofskab døde.

Grey.

Gud Prindsen frie fra denne Røverflof!
En Klynge af Blodigler er I Alle.

Vaughan.

Der skal engang for dette raabes: Vel!

Katcliff.

Vær hurtig! Eders Levestund er omme.

Rivers.

O Pomfret, Pomfret! O blodstankte Fængsel,
jaa uheldvarslende for adle Pairs!
I Dine Mures syndige Indlukke,
den anden Richard haffet blev til Døde,
og for end meer at skjænde Dig i Fremtid,
vi give Dig vort skyldfrie Blod at drikke.

Grey.

Margrethes haanende Forbandelser,
som hun nedkaldte over Hastings, mig og Eder,
nu ramme vore Hoveder, fordi
vi stode nær, da hendes Son blev dræbt.

Rivers.

Da Hastings hun, og Buckingham forbandet',
da hun forbandet' Richard: — Husk det, Gud!

Her hendes Ven for dem, som nu for os!
 Men frels min Søster, hendes Kongesønner,
 og vær tilfreds, o Herre, med vort Blod,
 der, som Du veed, skal flyde uden Brøde!

Ratcliff.

Jil, ill! thi Dødens Time er forhaanden.

Rivers.

Kom Vaughan, Grey, lad os hinanden savne;
 Farvel indtil vi mødes hist i Himlen.

Fjerde Scene.

London. Et Værelse i Tower.

Buckingham, Stanley, Hastings, Biskoppen
 af Ely, Catesby, Lovel og Flere siddende ved et
 Bord. Adskillige Raadsbetjente.

Hastings.

Vi, ædle Pairs, forsamlet er for at
 bestemme Kroningstiden. I Herrens Navn,
 sig frem, naar er den kongelige Dag?

Buckingham.

Er Alting rede for den heie Stund?

Stanley.

Jaa; Tiden vi behøve kun at vælge.

Ely.

I Morgen tænker jeg en heldig Dag.

Buckingham.

Hvo kender Lord Protector's Mening vel?
 hvo er fortroligst med den ædle Hertug?

Ely.

Hans Dnske kender Eders Raade bedst.

Buckingham.

Al Ansigt vi os kende; men fra Hjertet,

da kjender han ei mit, meer end jeg Eders,
og jeg ei hans, Mylord, meer end I mit:
Lord Hastings, I hans Tillid nærmest staaer.

Hastings.

I Gud skee Lov; — jeg veed han elsker mig.
Hvad Kronings-Festen angaaer, jeg hans Hensigt
har ei udforsket; og han har ei givet
sin høie Villie mig derom tilkjende;
men I kan nævne Dagen, ædle Lord,
saa jeg paa Hertug Glosters Begne stemmer,
hvormed, jeg haaber, han tilfreds vil være.

(Gloster kommer.)

Ely.

Her kommer Hertug Gloster selv tilpas.

Gloster.

I ædle Lords og Frænder, en god Morgen.
Jeg har Syvsover været; men jeg haaber,
ei nogen vigtig Sag er derved hindret,
som min Nærværelse nu havde sluttet.

Buckingham.

Var I ei kommen nu til Eders Stiford,
var Eders Rolle af Lord Hastings givet,
— jeg mener — Stemme kun for Kroningsdagen.

Gloster.

Ei Nogen er saa kjel som Mylord Hastings.
Hans Herlighed mig kjender og mig elsker.

Hastings.

Jeg takker Eders Raade.

Gloster.

Mylord af Ely, da jeg var i Holborn,
jeg skjenne Jordbar saac i Eders Have;
Jeg beder Jer, send did, lad nogle hente.

Ely.

Det vil jeg af mit gandske Hjerte, Mylord.

(gaaer.)

Gloster.

Min Fætter Buckingham, et Ord med Eder.

(tager ham tilside.)

Catesby har forsket Hastings i vor Handel,
og fandt den stive Riddersmand saa varm,
at han vil heller døe end give Minde
til at hans Herres Børn, som han dem kalder,
skal tage deres Ret til Englands Krone.

Buckingham.

Bortsejrn Jer for en Stund, jeg følger Eder.

(Gloster og Buckingham gaae.)

Stanley.

Triumphens Dag er ei endnu bestemt;
i Morgen synes mig er altfor hastigt,
thi jeg er selv med Alt ei vel forsynet,
som vilde skee, naar Dagen udsat blev.

(Biskoppen af Ely kommer tilbage.)

Biskoppen af Ely.

Hvor er Mylord Protector? Som han bad
jeg Bud har skicket efter disse Bør.

Hastings.

Hans Naade munter er og mild i Dag,
han har en Tanke som fornøier ham.
Naar han saa oprent sit Godmorgen byder,
ei Mand i Christenheden, troer jeg, mindre
kan skjule Had og Kjærlighed end han;
thi af hans Ansigt kjender man hans Hjerte.

Stanley.

Gvad Tanke læser J da i hans Ansigt,
som er tilsyneladende i Dag?

Hastings.

At han mod ingen her fortørnet er;
thi ellers lyfte frem det af hans Mafsyn.

(Gloster og Buckingham komme tilbage.)

Gloster.

Jeg beder Alle, fiig, hvad de fortjene,
som søge Glosters Død ved Satans Rænker
og fulest Hereri? som paa mit Legem
alt virket har med deres Helveds Konster?

Hastings.

Den Kjærlighed jeg bær for Eders Naade
mig driver, først i denne adle Kreds,
de Skyldige at domme: Hvo de ere,
Mylord, jeg siger, de fortjene Døden.

Gloster.

Til deres Rænker varer Dievidner!
See hvor jeg er forheret, see min Arm,
lig en fortørret Green, er visnet hen;
og det er Edwards Viv, den trødske Her
i Slang med den skamløse Skjoge Shore,
som have mærket mig ved deres Trolddom.

Hastings.

Hvis de har dette gjort, min adle Herre —

Gloster.

Hvis! Du Beskytter af den lede Hore;
Du siger Hvis til mig; Forrader er Du!
Bort med hans Hoved! Ved Sankt Paul jeg sværger,
jeg gaaer tilbords ei, før det bringes mig;
Lovel og Catesby, sørger for det skeer.
Staaer op; de som mig elske, følge mig.

(Statsraadet med Gloster og Buckingham gaae.)

Hastings.

Ve, over England ve, ei over mig;

jeg Daare kunde forebygge det;
 thi Stanley drømte Drønen hug hans Hjelms,
 men jeg foragtede det og flygtede ei.
 Tre Gange har idag min Ganger snublet
 og steilet da den Tower saae, ret som
 uwillig den mig bar til Slagterhuset.
 Nu mangler jeg den Præst jeg talte med;
 Mit Død jeg nu fortryder til Herolden,
 for overmodig stolt, at mine Tjender
 idag i Pomfret bleve blodig slagtet,
 og jeg i Gunst og Naade sikker var.
 O Margarethe! Din Forbandelse
 den stakkels Hastings' arme Hoved rammer.

Catesby.

Jil Mylord! Hertug Gloster vil til Taffels;
 i Korthed skrift! Han snart vil see Bert Hoved.

Hastings.

Som Diets Blink er Dodeliges Naade,
 dog stedse meer end Guds vi søge den.
 Den som sit Haab paa milde Blikke bygger,
 lig drukne Semand er i Skibets Mast:
 bered ved hver en Slingring at nedstyrte
 i Volgens rædselsfuld dødsvangre Dyb.

Lovel.

Kom, kom, vær snar; forgjæves nu er Klage.

Hastings.

O blodstankte Richard! — arme England!
 Dig varsler jeg den skrækkeligste Tid
 som nogen Banhelds Alder end har seet.
 Led mig til Blokken, bringer ham mit Hoved;
 de smile nu hvem samme Bei er lovet.

(gaaer.)

Femte Scene.

London. Murene ved Tower.

Gloster og Buckingham i særdeles flette og
rustne Vaaben.

Gloster.

Kom Fætter, kan Du skjælve, skifte Farve?
og midt i Ordet dræbe Mandedraget,
begynde atter, atter hemme Talen,
som om Du var forrykt, ved Angst affindig?

Buckingham.

Jeg kan mig tee som en Tragediespiller;
kan figge hid og did, og stirre, stamme
og bæve, naar et Straahalm rører sig,
af dyb Mistanke rystet. Grumme Blik
og tungue Smil staae til min Tjeneste;
og begge rede er naar jeg dem kalder,
paa hver en Tid, til mine Ranksers Fremme.
Men hvor er Catesby?

Gloster.

See, der kommer han
og med sig bringer Londons Borgemester.

(Lord Mayor og Catesby komme.)

Buckingham.

Lad mig alene med ham — Mylord Mayor —

Gloster.

See efter Vindebroen.

Buckingham.

Hør, en Tromme!

Gloster.

Med Boldene hav Die, Catesby.

Buckingham.

Lord Mayor, efter Eder har jeg sendt —

Gloster.

Forsvar Dig, see tilbage, her er Bjender.

Buckingham.

Gud og Samvittigheden os forsvare.

(Lovel og Ratcliff komme med Hastings's Hoved.)

Gloster.

Vær rolig, det er Benner: Ratcliff, Lovel.

Lovel.

See her er Hovedet af den Forræder,
den farefulde, umistænkte Hastings.

Gloster.

Saa kjær mig var den Mand at jeg maa græde;
jeg tog ham for den jernest skyldfrie Skabning,
der, som en Christen, aandet har paa Jord.

Han var den Bog hvori min Sjæl nedskrev
sin Tankes lenlige Historie.

Saa Lasten skulde han i Dydens Kaabe,
at — usfraregnet hans vidtskjendte Feil,
hans Dmgang mener jeg med Madam Shore —
han leved fri for Dadel og Mistanke.

Buckingham.

Ja, ja, han var den listigste Forræder,
som end har levet. Her mig, Mylord Mayor,
kan I det tænke, kan I troe det muligt,
— hvis ei, som ved et Under, vi var reddet
og selv fortalte det — at den Forræder,
idag i Raadets Sal har smedet Rænker
til mit og til den gode Hertugs Mord.

Lord Mayor.

Hvad? Har han det?

Gloster.

Hvad! Tanker I os Hedninger og Tyrker,
og at vi vilde, imod Lovens Form,

jaa hastig med det Alfsums Død forfare,
naar ikke trængende Nødvendighed,
vor egen Sikkerhed og Englands Fred
til hans Henrettelse os havde trunget?

Lord Mayor.

Held følge Eder! — Han fortjente Døden,
og Eders Raader handled saare vel
Førrædere fra sligt Forsøg at skrække.
Jeg aldrig ventede mig bedre af ham,
fra den Tid han fik Gang hos Madam Shore.

Buckingham.

Dog havde vi hans Død end ei besluttet
for I, Mylord, hans Ende kunde see,
som nu, ved kjærlig Til af disse Venner,
selv lidt imod vor Villie, er forhindret;
fordi Mylord vi vilde, at I hørte
Førræderen med Angest at bekjende
sin Plan og Hensigt med Førræderiet,
paa det at I den Sag forklare kunde
for Børgereskabet, som maaskee heri
os demmer misligt og hans Død begræder.

Lord Mayor.

Til Troende, Mylord, staae Eders Ord,
jaa godt som om jeg havde hørt ham tale;
og tvivl ei om, I ædle Prindsen begge,
at pligtfuldt Børgereskabet jeg beretter,
om Eders rette Fremfærd i den Sag.

Gloster.

Derfor vi Eder, Mylord, ønsked her,
for dadlesyge Verdens Dom at undgaae.

Buckingham.

Men da I kom for sildig for vor Hensigt,

saa vidner: at vort Forsæt I har hørt;
og saa vi hyde Jer Farvel, Lord Mayor.

(Lord Mayor gaaer.)

Gloster.

Gaa, følg ham, følg ham, Fætter Buckingham,
til Guildhall haster han med muligt Jil; —
som Tiden der sig soier til vor Fordeel,
peg hen paa Edwards Børns nægte Fødsel;
Du sig dem hvorledes Edward har
med Død en Borger straffet, fordi han
erklærede sin Søn for Kronens Arving,
nemlig: sit Gulls hvis Skilt en Krone var.

Fremdeles skildre Du hans Overdaad,
hans dyrtit sandselige Belysts Verlen,
som strakte sig til Piger, Døttre, Koner,
saa langt hans frække Blik og vilde Hjerte
utæmmet kunde naae sit Rov og Bytte.
— Er det nødvendigt, — ryk mig nærmere —

Fortæl dem: — da min Moder svanger var
med den umættelige lystne Edward,
min tappre Fader Dork bekriged Frankrig,
og sandt ved Tidens rigtige Beregning,
at dette Alfom fra hans Land ei udsprang,
hvad klart fremlyste af hans Ansigtstræk,
hvor ei var mindste Ligning med vor Fader;
dog rør det skaansomt, som det dunkelt var,
fordi, Mylord, I veed, min Moder lever.

Buckingham.

Tvivl ei, Mylord, jeg Taler spille vil,
som om den gyldne Løn hvorfor jeg strider
var til mig selv, og saa, Mylord, lev vel.

Gloster.

Og lyffes det, bring dem til Baynard=Slot,

hvor J skal finde mig, af lærde Bisper
og Kirkens ædle Fædre trindt omringet.

Buckingham.

Jeg gaaer, og Klokken henved tre til fire,
da vent Bæstet om hvad i Guildhall hændtes.

(Buckingham gaaer.)

Gloster.

Gaa, Lovel, hurtig hen til Doctor Shaw.

(til Catesby.)

Gaa Du til Munkens Penker, bed dem begge
i Baynard-Slot at møde om en Time.

(Lovel og Catesby gaae.)

Nu vil jeg ind og' hemmelig besørge,
at man tilsidekaffer Clarence's Ungel;
fremdeles at ei nogen Slags Person
tilstedes Udgang til de unge Prindsen.

Sjette Scene.

En Gade.

En Skriver kommer.

Skriveren.

Her Klageskriftet er mod Mylord Hastings,
reenskrevet med en stor og ziirlig Haand,
at det idag kan læses i Sankt Paul.
Læg Mærke til, hvor net det hænger sammen,
jeg elleve Timer har derpaa nu anvendt;
thi jeg fra Catesby fik det igaar Aftes.
J mindre Tid forhor ei holdes kunde,
og dog, for knap fem Timer siden, Hastings
uplettet leved, usorhørt og fri.
Hvad Verden dette er! Hvo er saa sløv,
at han ei seer haandgribeligste Svig;
dog, hvo saa kjed at sige: at han seer den?

Slet Verden er, kun Mord og Ondskab true,
mens Tanken knap slig Udaad tør beskue.

Syvende Scene.

London. Baynard Slot.

Gloster.

Hvad nu? Hvad nu? Hvad sige Borgerne?

Buckingham.

Bed vor Forlovers hellige Moder, stumme
er Borgerne, de sige ei et Ord.

Gloster.

Slog Du paa Edwards Berns uægte Fødsel?

Buckingham.

Ja ved hans Egtefælskab med Lady Lucy
og det i Frankrig han ved Tildmagt slutted;
hans Lysters Graadighed, hans vilde Attraa,
Voldtægt af Borgerfæner — Tyranni
for Smaaating; hans uægte Fødsel,
da York i Frankrig var da han blev avlet,
og at den tappre Hertug han ei ligned.
Fremdeles Eders Ansigtstræk jeg skildred —
at I Jer Faders rette Aftryk var,
saavel i Dannelsen som adelt Sind;
derpaa jeg maaled Eders skotske Seire,
Jer Tapperhed i Krig, i Fred Jer Wiisdom
og Eders Dyd, Godgjørenhed og Taalmod;
urørt og let behandlet lod jeg Intet,
som kunde skynde frem vort store Med.
Da Talen skred til Enden, bad jeg dem,
som elsked Fædrelandet, stemme i:
„Gud signe Richard! Englands store Konge.“

Gloster.

Dg raabte de?

Buckingham.

Nei, hjælp mig Gud! De sagde ei et Ord.
 Lig stumme Billeder, livløse Stene,
 de dødningsblege stirred paa hinanden.
 Som jeg bebreided Borgemeesteren
 og fordred Grunden til den træge Tausshed,
 han svared mig, at Folket ei var vant
 at blive tiltalt uden af dets Taler.
 Han tvungen mine Ord igjentog for dem:
 „Den adle Hertug siger, saa han mener;“
 men ei en Stavelse paa egne Vegne.
 Da han var færdig, nogle af mit Følge
 i Salens nedre Deel med Huen svinged;
 en halv Snæbs Stemmer skreg: Kong Richard leve!
 Af disse Saa jeg Fordeel tog og raabte:
 „Tak gode Borgere, tak adle Venner,
 klart tyder dette høie Bisfalds-Naab
 Jer Bliisdom og Jer Kjærlighed til Richard.“
 Da brød jeg hurtig af, og gik min Vej.

Gloster.

Maallose Blokke! Vilde de ei tale?
 Vil ei Lord Mayoren med sit Følge komme?

Buckingham.

Han er her strax; lad som I frygtsom er,
 lad Eder længe bede, før I sees.
 Stil Eder, Mylford, mellem tvende Klerke,
 og tag en Bømebog i Eders Haand.
 Herpaa jeg bygget har en hellig Tale:
 men giv blot let ei efter for vor Beden,
 spil den Undseelige, sliq nei, og tag.

Gloster.

Jeg gaaer; om I kan overtale dem
 saa let, som jeg til Nei vil synes villig,
 jeg tvivler ei, vi naae vort Dødses Maal.

Buckingham.

Gaa paa Altanen, Mylord, Mayoren banker.
(Lord Mayoren, Aldermænd og Borgere komme.)

God Dag, Mylord; her venter jeg endnu,
jeg troer ei Richard vil med Nogen tale.

(Catesby kommer ud fra Slottet.)

Hvad siger Eders Herre til min Ven?

Catesby.

Han beder Eders Naade, ædle Lord,
i Morgen, eller næste Dag, at komme;
han inde er, med to høiværdige Fædre
i gudelig Betragtning heel fordybet.
og ei han vil, ved noget verdsligt Andrag,
i sine fromme Øvelser forstyrres.

Buckingham.

Gaa, Catesby, atter til den ædle Hertug;
søg ham, at jeg med Naad og Borgemeister,
i vigtigst Hensigt, Sag af største Vægt,
ei mindre vigtig end det Heles Vel,
er kommen her at tale med Hans Naade.

Catesby.

Jeg strax ham underrette vil derom.

(gaaer.)

Buckingham.

Nei Mylord, denne Prinds er ingen Edward,
han sig ei strækker paa den bløde Loibank;
men paa sit Knae i gudelig Betragtning.
Han lefler ei med et Par laade Triller;
men med to Geistlige han gransker dybt:
Ei sovende, for Legemet at pleie,
men bedende for at berige Sjælen.
En Lykke var det om saa from en Tyrste

paatage vilde sig at styre Landet;
men stærk jeg frygter, at vi ei ham vinde.

Lord Mayor.

Forhyde Gud, han skulde sige Nei!

Buckingham.

Dog er jeg bange — her er Catesby atter,

(Catesby kommer.)

Hvad siger os Hans Naade, Catesby?

Catesby.

Han undres, hvi saa mange Borgere
J har forsamlet, for at komme her;
og da Hans Naade ei derom er varslet,
han frygter, J ei mener ham det godt.

Buckingham.

Det smertter mig, min ædle Fætter skulde
tiltroe mig, at jeg havde ondt i Sinde;
ved Gud! Vi komme her i Kjærlighed;
endnu engang, gaa, sig Hans Naade dette.

(Catesby gaaer.)

Naar hellige og andagtsfulde Mand
ved Rosenfrandsen er, de helst der blive;
saa sød er nidkjær, christelig Betragtning.

(Gloster lader sig see paa en Altan mellem to Biskop-
per. Catesby kommer tilbage.)

Lord Mayor.

See hist Hans Naade mellem tvende Bisper,
to Dydens Støtter for en christen Prinds,
som varne mod Forsængeligheds Glimmer!
og see, en Vennebog er i hans Haand,
den sande Pryd, hvorpaa man Fromhed kjender. —
Berømte Prinds, Richard Plantagenet,
laan gunstigt Dre Du til vor Begjering;

und os Tilgivelse fordi vi afbrød
Din Andagt og Din gudelige Iver.

Gloster.

For mig, Mylord, Undskyldning ei behøves;
jeg snarere Jer beder: Tilgiv mig,
som ivrig for den gode Gud at tjene
forsømme kan Besøg af mine Venner.
Dog nok herom, hvad fordre I vel af mig?

Buckingham.

Hvad jeg vil haabe tækkes Gud i Himlen,
og hver Mand paa vor herreløse D.

Gloster.

Jeg frygter at jeg noget har begaaet,
som synes skammeligt i Byens Dine,
og at I vil bebreide mig mit Feiltein.

Buckingham.

Det har I Mylord; vilde Eders Naade,
paa vor Begjering, rette denne Feil.

Gloster.

Derfor jeg lever i et Christenland.

Buckingham.

Vid da det er Jer Feil, at I gjør Afkald
paa Majestätens høie Throne,
og Sceptret Eders Fædre have baaret,
Jer Skjebnes Krav og Eders Fødselsret,
samt arvelige Pryd for Eders Huns,
til en uagte Dvist af braadne Træ;
imens I ved en søvrig Tankes Mildhed,
— som nu vi vække til vort Riges Vel, —
vor ædle D fraskærer sine Lemmer:
dens Afsyn ved Banrygtets Ar er skammet
dens Stamme med uædle Grene podet,
og næsten sunket i den vide Strube,

af Glemsels mørke, evig sorte Nat.
 Herpaa at raade Ved vi ydmygt bede,
 at Eders Naade selv paatager sig
 vort Lands heilfengelige Regimente;
 ei som Protector, Foged, Stedfortræder,
 ei som Bestyrer til en Andens Fordeel,
 men som i Arvegang fra Slægt til Slægt
 ved ægte Fødselsret, som Eders Rige,
 som Eiendom; og derfor i Forening
 med Borgerne, som Eders Venner ere,
 — paa deres billig trængende Begjering —
 jeg kommer, at bevæge Eders Naade.

Gloster.

Jeg veed ei om jeg skal Jer sende bort
 i Tausshed, eller bitterlig bebreide Eder:
 hvad passer bedst min Stand og Eders Stilling.
 Hvis ei jeg svarer, kunde J vel troe
 at maallos Vresyge taus indvilger,
 at bære Herskervældens gylde Nag,
 som daarligen J vil paakyrde mig.
 Hvis jeg bebreider Eder denne Fordring,
 som krydret er med trofast Kjærlighed,
 jeg mod min Villie saarer mine Venner.
 Derfor — for at undgaae hint i Talen,
 og ved mit Ord til dette ei henfalde,
 jeg endelig saaledes svarer Eder:
 Min Tak for Eders Tillid, men min ringe
 Fortjeneste bør nægte Eders Ønske.
 Først, om hver Hindring ryddet var af Veien,
 og Banen jevn og glat til Thronen selv,
 ved modnet Aldkomst og ved Fødselsret:
 saa er min Fattigdom saa stor i Manden,
 saa mægtige, saa mange mine Feil
 at jeg for Høihed heller vil mig skjule,
 — som Bærk der ei kan stævne voldsom Se, —

end i min Størhed ønske mig indhyllet,
 og i dens Vres Dunst til Grunde gaac.
 Dog Gud ske Tak! Der er ei Nød for mig
 — og gjerne hjalp jeg var der Nød for Eder.
 Det kongelige Træ har Konge-Frugt,
 som gjennem Tidens stille Gang vil modnes,
 og pryde smukt den kongelige Throne
 og give os en lykkelig Regjering;
 paa ham jeg lægger hvad paa mig I lagde,
 — hans lykkelige Stjernes Arvelod —
 som Gud forbyde jeg fravristed ham!

Buckingham.

Mylord! Samvittighed udviser dette;
 men Eders Grundes Bægt er ikkun ringe,
 naar vi betragte hver Omstændighed.
 I siger: Edward er Jer Broder søn,
 og det er sandt; men ei ved Edwards Hustru:
 først havde han med Lady Lucy Samkvem,
 som Vidne derpaa lever end hans Moder;
 ved Tuldmagt siden han troloved sig
 med Bona, Søster til den franske Konge.
 En stakkels Tiggerste fortrængte dem,
 en sorgfuld Moder til en Mængde Sonner;
 en salmet Skjønhed, en elendig Enke,
 i sine bedste Dages Aftenstund,
 et Bytte af hans lystne Die gjorde;
 hun ledte vild hans Tankes høie Flugt
 til lavest Fald ved æfel Dobbeltpagt.
 Med hende i ulevlig Seng han avled
 den Edward, som vi høfligt kalde — Prinds.
 End værre Ting jeg kunde føre frem;
 men Ugtelse for endnu Levende,
 skal for min Tunge sætte snæver Skranke.
 Modtag derfor, min kongelige Herre,
 den lødte Gaves høie Værdighed:

om ei for os og for vort Land at signe,
 saa for at frelse Eders Fædrehuus
 fra Tidens frænkende Fordærø; for det
 i ægte og retmæssigt Lob tilbage.

Lord Mayor.

Derom anraaber Eder hver en Borger.

Buckingham.

Forkast ei, høie Lord, vor Kjærlighed,
 O glæd dem ved at tilstaae deres Ben.

Gloster.

Alk, hvorfor dnyge paa mig denne Møie,
 jeg passer ei for Rang og Majestæt; —
 indstændig beder jeg, bliv mig ei vred,
 jeg kan ei og jeg vil ei føie Eder.

Buckingham.

Isfald I nægter — og af Kjærlighed
 ei vil affatte Eders Brodersøn,
 da grant vi Eders bløde Hjerte kjende,
 og omme, gode, qvindelige Mildhed,
 som vi mod Eders Slægtninge har seet,
 saavel som, sandelig, mod alle Stænder —
 saa vid — om I os horer, eller ei,
 bli'er aldrig Eders Brodersøn vor Konge.
 Men vi paa Thronen plante vil en Anden,
 til Skam og til Fordærø for Eders Huus;
 i den Beslutning vi forlade Eder.
 Kom Borgere, vi vil ei bede meer.

(Buckingham og Borgerne gaae.)

Catesby.

Kald dem tilbage, bedste Prinds, henhør dem;
 thi Eders Nei vil hele Riget angre.

Gloster.

Vil I paanøde mig en Verdens Kummer,

kald dem igjen, jeg er ei skabt af Steen;
 men for modtagelig for Eders Bønner,
 (Catesby gaaer.)

skjendt mod min Sjæl og min Samvittighed.

(Buckingham og de Dvrige komme tilbage.)

Min Fætter Buckingham, — I vise Mænd, —
 da I vil paa min Skulder lænke Lykken,
 med al dens Vægt, med eller mod min Villie,
 saa vil jeg da med Taalmod Byrden bære.
 Men dersom Klaffer sort, og Dadel grun,
 af Jer Paatrængenhed en Følge bliver,
 skal Eders Noden ene mig friskjende
 fra hvert et Stank og hver en uren Plet;
 thi Himlen veed, som I tildeels kan see,
 hvor langt det er fra mig at ønske dette.

Lord Mayor.

Gud signe Jer! vi see og sige det.

Gloster.

Derved I kun den nøgne Sandhed hylde.

Buckingham.

Jeg hilser Eder da med Kongetitel:
 Kong Richard leve, Englands høie Konge!

Alle.

Amen.

Buckingham.

Behager I, at krones da i Morgen?

Gloster.

Alt som I tykkes, siden I saa vil det.

Buckingham.

I Morgen vi opvarte Eders Naade,
 og saa med Fryd og Jubel Afsted tage.

Gloster (til Biskopperne.)

Kom lad os atter til vor Andagt gaae;
 Lev vel min Datter — og I gode Venner.

(gaaer.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

Uden for Tower.

Fra den ene Side komme Dronning Elisabeth,
 Hertuginde af York og Marquien af Dorset; fra
 den anden Side Anna, Hertuginde af Gloster,
 som leder Lady Margarethe Plantagenet,
 Clarence's unge Datter.

Hertuginde.

Hvo kommer her? — min Sønnedatter,
 ved hendes gode Tante Glosters Haand?
 Saa sandt jeg lever, hun til Tower gaaer,
 for kjærlig ømt den unge Prinds at hilse. —
 Vel mødt, min Datter.

Anna.

Gud Ederes Naader give
 en heldig Dag, paa Fryd og Glæde rig!

Dronning Elisabeth.

Det ønsker jeg og, Søster! Hverken nu?

Anna.

Si længer end til Tower, og jeg gjetter,
 I komme i den samme fromme Hensigt,
 for at lykønske der de kjære Prindser.

Dronning Elisabeth.

Tak, gode Søster, vi vil gaae i Følge.

(Brakenbury kommer.)

Der kommer Commandanten ret tilpas;

Herr Commandant, med Jer Tilladelse:

hvor gaaer det Prindsen og min Søn af Vork?

Brakenbury.

Sær vel, min gode Frue! Ved Jer Taalmod:

jeg maa ei taale I besøger ham,

det har mig Kongen strengelig forbuden.

Dronning Elisabeth.

Hvem? Kongen!

Brakenbury.

Jeg Mylord Protector mener.

Dronning Elisabeth.

Gra Kongetitlen Himlen ham bevare!

Har han da Grandser sat imellem mig

og deres Kjærlighed? Jeg deres Moder er;

hvo vil, hvo kan mig nægte Adgang til dem?

Hertugin den.

Jeg, deres Faders Moder, jeg vil see dem.

Anna.

Ved Lov kun Tante, men-i Kjærlighed

jeg deres Moder er. Bring mig til dem,

jeg bære vil Din Skyld, og jeg fritager

Dig for Din Tjeneste, paa eget Ansvar.

Brakenbury.

Nei, Frue, jeg saaledes den ei slipper;

jeg bunden er ved Ed, derfor mig tilgiv.

(Brakenbury gaaer.)

(Stanley kommer.)

Stanley.

Lad mig en Time senere Jer møde,

saa, Hertuginde, jeg lykønsker Eder,
som værdig Moder til to Dronninger.

(til Hertuginde af Gloster.)

Kom, Frue, I maa strax gaae til Westminster,
for der at vorde kronet som Richards Dronning.

Dronning Elisabeth.

O, løs mit Snorebaand!

Giv mit beflemte Hjerterum at slaae,
jeg segner ellers ved det Dødsens Bud.

Anna.

Forhadte Budskab! Uvelkomne Nytt!

Dorset.

Fat Mod, min Moder; rolig Eders Raade.

Dronning Elisabeth.

O, Dorset, tal ei til mig, skynd Dig bort,
Død og Fordærv i Helene Dig følge;
for Børn Din Moders Navn kun værter Uheld.
Hvis Du vil undgaae Døden, flygt ad Seen,
og lev hos Richmond, hvor ei Helved naaer.
Gaa! skynd Dig, iil fra dette Slagterhuus,
at Du de Dødes Tal forstørrer ei,
mens jeg forbandet af Margarethe døer, —
ei Moder, Hustru eller Englands Dronning.

Stanley.

Ja klogt og viist er Eders Raad, min Frue;
I nytte Tidens hurtig snelle Binge!
Jeg strax vil sende Breve til min Son,
han skal paa Veien Jer imøde gange.
Lad ei ved uflogt Dphold Eder fange!

Hertuginde.

O Du fordærvelige Trængsels Storm! —
O mit fordemte Liv, Du Dødens Leie!

Du har paa Jord en Basilisk udruget,
hvis mundgaaelige Die dræber!

Stanley.

Kom, Frue, hastig, jeg med Jil var sendt.

Anna.

Dg jeg med høieste Uvillie følger.

O, give Himlen at den gyldne Krands,
som skal omkring min Tinding runde sig,
var bedest Staal, for Hjernen at udbrænde.

O, salb mig med Forgift og lad mig døe,
for man kan raabe: Hil vor Dronning!

Dronning Elisabeth.

Gaa arme Sjæl! Dig Wren ei misundes.

Dnst ei Dig Kummer, for at soie mig.

Anna.

Hvorfor ei? Dengang han som er min Husbond,
kom til mig, da jeg fulgte Henriks Liig,
med Blodet knap af sine Hænder vasket,
som udrandt fra min anden Engle-Husbond,
og denne Helgen som i Graad jeg fulgte;

O, da jeg stued ind i Richards Ansigt,
mit Dnske var: „Forbandet være Du,

som mig saa ung til gammel Enke gjorde!

Gid Sorg Din Seng omsløre! Gaaer Du Liv,

da blive hun (hvis slig Afstand findes)

end meer elendig ved Dit Liv, end Du

har gjort mig ved min elskte Husbonds Død!”

Se! fer jeg kan Forbandelsen gjentage,

i saadan Hast, mit Dvinde-Hjerte blev

besnæret lumst ved Richards Honning-Død;

Forbandelsen som da jeg selv udtalte,

har siden Hvilen fra mit Die fjernet;

thi aldrig nogen Time, ved hans Side,

jeg kunde nyde Sernens gyldne Dugg.

hvorfra hans fæle Dromme mig ei vaagned.
 Fremdeles, for min Fader Warwicks Skyld,
 han hader mig og snart mig skaffer bort.

Dronning Elisabeth.

Du arme Sjæl! Mig smerter Dine Klager.

Anna.

Ei meer end mig i Sjælen Eders græmme.

Dorset.

Lev vel, med Jammer har Du Vren hilset!

Anna.

Farvel, Du Arme, som ta'er Afsted med den!

Hertuginde (til Dorset.)

Gaa Du til Richmond, Lykken lede Dig!

(til Anna.) Gaa Du til Richard, Engle følge Dig!
 (til Elisabeth.) Gaa Du til Tristed, Tillid styrke
 Dig!

Jeg til min Grav, hvor Freden med mig hvile!

Jeg har i Sorg seet flirindstyre Nar,
 hver Times Fryd en Uges Kummer fulgte.

Dronning Elisabeth.

O bliv, og fast med mig et Blik paa Tower: —

I gamle Stene, ynk Uskyldigheden,
 som Had har fængslet inden Eders Mure!

Du haarde Bugge for saa spæde Børn!

Hjeldstærke Amme! vrantue Lege=Broder
 for Prindser smaa, Du pleie mine Kjære!
 min Sorg vil stedse Dine Stene ære!

(gaar.)

Anden Scene.

Et Pragt-Værelse i Paladset.

Lyd af Trompeter. Richard som Konge paa sin
Throne, Buckingham, Catesby, en Page
og Flere.

Kong Richard.

Tilside Alle. — Fætter Buckingham —

Buckingham.

Min ædle Overherre.

Kong Richard.

Giv mig Din Haand. Saa høit, ved Dine Raad
og ved Din Bistand, sidder nu Kong Richard! —
Skal denne Glands een Dag os kun omstraale,
hvad eller vare ved, og fryde os?

Buckingham.

Gud skinner den, for evig lad den lyse!

Kong Richard.

Al Buckingham, nu Provestenen skal
bevise mig, om Du er luttret Guld.
Ung Edward lever; — gjet hvad jeg vil sige.

Buckingham.

Siig frem, min elskte Herre.

Kong Richard.

Jeg sagde Dig: jeg vilde være Konge.

Buckingham.

Det er I jo, min høitberømte Herre.

Kong Richard.

Ha! Er jeg Konge? Vel — men Edward lever.

Buckingham.

Vel sandt, min ædle Tyrste.

Kong Richard.

Bittre Slutning:

Ung Edward lever end; — Sandt ædle Hyrste! —
Du, Fætter, var sædvanlig ei saa slev;
nu reent ud sagt: Bastardens Død jeg ønsker,
og gjerne saae, det hurtig udført blev.
Hvad siger nu Du, tal, men sat Dig fort.

Buckingham.

Som Eder tykkes, Eders Naade handle!

Kong Richard.

Ha! Du er lutter Jis, Dit Venstak fryser.
Siig om Du killiger at de skal de.

Buckingham.

O bedste Herre, lad mig Naade drage,
for jeg i denne Sag bestemmer mig;
jeg giver Eders Naade strax Bæst.

(Buckingham gaaer.)

Catesby.

Bred Kongen er, se, hvor han Læben gnaver.

Kong Richard.

Jeg taler med graahærdet kloge Narre

(Riger ned fra Thronen.)

og Legeborn; men ingen er for mig,
som speider mig med et opmærksomt Blik. —
Høistegne Buckingham faaer Skrupler nu. —
Dreng. —

Page.

Ædle Herre.

Kong Richard.

Beed Du ei Noget, som det sletste Guld
kan friste til en lønlig Døds Forretning?

Page.

Jo, jeg en misfornøiet Herre kjender,

hvis tomme Pung slet parres med hans Stoltthed,
ei tyve Talere hos ham opveie
det røde Guld, som ham til Alt kan friste.

Kong Richard.

Hvad er hans Navn?

Page.

Hans Navn, Mylord, er Tyrrel.

Kong Richard.

Tildeels jeg kjender ham, kald ham herhid.

(Pagen gaaer.)

Den overveiende og hule Buckingham
ei meer min Tanke's Nabo være skal;
har han utrættet mig saalænge fulgt
og fattes Nænde nu — Velan det være.

(Stanley kommer.)

Hvad bringer Mylord Stanley? nu, hvad Nyt?

Stanley.

J vide, elskte Herre, Marquis Dorset
til Richmond flygtet er i fremmet Land.

Kong Richard.

Kom Catesby, kom, og spred det Rygte ud,
at Anna, min Gemal, er farlig syg,
jeg skal besørge at hun holdes hjemme.
Sla' mig et Menneſke af ringe Herkomst,
som jeg til Hustru giver Clarence's Datter —
Lidt dum er Drengen, ham jeg frygter ei —
Hvad drømmer Du? — Jeg siger Dig, spred ud,
at Dronning Anna ligger nu for Døden,
det er mig vigtigt at tilintetgjøre
hvert Haab, hvis Tilvært kunde skade mig. —

(Catesby gaaer.)

Jeg ægte maa min Broder-Datter, ellers
paa ſkjæſt Glas mit Kongerige ſtaaer —

Først myrde Brødrene, saa ægte hende!
 Ubisste Dei til Hæld! Men jeg er nu
 saa dybt i Blod, at Synd paa Synd maa dinges,
 og Medsyns Tvinen kjender ei mit Dø.

(Pagen kommer tilbage med Tyrrel.)

Dit Navn er Tyrrel?

Tyrrel.

Jeg er James Tyrrel
 og Ederes fæ hængivne Undersaat.

Kong Richard.

Er Du det virkelig?

Tyrrel.

Prov mig, min Konge.

Kong Richard.

Tor Du paatage Dig min Ven at dræbe?

Tyrrel.

Naar I befaler; heller dog to Fjender.

Kong Richard.

Velan, der traf Du det, to dybe Fjender,
 min søde Søvn, min Roes Forstyrre;
 med disse giver jeg Dig at bestille,
 jeg mener Slegfred-Bornene i Tower.

Tyrrel.

Giv mig til dem kun fri og aaben Udgang,
 og jeg ved denne Frygt snart skiller Eder.

Kong Richard.

Du nynner søde Toner. Hør mig Tyrrel!
 Giv dette Tegn. — Reis Dig og laan Dit Dre.

(Svister til ham.)

Ei meer Du bruger. — Stig mig, det er gjort,
 og jeg vil elske og forfremme Dig.

Tyrrel.

Jeg det udretter strax.

(gaaer.)

(Buckingham kommer tilbage.)

Buckingham.

Jeg i mit Sind har overveiet, Mylord,
det Onske som I nylig yttred for mig.

Kong Richard.

Lad det berøe! Dorset til Richmond flygted.

Buckingham.

Saa herer jeg min Konge.

Kong Richard.

Stanley, han er Jer Stedson! — Vagt derpaa!

Buckingham.

Mylord, jeg fordrer Gaven I mig skylder,
hvorfor I Tro og Ære mig har pantsat:
Grevskabet Hereford og alt rørligt Gods,
som I har lovet mig jeg skal besidde.

Kong Richard.

Stanley, pas paa Jer Viv; hvis hun besørger
til Richmond Breve, I til Ansvar staaer.

Buckingham.

Hvad svarer Eders Hoighed paa min Fordring?

Kong Richard.

Jeg mindes det endnu — den sjette Henrik
har spaaet at Richmond skulde være Konge,
dengang han var en liden gnaven Dreng.
En Konge! muligt —

Buckingham.

Mylord!

Kong Richard.

Siig, hvorfor

Propheten ei den Gang udsige kunde,
da jeg stod nær, at jeg hans Bane blev.

Buckingham.

Mylord, det mig tillsagte Grevskab —

Kong Richard.

Richmond! —

Da jeg var sidst i Greter, forbindtlig
der Borgemeesteren mig Slottet viste,
han Rougemont det kaldte; jeg ved Navnet
forfærdedes, da mig en irlandsk Varde
har engang forudsagt, jeg skulde ikke leve,
ret længe efter at jeg Richmond skued.

Buckingham.

Mylord —

Kong Richard.

Hvad er vel Klokker nu?

Buckingham.

Jeg er saa fri,
at minde Eder om Jert givne Løfte.

Kong Richard.

Nu, hvad er Klokkeren?

Buckingham.

Strax paa Slaget: ti.

Kong Richard.

Vel, lad den slaae.

Buckingham.

Hvi skal den slaae?

Kong Richard.

Fordi

Du Taften slaaer, som en Pendul, inellem
Dit Tiggeri og mine Tanfers Pønsen.
Jeg har i Dag ei Løne til at give.

Buckingham.

Giv en Erklæring mig: Ja eller nei.

Kong Richard.

Du styrer mig, jeg er i Lune ei.

(Richard gaaer med Følge.)

Buckingham.

Betales mine store Tjenester

med slig Foragt? Har derfor jeg ham hævet?

O, mind Dig Hastings! — Jeg til Brecknock iler,
imeden's Hovedet paa Skuldren hviler.

(gaaer.)

Fredie Scene.

Tyrrel kommer.

Tyrrel.

Nu Tyranniets fule Daad er udført,
det skjændigste, det sorgeligste Mord,
hvori vort Land hidtil har gjort sig skyldig.

Dighton og Forrest, som jeg havde valgt
til dette grumme Slagteri, — endskiøndt

bomsvære Skurke og blodstankte Hunde, —

— omhjertede og medynksfulde smelted,

som Smaaaborn græd ved denne Sorgescene.

O saa, skreg Dighton, laae de søde Slutter.

Saaledes, Forrest skreg, tæt sammenslynged

med Uskylds alabasterhvide Arme;

og fire røde Roser paa een Stængel

var Læberne, som huldt i Somrens Skjønhed

hinanden kysfede. En Bonnebøg

paa Hovedpuden laa, som engang nær

mit Hjerte havde omvendt, sagde Forrest;

Men Djævelen — og her det Ussum taug,

og Dighton vedblev saa: vi gvalte nu

Naturens meest fuldendte, bedste Værk,

som siden Verdens Skabelse var dannet. —
Med nagende Samvittighed de gif
maaløse bort, jeg slap dem, for at bringe
til den blodstankte Konge Underretning.

(Kong Richard kommer.)

Her kommer han. — Held for min høie Herster!

Kong Richard.

Min Ven! gjer mig Dit Budskab lykkelig?

Tyrrel.

Om det, fuldbragt, som I paalagde mig,
Jer Lykke bringer, da var lykkelig:
det afgjort er.

Kong Richard.

Har selv Du seet dem døde?

Tyrrel.

Min Tyrste, Ja.

Kong Richard.

Begravne, kjære Tyrrel?

Tyrrel.

Ja, Towers Capellan har jordet dem;
hvør, for at siige Sandhed, veed jeg ikke.

Kong Richard.

Kom til mig, Tyrrel, efter Nadværtid,
Du mig om deres Hensart skal fortælle;
tænk paa imidlertid hvad Du kan attraae,
og Du skal blive Dine Dnsfers Arving.
Farvel til da.

Tyrrel.

Jeg ydmyg tager Afsked.

(gaaer.)

Kong Richard.

Jeg sikkert har indspærret Clarence's Son;
hans Datter giftet bort i ringe Stand;

Abrahams Skjed indslutter Edwards Sonner,
 og Anna har Farvel til Verden sagt.
 Nu veed jeg Richmond af Bretagnes Hu
 staaer til Elisabeth, min Broderdatter,
 og skuer stolt, ved dette Vaand, mod Kronen;
 til hende gaaer jeg som en munter Veiler.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Mylord.

Kong Richard.

Hvad bringer Du, som kommer uanmeldt?

Catesby.

Slet Budskab: Morton flygtet er til Richmond,
 og Buckingham, med sine tappre Welcke,
 i Marken staaer, hans Magt tiltager stedse.

Kong Richard.

Gly og Richmond mig besvære meer
 end Buckingham, med hans nysskabte Magt.
 Kom, jeg har lært, at frygtløst Overlæg
 er dorst Forhalings sene Tjenerhør;
 med Snegleskridt til Betleri den leder.
 Nei, Flammehurtighed min Vinge være;
 Mercurius, min Heroldstav Du bære!
 Gaa, samler Folk; mit Pandser er mit Raad;
 Forræderiet kalder mig til Daad.

Fjerde Scene.

London. Uden for Palladset.

Dronning Margarethe kommer.

Dronning Margarethe.

Saa, nu begynder Lykken da at visne
 og synke ned i Dødens raadne Gab.
 Jeg har mig sneget om i disse Egne,

for mine Fjenders Fald at overvære.
 Til grusomt Forspil har jeg været Vidne,
 og vil til Frankrig strax; jeg haaber Folgen
 ei bliver mindre bitter, sort og tragisk.
 Glendige Margrethe, bort! Hvo kommer?
 (Dronning Elisabeth og Hertuginde af York komme.)

Dronning Elisabeth.

Alf arme Brindser, mine elste Børn,
 kun halv udsprungne Knopper, omme Spirer!
 Hvis Eders Sjæle her i Luften flyve,
 end fængslede ei ved Evigheds Dømt:
 omsvæver mig med Eders lette Vinger,
 og varer Vidne til Jer Moders Klage!

Dronning Margrethe.

Ja svæv omkring og hvist, at Ret for Ret
 Jer Morgens Gry i begjort Nat har hyllet!

Hertuginde.

Saa stor Glendighed har Stemmen brudt,
 min kummertrætte Tunge nu forstummer —
 Edward Plantagenet, hvi est Du død?

Dronning Margrethe.

Plantagenet Plantagenet betaler;
 nu Edward skaffer Edward Dødens Dvaler.

Dronning Elisabeth.

Vil Du, o Gud, de fromme Lam forsage,
 og kaste dem i Ulvens grumme Gab?
 Naar sov Du for ved sli en rædsom Udaad?

Dronning Margrethe.

Da salig Henrik og min Edward døde.

Hertuginde.

Du døde Liv, Du blinde Syn, Du Gjensfærd,
 som svæver mellem Tid og Evighed!
 Du Kummrens Skueplads! Du Verdens Skjædsfel,

som ved Dit Liv har Død sin Ret fraraadet!
 Du mærke Dages Udtog og Register!
 Din Uro sank i retlig engelsk Jord,
 uretlig mættet med uskyldigt Blod!

(sætter sig ned.)

Dronning Elisabeth.

Alk dersom Du en Grav fremmane kan,
 som Du kan byde mig et Sorgens Sæde,
 jeg jorder mine Been, ei hviler dem!
 Alk, hvo som vi har Marsag til at sørge?

(sætter sig hos hende.)

Dronning Margarethe.

Hvis gammel Kummer meest ærverd'ig er,
 da maa I tilstaae at jeg Forret har,
 og maa min Brede første Plads indrømme.
 Ifald Glendighed kan Selskab taale,

(hun sætter sig ned hos dem.)

Maal Eders Lidelser engang med mine:
 En Edward havde jeg, ham Richard dræbte;
 En Husbond havde jeg, ham Richard dræbte;
 En Edward havde Du, ham Richard dræbte;
 En Richard havde Du, ham Richard dræbte.

Hertuginde.

Jeg havde nok en Richard, Du ham dræbte,
 en Rutland havde jeg, hans Drab Du fremmed.

Dronning Margarethe.

En Clarence havde Du, ham Richard dræbte.
 Ud af Dit Livs Morads fremkroben er
 en Helved-Hund, som jager os i Døden;
 den Hund som havde Tænder forend Dine,
 som sender river Lam og suger Blodet,
 han som besudler Herrens Mesterværk;
 den kæmpestærkeste Tyran paa Jorden,

som piinte Sjæles Sorgenblis behersker,
 Din Bug slap løs, i Graven os at jage.
 O billige, retfærdig strange Gud,
 jeg takker Dig, at denne Slagterhund
 kan gnave paa sin egen Moders Livsfrugt,
 og lade hende dele Andres Sorg.

Hertuginde.

O, Henrik's Enke, jubl ei ved min Kummer!
 Gud vidne kan, at jeg har grædt for Din.

Dronning Margarethe.

Tilgiv mig; jeg er hungrig efter Havn,
 og nu jeg mætter mig ved den at skue.
 Død er Din Edward, som min Edward myrded,
 Din anden Edward døde, min til Gjengjæld;
 den unge York er Tilgift, da ei begge
 opreie kunde mit uhyre Tab.
 Død er Din Clarence, som min Edward drækte,
 Tilskuerne ved dette Sorgespil:
 den falske Hastings, Rivers, Vaughan, Grey,
 for Tiden, er i mørke Grav nedstegne.
 End lever Richard, Helveds sorte Sending,
 som Mægler valgt, for her at købe Sjæle,
 og did at sende dem. Men snart, snart følger
 hans ynkelige, ubegrædte Ende;
 thi Jorden gaber alt, og Helved brander,
 og Furierne brede, Helgen leder,
 at hurtigt han herfra bortrives maa.
 Tilintetgjør hans Livsbrev, Gudheds Gud,
 at jeg engang kan sige: Død er Hunden!

Dronning Elisabeth.

O, Du har spaaet, at Tiden vilde komme,
 jeg onskte mig Din Hjælp, for at forbande
 den giftopsyldte svøgne Edderkop.

Dronning Margarethe.

Jeg kaldte Dig min Lyfftes falske Billed,
 jeg kaldte Dig en slyggemalet Dronning,
 kun Forestillingen af hvad jeg var.
 En, løftet høit for dybere at falde;
 En haanet Moder til to elskte Børn;
 En Drøm af det Du var; et broget Flag,
 opstilt til Mærke for hvert farligt Skud;
 Et Skilt paa Værdighed, et Pust, en Boble;
 Kun en Theater-Dronning til at fylde Scenen.
 Hvor er Din Husbond nu? hvor Dine Brødre?
 hvor Dine Sonner? Hver er Din Fryd?
 Hve raaber nu paa Anæ: Hil Dronningen?
 Hvor er de Pairs som krumme smigred Dig?
 Hvor Folkehobene som mylred om Dig?
 Tank alt igjennem, see, hvad nu Du er:
 For hadret Hustru, nu bedrovet Enke;
 For Moder, nu Du dette Navn begrader;
 For blev Du søgt, og nu Du selv ansøger;
 For Dronning, nu en kummerkrønt Slavinde;
 For mig Du spottet, nu af mig Du spottes;
 For Alle frygted Dig, nu een Du frygter!
 For Alt beherskende Du bød, nu Ingen lyder.
 Saaledes Retsfærd's Hjul har dreiet sig
 og sluppet Dig, som Tidens visse Bytte;
 da Du kun Tanke har for hvad Du var,
 den Dig desmeer, ved det Du er, kan plage.
 Med Magt Du tog mit Stade: fik Du ei
 i lige Forhold Deel i mine Sorger.
 Din stolte Nakke bærer halvt mit Nag,
 mit trætte Hoved drager jeg tilbage,
 og lægger paa Dig ene Byrden heel.
 Farvel, York's Enke, — Korsets Dragerinde, —
 i Englands Sorg jeg bist min Fryd skal finde.

Dronning Elisabeth.

O, Du, som er saa vel erfaren i det,
o, lær mig mine Fjender at forbande.

Dronning Margarethe.

Forsag om Natten Sovn og fast om Dagen,
dødt Held med levende Uheld Du ligne,
tænk Dine Børn meer skjønne end de vare
og ham, som slog dem, værre end han er:
Forslorret for Dig Sorgens Stifter stande,
og da Du ham vil kunne ret forbande.

Dronning Elisabeth.

Mit Ord er sløvt, Du hvæsse det med Dine.

Dronning Margarethe.

Dit Hjertes Sorg vil skærpe det som mine.

(Dronning Margarethe gaaer.)

Hertuginde.

Hvorfor skal Kummer være rig paa Ord?

Dronning Elisabeth.

Bindlette Talsmænd for Ulyffens Børn;
bortodslæt Fryds skyslorte Arvelod;
udaandede Fortolkere af Kummer!
Giv dem frit Raaderum! med ringe Trost,
de lette dog det sorgbespændte Bryst.

Hertuginde.

Ja saa, da bind Din Tunge ei, gaa med mig;
i Ordets bittere Nande da vi quæle
min Helved-Søn, som Dine Sonner myrded.

(Tromme høres.)

Det er hans Tromme — spar nu ei Dit Skrig —

(Kong Richard og Følge komme marscherende.)

Kong Richard.

Hvo vover her mit Optog at forstyrre?

Hertuginde.

Hun, som Dig burde standset, og Dig kvalt
i sit fordomte Skjød, og derved hindret
de Mord, som Du Glendige har øvet.

Dronning Elisabeth.

Du med en gylden Ring den Pande skjuler,
hvori — om Ret var Ret — indbrændes skulde
den Fyrstes fule Mord, hvem Kronen tilfaldt,
samt mine Sønners, mine Brødres Drab.
Du usle Slave, hvor er mine Børn?

Hertuginde.

Du Jude, siig, hvor er Din Broder Clarence,
og Ned Plantagenet, hans unge Søn?

Dronning Elisabeth.

Hvor er den brave Rivers, Vaughan, Grey?

Hertuginde.

Hvor er den gode Hastings?

Kong Richard.

Blæs, blæs, Trompeter! — Trommer, slaaer Alarm!
Lad Himlen ei de Sladder-Dvinder høre,
som smæde Herrens Salvede; slaaer, slaaer!

(Lyd af Trompeter og Trommer.)

Taalmodig vær, og tal mig kjærligt til,
hvis ei, med Krigens Larm og Stei og Tummel
jeg drukner Eders Raab.

Hertuginde.

Er Du min Søn?

Kong Richard.

Ja; Tak skee Gud, min Fader, og I selv.

Hertuginde.

Da her taalmodig paa min Utaalmod.

Kong Richard.

Jeg har, Fru Moder, lidt af Eders Sind,
som lider ei Berekdelser at høre.

Hertuginde.

O lad mig tale.

Kong Richard.

Men jeg hører ei.

Hertuginde.

Jeg mild og blid i mine Dø vil være.

Kong Richard.

Og fort, min gode Moder, jeg har Hæstværk.

Hertuginde.

Hvi hæfter Du? Paa Dig jeg tidt har ventet,
Gud veed med Smerte og i dødsens Angest.

Kong Richard.

Om sider kom jeg dog til Eders Trøst.

Hertuginde.

Nei, ved det hellige Kors, den Løgn var stor,
et Hæved har Du redet mig paa Jord.

En svarlig Byrde var Din Fødsel mig;

I spæde Barndom var Du tvær og branten;
i Drengetiden vild og egenraadig;

Som Ungling dristig, fræk og uforfæmmet;

I modne Alder blodig, stolt og snedig,

skjændt mildere, dog værre, trædte i Had;

O hvilken Dag kan Du mig nævne, som
har gjort mig glad i Din Nærværelse?

Kong Richard.

Da jeg for Eders Blik ei finder Naade,
saa lad mig gaae, og ei fortørne Jer —
Rør Trommen strax.

Hertuginde.

Jeg beder, lad mig tale.

Kong Richard.

J taler altfor bittert.

Hertuginde.

Kun et Ord,
og jeg skal aldrig mere tale til Dig.

Kong Richard.

Ja saa.

Hertuginde.

Du enten falder ved Guds Retsfærdsbud,
for Du fra denne Krig som Seirer kommer,
hvad eller jeg af Sorg og Alder doer,
og aldrig seer Dig meer; derfor, tag med Dig,
Din Moders tungeste Forbandelse,
som skal paa Slagets Dag Dig trættere meer
end Rustning, Skjold og Pandser, som Du bær.
For Dine Hjender kæmpe mine Venner;
og Edwards Børns uskyldige smaa Sjæle
til Din Modstanders Skytsaand hviske fromt,
og love ham i Striden Held og Seier.
Du blodig er og blodig skal Du ende,
som Du Dit Liv, saa Døden Dig vil skjænde.

(gaaer.)

Dronning Elisabeth.

Jeg til Forbandelser har mere Grund,
men mindre Mod, og siger: Amen kun.

(vil gaae.)

Kong Richard.

Bliv Frue, jeg et Ord vil sige Eder.

Dronning Elisabeth.

Al Kongebled jeg har ei flere Sonner
for Dig at myrde, Richard; — mine Døtre
som Konner bede skal, for ei at græde
som Dronninger; spar derfor deres Liv.

Kong Richard.

J har en Datter, kaldt Elisabeth,
 hei kongelig og dydig, skøn og yndig,

Dronning Elisabeth.

Og skal hun derfor døe? Lad hende leve,
 og jeg vil plette hendes Dyd og Skønhed,
 bagtale mig, som har jeg sveget Edward,
 og kaste over hende Skjandsels Sløret.
 Hvis det fra blodstænkt Mord kan hende frie,
 erklærer jeg, hun var ei Edwards Datter.

Kong Richard.

Er Eders Vt! Hun er af Kongeblood.

Dronning Elisabeth.

Jeg siger Nei, hvis hendes Liv det frelser.

Kong Richard.

Kun hendes Fødsel siktrer hendes Liv.

Dronning Elisabeth.

Kun ved den Sikkerhed faldt hendes Brødre.

Kong Richard.

Dem deres Fødsels Stjerne var ugunstig.

Dronning Elisabeth.

Nei, onde Venner dem ugunstig vare.

Kong Richard.

Heel mundgaaelig er Skjebnens Dom.

Dronning Elisabeth.

Naar gudsforgaaent Sind behersker Skjebnen;
 en bedre Død var mine Born beskjæret,
 hvis Du med bedre Liv velsignet var.

Kong Richard.

Du taler, som om jeg dem havde dræbt.

Dronning Elisabeth.

Ja sandelig, og derved rovet dem

Fryd, Kongerige, Slægt og Liv og Frihed.
 Hvis Haand end deres Hjerter gjennembores,
 den styret var og ledet af Dit Hoved,
 og Morder-Knivens Eg var stump og sløv
 indtil den, hvæsset paa Dit Glinte-Hjerte,
 i mine Lams Indvolde gik til Gjaest.
 Hvis varig Sorg ei gjorde Sorgen tam,
 jeg mine Born ei nævnede, før til Ankers
 i Dine Dine mine Nægle gik,
 og jeg, i saadan rædsom Dødsens Bugt,
 en Snekke lig, berøvet Seil og Marer,
 blev senderslagen mod Dit Klippebryst.

Kong Richard.

Saa gid hver Jdræt lykkes mig og krone
 med Held vorjsomme Krig, saavist jeg ønsker,
 at gjøre Jer og Eders mere Godt,
 end I af mig er vorden forurettet.

Dronning Elisabeth.

Hvad Gode, som er skjult af Himlens Ansigt,
 afløses kan, der sigter til mit Vel?

Kong Richard.

Ophøielsen af Dine Born, Tyrstinde!

Dronning Elisabeth.

Til et Skafot, for Hovedet at miste.

Kong Richard.

Nei, op til Lyffens Værdighed og Hæder:
 det høie Billede paa jordist Ære.

Dronning Elisabeth.

Med Glimmer vil Du smigre for min Sorg.
 Siig mig hvad Stand, hvad Værdighed og Ære
 kan Du forskaffe Nogen af min Afkom?

Kong Richard.

Alt hvad jeg eier, ja mig selv dertil,

jeg skænke vil til eet af Dine Børn;
Saaledes i Dit vrede Hjertes Lethed
Grindringen Du drukne af det Uheld,
som Du formoder, jeg har øvet mod Dig.

Dronning Elisabeth.

Vær kort, at ei Din Gudheds Tilbud varer
i Talen længer end Din Gudhed selv.

Kong Richard.

Vid: af mit Hjerte elsker jeg Din Datter.

Dronning Elisabeth.

Min Datters Moder troer det hjertelig.

Kong Richard.

Hvad mener I?

Dronning Elisabeth.

At Du min Datter elsker af Dit Hjerte,
som Du af Hjertet elsked hendes Brødre,
og jeg af Hjertet derfor takker Dig.

Kong Richard.

Saa hastig ei min Mening Du forvirre!
af ganske Sjæl jeg elsker nu Din Datter,
og hende kaare vil til Englands Dronning.

Dronning Elisabeth.

Hvem mener Du skal være hendes Konge?

Kong Richard.

Den som til Dronning hende gjør; hvem ellers?

Dronning Elisabeth.

Hvad, Du?

Kong Richard.

Just jeg, hvad tænker I derom?

Dronning Elisabeth.

Hvorledes agter Du at beile, Richard?

Kong Richard.

Det vilde jeg af Eder gjerne lære,
som den, der kjender hendes Lume bedst.

Dronning Elisabeth.

Vil Du af mig det lære?

Kong Richard.

Hjertens gjerne.

Dronning Elisabeth.

Send, ved den Mand som hendes Brødre slog,
et Par blodstankte Hjerter, grav paa dem
Edward og York, da vil hun muligt græde,
byd hende derfor — som Margrethe forðum
Din Fader gav, i Rutlands Blod neddyppet —
et Klæde som kan sige: Purpurfaften
af hendes elste Brødre fuget er!

Ved hende dermed tørre Graad af Diet.

Hvis denne Løkkemad ei rører hende,
da sliq, at hendes Døtler Clarence, Rivers
Du skaffed bort, og end for hendes Skyld
ombragte hendes gode Tante Anna.

Kong Richard.

J spotter, True; det er ikke Veien,
at vinde hende.

Dronning Elisabeth.

Der er ingen anden,
naar Du ei anden Skikkelse kan tage,
og ei den Richard være, som har gjort det.

Kong Richard.

Sæt, alt var skeet af Kjærlighed til hende.

Dronning Elisabeth.

Ja, sikkert bør hun vælge Dig, naar Du
saa blodigt dyrt har Kjærligheden kjøbt.

Kong Richard.

Udebet Handling ei til Vædring ståer;
 letfædigt Menneffene stundom handle,
 som da i Eftertiden man maa angre.
 Hvis jeg fra Eders Senner Riget tog,
 til Vederlag Jer Datter jeg det giver;
 hvis jeg har bragt af Dage Eders Livsfrugt;
 for Slægten at formere, ved Jer Datter
 Livs Arvinger af Eders Blod fremstaaer.
 Knap Bedstemoders Navn er mindre elsket
 end Moder-Navnets omme Klang:
 Som Born de er; kun eet Trin lavere,
 og sprungne frem af Eders ægte Blod,
 med samme Smerte — kun med een Nats Stønnen,
 som hun udstod for hvem I led det samme. —
 En Ungdoms Plage Eders Born Jer var,
 men mine, Alderdommens Trost Jer vorde!
 Det I har tabt, er kun en Son som Konge,
 til Gjengjæld bliver Eders Datter Dronning.
 Jeg giver hvad Erstatning jeg formaaer,
 derfor modtag hvad Gødhed jeg kan byde;
 Jer Son, Jer Dorset, som med bange Hu
 omvanker utilfreds paa fremmed Jordbund,
 skal denne skjønne Pagt snart kalde hjem
 til heiest Værespøst og Værdighed;
 og han, som kalder Eders Datter Hustru,
 fortrolig kalde vil Jer Dorset Broder.
 Igjen I Moder til en Konge være,
 og Trængselstidens Dødelæggelser
 oprettes skal ved dobbelt Held og Fryd.
 End skal vi leve mangen Glædes Dag,
 og Graadens Draaber komme atter til Jer
 forvandlede til Orientens Perler;
 forøget Laanet bliver med Renterne
 af ti-fold Binding af Lyksalighed.

Derfor, min Moder, til Jer Datter gaa,
 og Jer Erfaring lære hendes Ungdom:
 Til Veiler=Sprog bered da hendes Dre;
 gyd i det omme Hjerte Flammeagnisten
 af gylden Høihed; underret Prindsessen
 om Egtstandens sønlig glade Timer.
 Naar denne Arm den usleste Forræder,
 den hjerneføve Buckingham har tugtet,
 jeg kommer med Triumphens Krands om Jæsen,
 og leder hende til en Seirers Seng:
 Af min Erobring J skal Nyttens høste;
 Hun være Seirerinde: Cæsars Casar.

Dronning Elisabeth.

Hvad skal jeg sige? hendes Faders Broder,
 hvad eller hendes Onkel? eller han
 som dræbte hendes Brodre, hendes Onkler?
 Siig, under hvilket Navn jeg beiler for Dig,
 som Gud og Leven, Dyd og Kjærlighed
 antagelig for hendes Alder gjør?

Kong Richard.

Siig, denne Pagt vil sikke Englands Fred.

Dronning Elisabeth.

Som hun skal kjøbe med en fortsat Krig.

Kong Richard.

Siig da, at Kongen, som kan byde, beder.

Dronning Elisabeth.

Om det som Kongers Konge har forbudet?

Kong Richard.

Siig, hun skal blive en heimægtig Dronning.

Dronning Elisabeth.

For Titlen at begræde som sin Moder.

Kong Richard.

Siig: stedsebarende jeg elsker hende.

Dronning Elisabeth.
Hvor længe skal dette Stedse vare?

Kong Richard.
Vist indtil hendes skønne Liv har Ende.

Dronning Elisabeth.
Hvor længe skal det hulde Liv da vare?

Kong Richard.
Saa langt Natur og Himlen det opholder.

Dronning Elisabeth.
Saa længe Helvede og Richard vil.

Kong Richard.
Siig, Kongen hendes Undersaat vil være.

Dronning Elisabeth.
Jer Undersaat ved denne Magt vil afles.

Kong Richard.
Paa mine Begne var veltalende.

Dronning Elisabeth.
Et ærligt Ord gjør Indtryk, jevnt fremsagt.

Kong Richard.
Siig da i jerne Ord min Elskovs Maal.

Dronning Elisabeth.
Jevn og ei ærlig skurrer uharmonisk.

Kong Richard.
For slet I troer, for heftig I mig dommer.

Dronning Elisabeth.
Nei, men min Dom er altfor dyb og død; —
for dybe, dede, arme Bern i Graven.

Kong Richard.
Slaa ei paa denne Streng, det er forbi.

Dronning Elisabeth.
Jeg slaaer paa den, til Hjertestrengen brister.

Kong Richard.

Nu ved Sankt Georg, mit Knæ-Baand og min Krone —

Dronning Elisabeth.

Vanhelliget, vanæret og tilranet —

Kong Richard.

Jeg sværger — — —

Dronning Elisabeth.

Ved intet, det er ingen Ed:

Sankt Georg har vanhelligt Værelse tabt,

Dit Knæ-Baand Ridder-Dyden mangler,

Din kongelige Krones Glands er ranet;

Hvis Du vil sværge og man skal Dig troe,

da sværg ved noget som Du ei har frænklet.

Kong Richard.

Ved Verden da —

Dronning Elisabeth.

Guld af Din Udaad er den.

Kong Richard.

Min Faders Død —

Dronning Elisabeth.

Dit Liv har den vanæret.

Kong Richard.

Da ved mig selv —

Dronning Elisabeth.

Du er Dig selv en Skjændsel.

Kong Richard.

Nu da ved Gud —

Dronning Elisabeth.

Mod Gud er størst Din Uret.

Hvis ei mod ham Du havde brudt Din Ed,

den Enighed Din Broder, Kongen, stifted,

stod end ved Magt, min Broder ei var dræbt.

Hvis ei mod ham Du havde brudt Din Ed,
 det Wrens Guld, som rundes om Dit Hoved,
 mit Barns skyldfrie Linding smykked nu,
 og begge Brindsen aandede nu her,
 dem nu, — som Stovets Sengeskammerater, —
 Din Troloshed har gjort til Rov for Drme.
 Hvorred kan nu Du sværge?

Kong Richard.

Ved min Fremtid.

Dronning Elisabeth.

Den har Du frænklet i den svundne Tid;
 thi jeg har mange Taarer end at græde
 i Fremtid for den svundne, Du forspildte.
 De Sluttes endnu leve, hvis Forældre
 Du myrdet har, og ubeskyttet Ungdom
 de vil begræde i de modne Aar.
 Forældrene, hvis Afkom Du har dræbt,
 end leve, som usrugtbar visne Planter,
 for at begræde det i selvgraae Asten.
 Sværg ei ved Fremtid, — ved Din Fortids Daad
 misbrugt, ei brugt, — den drukne vil i Graad.

Kong Richard.

Saa vist paa Held jeg haaber, og fortryder,
 Gid ei mig lykkes vovelige Skridt
 mod fjendtligt Skjold! — Jeg selv nedslaae mig selv!
 Hver heldig Stund forstørre Gud og Skjebnen!
 Dag, skjenk mig ikke Lys; ei Nat, Din Ro!
 I gode Stjerner, vend min Daad til Vanheld,
 hvis ei med sandden Hjertes Kjærlighed
 og ubesmittet Andagt, helligt Sind,
 jeg bejler til Jer ædelbaarne Datter.
 Hun raader Jer og min Lykkeligbed;
 thi uden hende følge Jer og mig
 og hende, Landet, mange kristne Sjæle,

Død, Odelæggelse, Fordærø og Fald;
 det kan paa anden Maade ikke undgaaes,
 det vil paa anden Maade ikke undgaaes.
 Derfor min Moder, (saa I kaldes maa,)
 vær Talsmand for min Kjærlighed; sig hende,
 alt hvad jeg blive vil, ei hvad jeg var;
 ei hvad jeg har, men hvad jeg vil fortjene.
 Gjør hende klart hvad Tid og Stilling fordrer,
 og vær ei smaalig i saa stort et Værk.

Dronning Elisabeth.

Skal jeg af Djævelen saaledes fristes?

Kong Richard.

Ja, naar han frister Jer kun til det Gode.

Dronning Elisabeth.

Skal jeg da selv mit eget Selv forglemme?

Kong Richard.

Ja, dersom Selv-Grindringen Jer saarer.

Dronning Elisabeth.

Du dræbte mine Born.

Kong Richard.

Men i Jer Datters Skjød jeg jorder dem;
 i denne dyrebare Rede de
 gjenfodes skal, til Eders Fremtidstrost.

Dronning Elisabeth.

Du vil da jeg min Datter for Dig vinder?

Kong Richard.

Og derved en lykkelig Moder vorder!

Dronning Elisabeth.

Jeg gaaer. I meget snart tilskrive mig,
 og I skal Kundskab faae om hendes Mening.

Kong Richard.

Bring hende dette Elskers Kys; Lev vel!

(Kysser hende. Dronning Elisabeth gaaer.)

Du svage Daare, verelshyge Dvinde! —
 Hvad nu? hvad nyt?

(Ratcliff kommer, Catesby følger ham.)

Ratcliff.

Min høie Herster, ved den vestre Kyst
 en mægtig Flaade ligger; imod Stranden
 en Hob mistænkelige Venner drage,
 skjøndt ei i Hensigt at forjage dem;
 man siger, deres Admiral er Richmond;
 der vente de, til Hjælp fra Buckingham,
 paa Landets Kyst, kan ønske dem velkomne.

Kong Richard.

En pilsnar Ven skal gaae til Hertug Norfolk;
 Ratcliff, Du selv — nei, Catesby, hvor er han?

Catesby.

Her ædle Lord.

Kong Richard.

Til Norfolk flyve Du.

Catesby.

Med muligst Jil, Mylord, jeg haster did.

Kong Richard.

Ratcliff, kom hid; drag Du til Salisbury,
 og naar Du kommer der. —

(til Catesby.)

Du fløve Træl,

hvi tøver Du, og iler ei til Norfolk?

Catesby.

Først, Eders Høihed, siig mig Eders Mening,
 hvad jeg fra Eders Raade ham skal si.

Kong Richard.

Sandt gode Catesby, bed ham hurtig reise
 den største Magt og Styrke han formaaer,
 og møde mig i Salisbury strax.

Catesby.

Jeg gaaer.

(gaaer.)

Kateliff.

Hvad byder I, jeg skal i Salisbury?

Kong Richard.

Hvad skulde Du vel der, før did jeg drager?

Kateliff.

Min Tyrste bød, jeg skulde reise foran.

(Stanley kommer.)

Kong Richard.

Nu har jeg mig betænkt. — Stanley, hvad Ryt?

Stanley.

Saa heldigt ei, at det min Tyrste fryder,
dog ei saa slemt, at det jo siges kan.

Kong Richard.

Heida, en Gaade! heldigt ei, ei ondt;
hvi lober Du omkring saa mange Mile,
naar Du paa gjennest Bei kan Maalet naae?
End cengang, siig, hvad Ryt!

Stanley.

Til Sees er Richmond.

Kong Richard.

Der lad ham synke! Soen over ham!
Hvad gjør han der, den hjerteløse Flygtning?

Stanley.

Jeg veed det ei, min Tyrste, jeg kun gjetter.

Kong Richard.

Hvad gjetter I?

Stanley.

Tilskyndt af Dorset, Buckingham og Morton,
til England kommer han, og Kronen fraver.

Kong Richard.

Er Stolen ledig? Sværdet nu usvungen?
Er Kongen død? Er Riget uden Hersker?
Hvad Et af York end lever uden jeg?
og hvem er Konge uden Helten's Afkom?
Fortæl mig da, hvorfor er han paa Seen?

Stanley.

Hvis ei, som jeg har sagt, jeg kan ei gjetle.

Kong Richard.

Hvis han ei kommer for at være Konge,
I kan ei gjetle hvad den Velstemand vil.
Du falder fra og flyr til ham, jeg frygter.

Stanley.

Nei, høie Drot, mistank mig ei for Eligt.

Kong Richard.

Hvor er Din Hær, for dem at slaae tilbage?
hvor Dine Tilgesvende og Vasaller?
Er de maaskee nu paa den vestre Kyst,
og hjælpe Oprørskarerne at lande?

Stanley.

Nei, Tyrste, mine Venner staae mod Norden.

Kong Richard.

Jis-Venner kun; hvad gjøre de i Nord,
naar deres Tyrste de i Vest skal tjene?

Stanley.

De havde ingen Drot, store Konge!
Om Eder's Majestæt tillader mig,
jeg samler mine Folk og moder, hvor
og naar det Eder's Majestæt maa tykkes.

Kong Richard.

Ei, ei! Du vil forene Dig med Richmond;
jeg troer Dig ei.

Stanley.

Min mægtige Overherre!

J har ei Grund mit Venskab at betvivle;
jeg aldrig var og aldrig bliver falsk.

Kong Richard.

Vel, gaa, sant Følk, men her mig, lad tilbage
George Stanley, Eders Sen — Vær hjertestærk;
thi ellers er hans Hoved svagt forsikket.

Stanley.

Forsar med ham, som jeg mig viser tro.

(Stanley gaaer.)

(Et Bud kommer.)

Budet.

Min store Herster! Nu i Devonshire,
— ved mine Venner er jeg underrettet, —
Sir Edward Courtney og den stolte Præst,
Exeters Biskop, samt hans ældre Brøder,
med mange Medforbundne væbne sig.

(Et andet Bud kommer.)

Andet Bud.

J Kent, Guildforderne staae under Vaaben;
hver Time flere Sammensvorne strømme
til Dyrørs-Hoben og forstærke den.

(Et tredie Bud kommer.)

Tredie Bud.

Mylord, den store Buckingham's Armee —

Kong Richard.

Væk med Jer, Ugler! Intet uden Dødsfang?

(slaaer ham.)

Der, tag Du det, til bedre Nyt Du bringer.

Tredie Bud.

Jeg skulde melde Eders Majestæt,

at Buckingham's Armee er spredt og adskilt
ved en uventet Vandflod og ved Skybrud,
og han er ene dragen bort derfra,
skjendt Ingen veed hvorhen.

Kong Richard.

D, undskyld mig;
der er min Pung, for Dine Slag at hele;
har ingen klog, betænksom Ven Belønning
udraabt for ham, som bringer den Forræder.

Tredie Bud.

Min Tyrste, saadant Udraab er forkyndt.

(Et fjerde Bud kommer.)

Fjerde Bud.

Sir Thomas Lovel og Lord Marquis Dorset
i Yorkshires, siger man, staae under Vaaben;
men denne Trøst jeg bringer Eder's Høihed:
Bretagne-Glaaden er ved Storme adspredt.
I Dorsetshire har Richmond sendt en Baad,
at spørge dem, som samled er paa Kyستن,
om de var stemte for ham, eller ei;
de kom, saa svared de, fra Buckingham,
paa hans Parti; men han mistroede dem,
tilsatte Seil, og styred for Bretagne.

Kong Richard.

Til Kamp! til Kamp! nu da vi er i Vaaben;
er der ei fremmed Fjende at beseire,
saa tugte vi Dyrkerne her hjemme.

(Catesby kommer.)

Catesby.

Min Tyrste, Hertug Buckingham er fangen,
det er det bedste Nytt; — at Grev af Richmond
er med en mægtig Hær ved Milsford landet,
er mindre godt; men dog det siges maa.

Kong Richard.

Til Salisbury! — Medens her vi snakke,
et Feltslag kunde vindes eller tabes.
En sørger for, at Buckingham bli'er bragt
til Salisbury. — Resten følger mig.

Femte Scene.

Et Bærelse i Lord Stanleys Huus.

Stanley og Sir Christopher Urswick komme.

Stanley.

Siig Richmond dette fra mig, Sir Christopher,
at i den blodbestankte Drnes Sti
min Son George Stanley indsluttet er;
hvis jeg gjør Oprør, vak er Drengens Hoved,
og denne Frygt min Hjælp tilbageholder;
fortæl mig, hvor er nu den brave Richmond?

Christopher.

I Pembroke eller Harford-West, i Wales.

Stanley.

Hvad Mænd af Ry staae nu omkring ham?

Christopher.

Sir Walter Herbert, en udmærket Kriger,
Sir Gilbert Talbot og Sir William Stanley,
Orford, den tappre Pembroke, James Blunt
og Rice ap Thomas med en Helte-Skare,
og mange Flere af udmærket Værd;
de imod London rette deres Skridt,
hvis ei de blive undervejs angrebne.

Stanley.

Gaa til Din Herre, anbefal mig til ham.
Siig: Dronningen indvilger ham af Hjertet
Elisabeth, sin Datter, til hans Hustru;

og disse Breve tolke ham min Mening.
Farvel. —

(giver Papirer til Sir Christopher. Begge gaar.)

Femte Akt.

Første Scene.

Salisbury. En aaben Plads.

Sheriffen med Vagt, leder Buckingham til Rets-
terstedet.

Buckingham.

Vil ei Kong Richard unde mig Samtale?

Sheriffen.

Nei, bedste Herre, derfor var taalmodig.

Buckingham.

Hastings, og Edwards Born, og Rivers, Grey,
Du fromme Henrik og Din brave Søn,
Vaughan, og alle I som styrked ere
ved hemmelige, svigefulde Rånker;
Hvis Eders mørke utilfredse Sjæle,
see gjennem Skyen ned i denne Stund:
I hevne Eder, ved mit Fald at spotte. —
Er det i Dag ei Allehelgens Dag?

Sheriffen.

Jo, Mylord.

Buckingham.

Da Allehelgens Dag min Domsdag bliver.
Det er den Dag, da i Kong Edwards Tid,
jeg ønskede Banheld mig, hvis jeg blev funden

falst mod hans Børn, hans Viv og hendes Slægt.
 Paa denne Dag jeg ønskede at falde
 ved deres Svig, til hvem jeg satte Lid;
 Ja, denne, denne alle Sjæles Dag
 er for min piinte Sjæl den sidste Frist;
 og den Afseende, som jeg bedrog,
 forstille Den lod falde paa mit Hoved
 og gav i Allvor, hvad for Spøg jeg bad om.
 Saaledes nøder han den Dødes Sværd,
 at vende Spidsen mod sin Herres Barm.
 Saa faldt Margrethes Spaadom paa mig tungt:
 „Naar han med Sorg Dit Hjerte sonderriver,
 mind Dig, Margrethe var en Prophetinde.“ —
 Kom, kom, til Skammens Blok I lede mig;
 Skyld følger Skyld, og Svig er Løn for Svig.

(Buckingham re. gaar.)

Anden Scene.

Stette nær Tamworth.

Med Faner og klingende Spil komme Richmond,
 Orford, Sir James Blunt, Sir Walter
 Herbert og flere, med Tropper, marscherende.

Richmond.

I Baabenbredte, dyrebare Venner,
 som have prøvet Tyranniets Nag!
 Saa langt vi har, i Landets Jnderste,
 fremdraget uden Meie eller Hindring;
 og her vi modtog, fra vor Fader Stanley,
 Brevskab med Trost og med Opmuntring fyldt.
 Den blodig grumme, den rovsultne Dene,
 som Eders Marker og Viinbjerge plyndred,
 som søber Eders varme Blod lig Varme,
 og gjør af Eders sprængte Varme Trug —
 Det fule Sviin, i Dens Middelpunkt

nu ligger — siges der — nær Byen Leicester;
 Fra Lamworth didhen er kun een Dags Marsch.
 I Herrens Navn, til Værket! tappre Benner,
 en stadig Fred at samle som en Høst,
 af eet blodstænkt Forsøg paa skarpe Krig.

Drford.

Hver Mands Samvittighed er tusind Sværde,
 som sægte mod den blodige Manddraber.

Herbert.

Jeg sikkert troer, hans Benner gaar til os.

Blunt.

Kun de hans Benner er, som Frygten tvinger;
 i høiest Nød de fra ham flygte vil.

Richmond.

Alt til vor Fordeel er, nu frem, med Gud!
 Snelt Haabet løfter, paa sin Svalevinge,
 til Guderang en Drot, til Drot den Ringe.

(Alle gaar.)

Tredie Scene.

Mark ved Bosworth.

Kong Richard kommer med Dropper; Hertugen af
 Norfolk, Greven af Surrey og Flere.

Kong Richard.

Her vore Telte reis paa Bosworth Mark. —
 Lord Surrey, hvorfor seer I saa mismodig?

Surrey.

Min Sjæl er tifold mere fro end Diet.

Kong Richard.

Mylord af Norfolk. —

Norfolk.

Her, min høie Konge.

Kong Richard.

Norfolk, der banker Slag, Ha! ikke sandt?

Norfolk.

Vi give maae og tage, elskte Herre.

Kong Richard.

Op med mit Telt, her hviler jeg i Nat;

(Soldater begynde at reise Kongens Telt.)

men hvor i Morgen? — Det er ligegyldigt. —

Hvem har Forræder-Vandens Antal spejdet?

Norfolk.

Ser, syv Gang tusind er dens hele Magt.

Kong Richard.

Tre Gange dette Tal vor Hær da menstrer:

fremdeles Kongens Ravn, et Stykkes Taarn,

som de paa den modsatte Side mangle. —

Reis Teltet her. — Kom ædle Riddersmand,

vi Egnens Fordeel undersøge vil.

Kald frem erfarne Mand i Kriger-Konsten. —

Lad Tugt ei mangle! gjører intet Ophold;

den Dag i Morgen faae vi Arbeid, Herre.

(gaae.)

(Paa den anden Side af Balpladsen komme Richmond, Sir William Brandon, Oxford og flere. Nogle Soldater reise Richmonds Telt.)

Richmond.

Den trætte Sol til gyldne Hvile ganger,

og ved de lyse Spor af Flammevognen,

i Morgen varsler os en heldig Dag.

Sir William Brandon, I mit Banner bære! —

Giv mig Papir og Blæk ind i mit Telt. —

Seg vil udkaste Planen til vort Angreb,

hver Leder give sit særskilte Med,

og dele vores Magt i retsligt Forhold. —

Mylord af Orford, I Sir William Brandon,
 og I Sir Walter Herbert blive hos mig,
 og Grev af Pembroke ved sit Regiment;
 bring ham min Hilsen, gode Captain Blunt,
 og naar den anden Time slaaer i Morgen,
 bed ham at komme til mig i mit Telt.
 Dog et endnu, Captain, gjør det for mig:
 veed I hvor Mylord Stanley har Qvarteer?

Blunt.

Jfald jeg af hans Banner ei tog Feil,
 (som jeg er vel forsikket om, ei skete.)
 saa er hans Regiment en stiv halv Mill
 i Syd for Kongens mægtig store Hær.

Richmond.

Hvis det kan skee foruden Fare, Blunt,
 da find et Middel til at tale med ham,
 og bring ham dette Brev af vigtigt Indhold.

Blunt.

Gjaldt det mit Liv, Mylord, det skal udrettes;
 og saa, Gud give Jer en rolig Nat.

Richmond.

God Nat, min gode Blunt. Kom Riddersmand,
 og lad os raadslaae om vor Dent i Morgen.
 Ind i mit Telt; thi raa og kold er Luften.

(De gaae ind i Teltet.)

(Kong Richard kommer og gaaer hen imod sit Telt,
 med ham, Norfolk, Ratcliff og Catesby.)

Kong Richard.

Hvad er Klokken?

Catesby.

Nadver-Tid, min Herre,
 den er ni.

Kong Richard.

Jeg spiser ei i Aften. —

Giv mig Papir og Blæk. —

Hør, er min Hjelms gjort lettere end før?
og er min Rustning lagt ind i mit Telt?

Catesby.

Ja, høie Konge, alle Ting er rede.

Kong Richard.

Min gode Norfolk, skynd Dig paa Din Post,
opmærksom vær! vælg sikke Mænd til Bagter!

Norfolk.

Jeg gaaer, Mylord.

Kong Richard.

Staa op med Morgen-Darken, kjære Norfolk.

Norfolk.

Stol blot paa mig, min Tyrste.

(gaaer.)

Kong Richard.

Ratcliff, —

Ratcliff.

Mylord?

Kong Richard.

Udsend en Vaaben-Herold

til Stanleys Regiment; bed ham sin Styrke bringe,
for Solens Dpgang hid, hvis ei hans Son
i evig Måts balmørke Gab skal falde.

Tyld mig et Bager Viin. — Giv mig et Natlys. —

(Catesby gaaer.)

Til Morgenslaget sadl min hvide Surrey! —

Lad mine Landseskifter friske være,
og ei for tunge. Ratcliff —

Ratcliff.

Mylord?

Kong Richard.

Saae Du den merke Lord Northumberland?

Ratcliff.

Han selv og Thomas Grev af Surrey gif,
lidt før Tusmørket faldt, fra Hob til Hob,
igjennem Hæren og vort Folk opmuntred.

Kong Richard.

Jeg er tilfreds. Giv mig et Bæger Viin.
Nu har jeg ei den Styrke i min Aand,
det muntre Sind, som jeg sædvanlig havde. —
Vel, sæt det hen. — Er der Papir og Blæk?

Ratcliff.

Jo Mylord.

Kong Richard.

Byd Bagten vaage vel; forlad mig.
Omtrent ved Midnatts Tid kom i mit Telt,
og hjælp mig i min Rustning. — Nu forlad mig.

(Kong Richard gaaer tilbage til sit Telt. Ratcliff
og Catesby gaae.)

(Richmonds Telt aabnes, man seer ham og hans
Hovedsmand ic.)

(Stanley kommer.)

Stanley.

Gid Held og Seier bygge paa Din Hjelms!

Richmond.

Al Trost, som denne mørke Nat kan give
omsvæve Dig, min ædle Pleie-Fader!
Sig mig, hvor gaaer det nu vor elskte Moder?

Stanley.

Jeg i Din Moders Navn Dig skal velsigne;
for Richmonds Vel hun beder uden Døph.
Ei meer derom. — De tause Timer glide,
det lette Mørke brydes alt i Østen.
Men kort — nu Tiden byder os at ile —
Gjør rede Alt til Kamp ved Morgengry,
og ad Din Skjebnes Held voldgiftet blive

ved blodigt Slag og braddødsvanger Krig.
 Saa godt jeg kan, (jeg kan ei som jeg vilde)
 jeg Tiden vil afvinde bedste Fordeel,
 og hjælpe Dig i tvivlsom Baabenstorm;
 dog tør jeg ei endnu gaae alt for vidt,
 thi seer man mig, Din yngre Broder Georg
 henrettet bliver for sin Faders Mafyn.
 Lev vel. Den bange, den indskrænkede Tid
 forhindrer Venstabs høitidsfulde Løfter
 og Verlen af forbindtligt Ord, hvorved
 saa lange skilte Venner gjerne dvale.
 Gud, skænk os Tid til disse Fæstligheder;
 End et Lev vel. — Vær tapper! og vær heldig!

Richmond.

Vedsag ham, Mylords, til sit Regiment.
 Jeg stræbe vil, med nedtrykt Sind, at blunde,
 at blytning Søvn i Morgen mig ei tynger,
 naar jeg paa Seirens Vinge stige skal.
 God Nat, end eengang, gode Lords og Herrer.

(Stanley, Lørdene ic. gaae.)

O Du! for hvem i Kampen her jeg gaaer,
 sku med et naadigt Die til min Hær,
 laan deres Haand Din Brede skarpe Jern,
 at de kan knytte ned, med vældigt Fald,
 i vore Fjenders trodsig stolte Hjelme.
 Gjør os til Tugtelsens Udsendinge,
 at vi kan prise Dig i Seirens Stund!
 Min vaagne Sjæl til Dig jeg anbefaler,
 for mine Dines Binduer sig lukke;
 i Søvn og vaagen, O, beskyt mig stedse!

(falder i Søvn.)

(Kong Henrik den Sjettes Søn, Prinds Edwards
 And stiger op imellem Teltene.)

Edwards' Aand.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedtynge!
Mind, Du mig dræbte i min Ungdoms Vaar,
ved Tewksbury; fortviwl derfor og dø! —

(til Richmond.)

Hav Tillid, Richmond; thi dræbte Prindsers
dybtfrankte Sjæle for Dig stride vil.
Dig troster, Richmond, Kenning Henrik's Vt.

(Kong Henrik den Sjettes Aand siger op.)

Henrik's Aand.

(til Kong Richard.)

Da jeg var dødelig Du gjennemstak
med Ulivs Saar mit Legeme skjendt salvet;
Mind Tower og mind mig; fortviwl og dø!
Lyt til Kong Henrik's Ord: Fortviwl og dø!

(til Richmond.)

Du! reen og dydig, Du skal worde Seirer!
Henrik, som varsled Dig en Kongethrone,
Dig troster i Din Sern; Du leve, blomstre!
(Clarence's Aand siger op.)

Clarence's Aand.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedtynge!
Jeg, som har Døden mødt i æfel Viin,
den arme Clarence, ved Din Svig forraadt!
I Morgen, Du i Slaget mindes mig;
Din Sværdseg worde slov! Fortviwl og dø! —

(til Richmond.)

Du unge Knop af Huset Lancaster,
York's frankte Afkom bede for Dig nu;
Dig skjærme gode Engle! Lev og blomstre!
(Rivers', Greys og Baughans Aander siige op.)

Rivers's Land.

(til Kong Richard.)

Lad mig i Morgen svart Din Sjæl nedtynge!
I Bomfret dræktes jeg. Fortvivl og dø!

Grey's Land.

(til Kong Richard.)

Du mindes Grey, og lad Din Sjæl fortvivle!

Baughan's Land.

(til Kong Richard.)

Paa Baughan tank! Af Frygt for øvet Udaad
Din Landse synke dybt! Fortvivl og dø!

Alle Tre.

(til Richmond.)

Vaagn op og vid: i Richards Barm vor Uret
besejrer ham; Vaagn op og Slaget vind!

(Hastings' Land stiger op.)

Hastings' Land.

(til Kong Richard.)

Du! blodig, skyldig; vaagn med Blodsskyld op,
og Dine Dage end i blodigt Slag!
Tænk paa Lord Hastings; og fortvivl og dø!

(til Richmond.)

Du stille, sorgfrie Sjæl, vaagn op med Dag!
I Baaben strid og vind for Englands Sag!

(De to unge Prindsers Aander stige op.)

Prindsernes Aander.

(til Kong Richard.)

Drøm om de Frænder, Du i Tower dræbte;
som Bly lad os Din Barm nedtynge, Richard,

og sænke Dig i Død, Fordærø og Fald.
Din Sjæl tilraabe vi: Fortvivl og dø!

(til Richmond.)

Sov Richmond, sov i Fred og vaagn i Fryd!
Guds Engle vogte Dig for Drenens Spyd!
Lev Du, og arf en vældig Kongeslægts,
Dig Edwards arme Sønner ønske Held.

(Dronning Annas Aand siger op.)

Dronning Annas Aand.

(til Richard.)

Richard, Din Viv, Din stakkels Hustru Anna,
som aldrig hos Dig nød en rolig Stund,
med Skrak og Uro fylder nu Din Sjæl;
i Morgen: Slagets Dag, Du mindes mig,
Din Sværdsæg worde blev! Fortvivl og dø! —

(til Richmond.)

Du stille Sjæl, sov Du en rolig Søvn;
til Held og Seier Drommen huld Dig leder;
Din Fremtids Held Din Fjendes Viv nedbeder!

(Buckingham's Aand siger op.)

Buckingham's Aand.

(til Richard.)

Jeg var den Første, som Dig hjalp til Kronen,
den Sidste, som Dit Tyranni har ramt.
I Slaget tænke Du paa Buckingham,
og dee af Skrak og Rædsel for Din Grumhed!
For Dig kun Blod og Død i Dromme klynke!
Bliv angst, fortvivl! fortvivlende Du synke!

(til Richmond.)

I Haabet faldt jeg, før Dig Hjælp jeg gav,
men rolig blot! støt Dig til Haabets Stav!

Gud og hans Engle vil for Richmond stride,
og Richards Hovmod vorder Dødens Dvide.
(Aanderne forsvinde. Kong Richard farer forfærdet op.)

Kong Richard.

Giv mig en anden Hest, — forbind mit Saar. —
Du milde Jesus! — Stille, jeg kun drømte.
Samvittighed, Du seige, Du forfærdet! —
Blaat Lyset brænder. — Det er døde Midnat. —
De kolde Draaber boble paa mit Legem.
Hvad frygter jeg? Mig selv? jeg er alene:
ja Richard elsker Richard, — jeg er jeg.
Er her en Morder? Nei; — jo, jeg er een,
da fly! — Hvad, fra mig selv? god Grund: hvorfor?
Jeg hevner. Hvem? mig? paa mig selv?
jeg elsker jo mit eget Selv; hvorfor?
for alt det Gode jeg har gjort mig selv!
O, nei! Al, nei! jeg hade bør mig selv
for hadefulde Jdræt mod mit Selv.
Jeg er en Skurk: jeg lyver, jeg er ingen.
Nar, om Dig selv tal vel. — Nar, Du ei smigre!
Thi min Samvittighed har tusind Tunger,
hver Tunge bringer frem en særskilt Klage,
hver Klage mig fordømmer som en Ridding.
Meened, ja Meened i den største Grad,
Mord, grusomt Mord i frygteligste Grad,
og alle Synder, i hver enkelt Grad,
til Skranken trænge, raabe: Skyldig! Skyldig!
Jeg maa fortvivle. — Ingen elsker mig,
og om jeg doer, ei nogen Sjæl mig ynker:
Og hvorfor skulde de? da med mig selv
jeg har ei ringeste Medlidenhed.
Mig syntes Sjælene af dem jeg dræbte
kom til mig i mit Telt, de Alle trued,
med Hevn i Morgen over Richards Hoved.

(Ratcliff kommer.)

Ratcliff.

Mylord —

Kong Richard.

Hvem der?

Ratcliff.

Ratcliff, Mylord. Den aarle Landsby-Hane
har tvende Gange hilset Dagens Gry,
og Eders Venner spænde sig i Baaben.

Kong Richard.

O Ratcliff, jeg har havt en rædsom Drom! —
Hvad mener Du? er vore Venner troe?

Ratcliff.

Jeg tvivler ei.

Kong Richard.

Jeg frygter, Ratcliff frygter. —

Ratcliff.

Min gode Fyrste, vær ei angst for Skygger.

Kong Richard.

Nu, ved Apostlen Paulus, Nattens Skygger
har slaget Richards Sjæl med mere Rædsel
end tyve tusind virkelige Stridsmænd,
bevæbnet skudfrie, under Richmond kunde.
det er ei Dag endnu. Kom, gaa med mig;
thi jeg ved vore Telte lure vil,
om Rogens Mening er, fra mig at flygte.

(Kong Richard og Ratcliff gaae.)

(Richmond vaagner. Orford og Flere komme.)

Lorderne.

God Morgen, Richmond.

Richmond.

Tilgiv mig Lørd, aarvaagne Riddersmand,
at I en dødt Stryker her har fanget.

Lorderne.

Hvorledes sov I, Mylord?

Richmond.

En yndig Søvn; de bedste Varsle=Drømme,
som nogentid kom i et mødigt Hoved,
har styrket mig i Hvilens Stund, I Herrer.
Mig syntes, deres Sjæle, Richard dræbte,
kom til mit Telt og raabte: Frem! Til Seier!
Troer mig, mit Hjerte er saa vel tilmode,
ved Mindet om min yndig skjønne Drom.
Hvor nær er vi ved Morgenstunden, Lorder?

Lorderne.

Paa Slaget Høre Kloffen er.

Richmond.

Da vil vi væbne os og ordne Slaget. —

(Han nærmer sig Tropperne.)

Meer end jeg alt har sagt, I brave Landsmand,
forbyder knap tilmaalte Tid mig nu
at dvæle ved; dog mindes dette end: —
Gud og vor Ret med os i Kampen ere,
og Helgenes samt krænkte Sjæles Venner
lig skyldigt Voldværk for vort Alsyn staae.
Enhver som slaaer mod os, undtagen Richard,
vil heller vores Held end hans de følge;
thi hvem er den de følge? I Sandhed kun
en blodig grum Tyran, en Mandemorder,
En blodig stegen og i Blod befæstet;
En, som paa krummest Bei til Maalet kom,
og dræbte hver som hjalp ham til at naae det;
en Steen saa falsk, kun stor ved Fiolien
af Englands Throne, hvor med Svig han sidder;
En, som Guds Fjende stedse været har.
Derfor, naar I mod denne Fjende stride,
vil Gud i Retfærd skjærme sine Stridsmand

og om hans Fald og kræver hed Besvær,
 I ved Tyrannens Fald vil sove rolig;
 Dersom I fægte imod Landets Fjender,
 vil Fædrelandet Moien Jer betale;
 Naar I til Børn for elskte Hustru flaae,
 vil hun lykønske Seierherrens Hjemkomst;
 Naar I fra Sværdet Eders Børn befrie,
 vil Eders Børne-Børn de graae Haar lønne;
 Nu da, i Herrens Navn, og for vor Ret,
 frem ad med Bannerne, drag Eders Sværd!
 I værste Fald for vovsømt Id jeg holder
 med kolde Legem strakt paa kolde Jord;
 men lykkes Alt, da af min Idræts Binding
 den Ringeste af Jer skal have Deel.
 Lad Krigstrompeten give munter Lyd!
 Gud og Sankt George! Richmond og Seirens Fryd!

(De gaar.)

(Kong Richard og Ratcliff komme tilbage med
 Følge og Tropper.)

Kong Richard.

Hvad har Northumberland om Richmond sagt?

Ratcliff.

At han i Baaben aldrig var optugtet.

Kong Richard.

Det Sandhed er; hvad sagde Surrey da?

Ratcliff.

Han sagde smilende: Det os kun baader.

Kong Richard.

Han havde Ret; thi sandelig, saa er det.

(En Klokke flaaer.)

Tæl Klokkens Slag. — Giv mig en Almanak. —
 Hvem har i Dag seet Solen?

Ratcliff.

Ikke jeg.

Kong Richard.

Saa nægter den at skinne; efter Bogen
i Øst den alt en Time skulde lyst;
for Nogle bliver det en begsfort Dag. —
Ratcliff —

Ratcliff.

Min Konge?

Kong Richard.

Solen vil i Dag ei vises,
og Skyen om vor Hær sig sanker mørk —
Dug-Taarer kan jeg ei paa Jorden lide.
I Dag ei skinne! — Hvad angaaer det mig
vel meer end Richmond? thi den samme Himmel,
som sortner sig for mig, er mørk for ham.

(Norfolk kommer)

Norfolk.

Til Vaaben, Herre! Tjenden staaer i Marken.

Kong Richard.

Kom, hurtig, hurtig! Sædlen paa min Hest!
Jeg selv i Marken fører mine Stridsmand,
og min Slagorden retter jeg saaledes:
Hortravet breder sig i Længden ud,
et lige Antal Rytteri og Fodfolk,
og Bueskytterne i Midten stilles;
John Hertug Norfolk, Thomas Greve Surrey
skal denne Magt til Hest og Fods anføre.
Naar dette ordnet er, vi følge vil
med Hovedhæren selv, hvis tvende Floie
skal af vort bedste Rytteri beskyttes.
Dertil Sankt George. — Norfolk, hvad mener Du?

Norfolk.

En herlig Plan, min krigerdjarve Konge! —
I Morges fandt jeg dette i mit Telt.

(giver ham en Lap Papir.)

Kong Richard (læser.)

„Jocky af Norfolk, vær ei for bold,
 snart Satan faaer Dig, Din Herre i Bold.“
 Det er en List opfunden af vor Fjende. —
 Gaaer, mine Mænd, enhver nu til sin Dont,
 lad ingen Sladder-Drømme Sjælen strække;
 Samvittighed er kun Lyd, af Feige
 brugt til at lamme Styrken. Vor Samvittighed
 er kun vor stærke Arm, vort Sværd vor Lov.
 Thi styrter frem! For os et Pandser hvælvet!
 hvis ei til Himlen, Haand i Haand til Helved! —

Hvad skal jeg sige meer end alt er sagt?

Grindrer hvo de er, I skal bestride:
 En Hær af Slynkler, en Landløber-Sværm,
 Bretagnes Skum og usle Bondelømler,
 som deres oversfyldte Land ndsper,
 til Galmands Bovespil og sikkert Fald.
 I sov i Fred, de bringe Eder Uro.
 Med Land, med skjønne Hustruer velsigned',
 de hiint vil røve Jer, og disse skjænde.
 Hvem leder dem? En lumpen Stymper, som
 for Landets Penge holdtes i Bretagne.
 Et Flodestjæg, som aldrig i sit Liv
 har over sine Skoe i Sneen vadet.
 Vidst dette Pak tilbage over Soen,
 med Riis forjag de franske Udsælgere:
 det sultne Tiggerstæng, af Livet kjede,
 som Drømmen kun om denne Daare-Jdræt
 holdt — arme Notter — fra at hænge sig. —
 Skal vi besejres, da lad Mænd dog seire
 og ikke den Bretagne Slegfred-Vugle;
 i deres eget Land har vore Fædre
 dem sparket, stødt og efter Kronniken
 gjort dem til Skjendslens Arvinger. Skal disse

vort Land besidde, frænke vore Koner,
voldtage vore Døttre? — Trommen lyder!

(Trommeslag høres i det Fjerne.)

Kæmp Englands Væde Kæmp I tappre Landmænd!

Lad Buens Piiil mod Hovederne flyve!

Spor haardt den stolte Hingst og rid i Blod!

Skræk Himlen selv med Eders Landse-Splinter!

(Et Bud kommer.)

Hvad siger Stanley? Bringer han sin Hær?

Budet.

Mylord, han nægter at adlyde.

Kong Richard.

Lad springe øiebliklig Drengens Hoved.

Norfolk.

Mylord, alt Hjenden er passeret Mosen;

lad efter Slaget Georg Stanley døe.

Kong Richard.

Vel tusind Hjerter smulne i min Barm.

Frem, frem med Bannerne, styr ind mod Hjenden!

Lad nu vort gamle Seiers Død: Sankt George,

besjæle os med Flamme=Dragers Raser!

Afsted! Paa vore Hjelme hviler Seiren.

(De gaar.)

Fjerde Scene.

En anden Deel af Balpladsen.

Tummel. Angreb. Norfolk kommer med Tropper;
strax efter Catesby.

Catesby.

Mylord af Norfolk, il! til Hjælp, til Hjælp!

Vor Konge Underverker gjør, han trodser
hver Fare med en overjordisk Kraft;
hans Hest er falden, dog tilføds han sægter
og søger Richmond selv i Dødens Strube;
til Hjælp Mylord, vi ellers tabe Dagen!

(Tummel. Kong Richard kommer.)

Kong Richard.

En Hest! En Hest! Mit Rige for en Hest.

Catesby.

Bort, Herre, bort! Jeg skaffer Jer en Hest.

Kong Richard.

Træl, jeg har sat mit Liv paa denne Tærning,
det sidste Kast jeg end forsøge vil;
jeg troer, der er ser Richmonder i Marken;
seu, i hans Sted, jeg har til Døden sendt. —
En Hest! En Hest! mit Rige for en Hest!

(gaar.)

(Tummel. Kong Richard og Richmond komme ind
og gaar ud, sægtende. Tilbage tog. Lyd af blæ-
sende Instrumenter. Derpaa komme Richmond,
Stanley med Kronen, forskellige andre Lørdar
samt Tropper.)

Richmond.

Pris Gud og Ederes Baaben, kjeffe Venner!
Blodhunden falden er, og Seiren vor.

Stanley.

Vel har Du teet Dig, seiersale Richmond!
See Kongesmykket her, saa længe misbrugt!
Fra den blodstænkte Uslings døde Tinding
har jeg det revet, til Din Jeses Pryd;
O bær det, nyd det, og hold det i Vre.

Richmond.

Siig hertil Amen: store Gud i Himlen!
Men siig mig først blot om ung Stanley lever.

Stanley.

J Sikkerhed han er i Byen Leicester;
did drage vi, hvis det min Tyrste tykkes.

Richmond.

Hvad Mænd af Navn er faldne paa hver Side?

Stanley.

John Hertug Norfolk, Walter Lord af Ferrers,
Sir Robert Brakenbury og Sir William Brandon.

Richmond.

Begrav dem som det egner deres Fodsel.
Lad Naade raabes ud for dem der flygte,
som undergivne vende sig til os;
derpaa, naar vi har taget Sakramentet,
den røde, hvide Rose vi forene.
Til dette skjønne Verk, smil ned, o Himmel,
som længe saae med Brede deres Fjendskab! —
Hvo hører mig, og raaber ikke Amen?
J egne Indvold England længe raste.
Blind Broderen udøste Broderblod,
saa mangan Fader dræbte grunt sin Søn,
og Sønnen, tvungen, blev sin Faders Morder.
Alt dette skilte York og Lancaster;
adskilt ved denne rædselsfulde Splid.
O Gud! lad Richmond og Elisabeth,
— den sande Et af begge Konge-Stammer, —
ved Himlens skjønne Bud igjen forenes!
Lad deres Slægter, om det er Guds Bille,
berige Fremtiden med milde Fred,
med Lyffens Overflod og lyse Dage!

D Raadens Gud, gjer slett Forræder-Sværdet,
 som vil gjenbringe denne Radsels Tid,
 og atter lade England græde Blod!
 Den leve ei at smage Landets Brød,
 som denne Fred forræderisk vil bryde!
 Den milde Fred, som slukte Ivedragts Flammen,
 den blomstre evig — O min Gud, siig: Amen!

Om

**Henrik den Sjettes Første, Anden og
Tredie Deel, samt om Richard
den Tredie.**

Denk an die Güte Gottes, die er dir
gethan hat, und die er dir
thun wird, wenn du ihm
dankst, und dich an ihn
erinnerst. Denn er ist
gütig und barmherzig,
und er wird dir
alles thun, was du
von ihm verlangst.

Efter Malones Formodning er første Deel af Henrik den Sjette skreven 1589, anden og tredie Deel 1591 og Richard den Tredie 1597. Shakspeare er født 1564, det Første er altsaa skrevet i Digterens 25de Aar, det Andet og tredie i hans 26de og Richard i hans 33te Aar. H. W. Schlegel skriver saaledes:

„De 3 Dele af Henrik den Sjette ere, som jeg allerede har anmærket, digtede langt tidligere end de foregaaende Stykker. Shakspeares Valg faldt først paa dette paa Ulykker og Rædsler af alle Slags saa rige Tidspunkt af den engelske Historie, fordi det Pathetiske naturligvis er mere overensstemmende med en ungdommelig Digteraand end det Charakteristiske.

Vi finde endnu ikke her hans Genius i dens fulde Modenhed, men vel i dens fulde Styrke. Ubekymret for tilsyneladende Mangel af Sammenhang i Tidsfølgen, opholder han sig lidet ved Forberedelse og Udvikling: alle Figurer optræde raast efter hverandre og anmelde sig selv eftertryffeligen saaledes som man skal kjende dem; vi rives af Digteren fra Scener, hvis Virkning allerede er tilstrækkelig rystende til at være Katastrophen til et mindre omfattende Anlæg, — stedse til endnu skrækkeligere Katastrofer. — Den første Deel indeholder ikkun Begyndelsen til Partikampen imellem den hvide og røde Rose, under hvis blomstrende Sindbillede saa mangen blodig Daad senere

blev udøvet; det er i Særdeleshed det velsende Udsald af Krigen i Frankrige, der udsylder Skuepladsen. — Jeanne d'Arc, denne sit Fødelands underfulde Skjyts-heltinde, har Engländeren Shakspeare skildret partist: dog lader han det i Begyndelsen være tvivlsomt, om hun ikke virkelig har en himmelsk Sendelse; hun fremstilles i det jomfruelige Heltemods rene Glorie; hun vinder — og denne Omständighed er Digterens Opfindelse — ved sin overnaturlige Bektalenhed Hertugen af Burgund for den franske Sag; senere, for-dærvet ved Forsængelighed og Belyst, tager hun sin Tilflugt til Underverdenens Aander og døer en forsmædelig Død. Imod hende staaer Talbot, en raa, staalhærdet Kriger, som rører os desto inderligere, da man i den uundgaaelige Dødsfares Dieblis alene seer ham omt bekymret for sin Sønns Redning. Efter at Talbot har forjæves opoffret sig og Pigen af Orleans er falden i Engländernes Hænder, gaar de franske Provindser fuldkommen tabte ved et upolitisk Giftermaal, og dermed sluttet Stykket. — Samtalen imellem den alderstegne Mortimer i Fængslet og Richard Plantagenet, siden Hertug af York, indeholder Udviklingen af dennes Aldkomst til Thronen; ene for sig betragtet er denne Samtale en skøn tragisk Elegie.

I anden Deel fremtræder i Særdeleshed Mordet paa den værdige Protector Gloster og dets Følger; Kardinal Beauforts Død; Dronningens Afsked fra hendes Yndling Suffolk, og dennes Død ved villd Sorever-Haand; dernæst det Oprør, som Jack Cade, under et antaget Navn, opvakte paa Hertugen af Yorks Anstiftelse. Den korte Scene, hvori Henrik den Sjette besøger den paa Dødsengen liggende Cardinal Beaufort, der martres af Samvittighedsnag formeddelt Glosters Drab, er ophøiet over enhver Lovtale. Har nogensinde en anden Digter, paa en saa rystende Maa-

de, ved Livets Udgang bortdraget Frihedens For-
 hang? Og dog er det ikke blot Gysen, der gennem-
 bærer os, men tillige en høitidelig Rørelse: Forban-
 delse og Velsignelse staae tæt ved hinanden; den from-
 me Konge er Villedet paa den himmelske Raade, der
 endnu i de sidste Diebliske er bekymret for Synderen,
 hvis han var istand til modtage den. Dronningens
 og Suffolks utilladelige Lidenstkaab har Shakspeare ind-
 klædt i tragisk Værdighed og bortfjernet alle uadle
 Bibegreber. Uden at besmykke de Forbrydelser, som
 begge ere skyldige i, uden at ophæve Misbilligelsen af
 denne formastelige Kjærlighed, opvækker den dog, ved
 dens Uttringers henrivende Udtryk, Deeltagelse i hen-
 des Smerte. I Gades Dyrer har Shakspeare stil-
 dret os en gemeen Demagogos Fremgangsmaade og
 det frygteligt Latterlige i Folkets anarchiske Tummel
 med en saa indlysende Sandhed, at man skulde troe
 han havde været Dievidne til mangen Begivenhed i
 vor Tidsalder, som man af Ukjendskab til Historien
 holdt for eksempellos.

Den borgerlige Krig begynder i anden Deel, i
 den tredie udfolder den sin hele fordærvelige Rase.
 Maleriet bliver stedse mørkere og synes tilsidst at være
 tegnet snarere med Blod end med Farver. Med Ræd-
 sel seer man hvorledes Forbittrelse opflammer Forbit-
 trelse, Hevnen Hevn, og hvorledes, under Sønderri-
 velsen af alle det menneskelige Samfunds Baand, selv
 ædle Naturer hærdes til Grusomheder. Den bitterste
 Haan bliver de Ulykkelige til Deel: Ingen yder sin
 Hjsende den Medlidenhed til hvilken han snart selv
 kommer til at trænge. Det Parti Enhver hylde bli-
 ver for ham Familie, Fædreland, Religion: den eneste
 Driveffjeder for hans Handlinger. Da York, hvis
 Værgjerrighed er forenet med ædle Egenskaber, tidligen
 omkommer, saa gjelder det ved hele Striden ene om:

enten at beholde og forsvare en uduelig Konge eller at sætte en vellystig Konge paa Thronen, som forforter dens dyrekøbte Besiddelse ved udsvævende Nydelse. Derfor bortodsler den berømte og høimædige Warwick sit ridderlige Liv, derfor hævner Clifford sin Faders Død med blodtørstig sønlig Kjærlighed, og for at opheie sin Broder over Richard sig i hine sorte Gjerninger, der snart skulle bane ham selv Veien til hans egen Størhed. Midt under den almindelige Forskyrrelse, som han uskyldigen har foranlediget, staaer Kong Henrick, som et afmagtigt Helgenbillede, paa hvis Underdaad ingen troer: han kan kun sukke og græde over de udøvede Ufftyeligheder. Dog er denne fromme Konge i sin Genseldighed forundt Spaadoms-gave: i sit Dødsøieblik, ved Slutningen af dette store Sørgeespil, forudsiger han et end rædsommere, hvormed Fremtiden er svanger; et Sørgeespil, hvori en koldblodig Ondskabs Rænkler spille Hovedrollen lige som et forbitret Raseries Udbrud i hint.

Richard den Tredies Rolle er bleven meget berømt i Engelland ved fortrinlige Skuespillere, og dette har naturligviis tilbagevirket paa Beundringen af selve Stykket; thi mange af Shakespeares Læsere behøve gode Fortolkere paa Skuepladsen af Digteren, for ret at fatte ham. Denne Beundring er i enhver Henseende grundet, kun kan jeg ikke undlade at finde det uretsfærdigt, naar man sætter de tre Dele af Henrick den Sjette tilbage for Richard den Tredie. Disse fire Skuespil ere uden Tvivl skrevne umiddelbar efter hverandre, hvilket deres Lighed i Stil og Behandlingens Aand udviser; det sidste er med Bestemthed forkyndt i de foregaaende, og er, paa den anden Side, fuldt af Hentydninger paa hine, de samme Diemed gaae igjennem hele Rækken, med eet Ord: alle tilsammentagne udgjøre ifkun et eneste Værk. Selv

Richard's dybe Charakteristik er ingenlunde et udelukkende Fortrin hos det efter ham benævnte Stykke; hans Charakter er med megen Bestemthed allerede anlagt i de to sidste Dele af Henrik den Sjette; ja hans første Ord lade allerede ahne det Værste om ham. Han lurer fra Siden, lig en sort Tordensky paa Horizonten, der efterhaanden nærmer sig, og først udgyder det længe tilbageholdte Odelæggelsestender, naar den svæver over Menneskenes Hoveder. To af de betydeligste blandt Richards Monologer, og som afgive den tydeligste Fremstilling af hans Gemytsforfatning, findes i sidste Deel af Henrik den Sjette. Videnskaber blande de Handlingers Værd og Retmæssighed, hvortil de anspore, men Ondskab kan ei miskende sit eget Væsen; og Richard er, som Jago, en Klidding med fuldkommen Bevidsthed.

Alt de udtale dette med Ord, er maaskee ei gandske efter Naturen; men Digteren har den Ret i Monologer at laane Hjertets hemmeligste Tanker Stemme; i andet Fald var Monologens Form i Almindelighed at forkaſte. Richards Vanskabthed er Udtrykket af hans indvortes Lumskhed og maaskee for en Deel dens Virkning; thi hvilken Hæslighed mildnedes ei ved Velvillie og Næbenhed? Han derimod anseer den som et forhadet Feilgreb af Naturen, der berettiger ham til at tage Hevn over det menneskelige Samfund, fra hvilket han derved er udelukket. Derfra disse Linier:

Og Kjærlighed, kaldt af Graaskægge himmelsk,
lad den hos Mennesker, lig andre, boe,
og ei hos mig; thi jeg mig selv er nok.

Ondskab er intet andet end en med Forsæt samvittighedsløs Egoisme; men alligevel kan den aldrig

ganske aflægge Sadelighedens Form, fordi denne er Lov for alle tænkende Væsener, den maa søge at bringe sin vrang Handlemaade til Grundsætninger. Uagtet Richard meget vel erkjender sit Gemyts Afstykkelighed og sin Sendelse fra Helvede, søger han dog at retfærdiggjøre sig for sig selv ved Skingrunde; da den Lykke at elskes er nægtet ham, hvad bliver ham tilbage uden den Lykke at herske? Alt hvad som derved staaer ham i Veien, maatte bortryddes. Sin Misundelse over Kjærligheds Nydelser er ogsaa naturligere hos Richard, da hans Broder Edward, som desuden har Kronen forud for ham, var af en udmærket Skjøn og adelig Dannelse og en næsten uimodstaaelig Grobærer af Dvindehjerter. Uagtet sit foregivne Alfald, sætter Richard dog sin høieste Forsængelighed i at behænge Fruentimmer og at kunne vinde dem for sig, om ikke ved sin Skabning, saa dog i det mindste ved indsmigrende Død. Shakespeare viser os her med sin sædvanlige Skarpsindighed, hvorlunde den menneskelige Natur, selv da naar den er ganske afgjort ond eller god, dog tillige er underkastet smaalige Svagheder. Richards kjæreste Underholdning er Spot over Andre, og han besidder overordentlig megen satirisk Vid. I Grunden ringeagter han alle Mennesker, fordi han tiltroer sig at kunde besnære dem, hvad enten de ere hans Redskabere eller hans Modstandere. I sit Hykleri betjener han sig fortrinlig af religiøse Former, ret som af Dybt til at vanhellige i Helvedes Tjeneste det, hvis Velsignelser han indvortes har affvoren.

Saa meget om Hovedtrækkene i Richards Charakter. Det efter ham benævnedes Skuespil indbefatter den sidste Halvdeel af Edward den Fjerdes Regjering, i det Hele et Tidsrum af otte Aar. Det fremstiller alle de Machinationer, ved hvilke Richard kom

paa Thronen, og hans Handlinger for at vedligeholde sig paa den, hvilket dog ikkun lyffedes ham i to Aar. Efter Shakespeares Hensigt skulde i dette Sorgespil det Rædselsfulde overveie Medlidensheden; han har snarere søgt at undvige end at oplede de pathetiske Scener, som frembøde sig for ham. Iblandt Richards Offere er Clarence den eneste der ombringes paa Skuepladsen; hans Drom vækker en dyb Rædsel og bevidner Almagten af Digterens Phantasi; hans Samtale med Morderne er rystende, men Clarence havde ved tidligere Forbrydelser fortjent sin Død, skjøndt ikke ved sine Brødre. De uskyldigste og rene Offere ere begge Prindserne: man seer dem kun lidet og deres Mord fortælles blot. Anna forsvinder, uden at man videre erfarer noget om hende: hun har viist en næsten utrolig Svaghed, idet hun formaler sig med sin Mands Morder. Lord Rivers og Dronningens øvrige Venner have for meget Biroller til at opvække levende Deeltagelse; Hastings taber Fordring paa Medlidenshed ved sin Triumph over sine Fjenders Fald; Buckingham er ikkun en Haandlanger for Tyrannen, der siden overantvorder ham til Bøddelens Dre. I Baggrunden staaer Enkedronningen Margarethe, som Forgængenhedens Furie, der nedkalder Forbandelse over Fremtiden. Enhver Ulykke, som hendes Forsølgere tilføie hverandre, er en Bederqvælgelse for hendes høvsterstende Hjerte. Med hendes prophetiske Stemme forene sig fra Tid til Tid andre qvindelige Stemmers Beflager og Forbandelser. Men Richard er Sjælen, eller rettere sagt, hele Sorgespillet's Dæmon. Han opfylder sit forhen givne Løfte: at selv den morderiske Machiavel skal kunne gaae i Skole hos ham. Jernsides med den stedsevarende Ulfly han indskyder, underholder han paa det mangfoldigste ved sin dybe For-

stillesestunst, sit Bid, sin Klogskab og Landsnærvar-
relse, sin raske Virksomhed og sit Mod. Han kæm-
per tilsidst mod Richmond som en Fortvivlet og døer
Heltens ærefulde Død paa Balpladsen. Denne histo-
riske Slutning kunde Shakspeare ikke forandre og dog
fyldestgør den ingenlunde Følelsen for det Anstændige,
hvilket af Lessing meget rigtigem bemærkes i Anledning
af et tydsk Sergespil over samme Emne. Hvorledes
har nu Shakspeare hævet denne Vanskelighed? Ved en
beundringsværdig Opfindelse aabner han en Udsigt i
den anden Verden og viser os Richard allerede i sine
sidste Diebliske stemplet med Fordømmelsens Brande-
mærke. Man seer Richard og Richmond, Ratten før
Slaget, sovende i deres Telte; Skyggerne af de ved
Tyrannen Ombragte opstige een efter anden og vende
sig til ham med Forbandelse, til hans Modstander
med Bellsignelse. Disse Syner ere egentligen blot de
anfæltelig gjorte Drømme af de to Hærførere. Vel
strider det mod den materielle Sandsynlighed, at deres
Telte blot skulde være adskilte fra hinanden ved et saa
lidet Rum; men Shakspeare turde regne paa poetiske
Tilskuere, som vare beredvillige til at lade Skueplad-
sens Brede gjælde for Afstanden imellem de to Leire,
naar ved denne Begunstigelse saa ophøiede Skjønhe-
der kunde kjøbes, som denne Række af Syner og Ri-
chards Monolog da han vaagner. Katastrophen i
Richard den Tredie ligner i de udvortes Begivenheder
Macbeths meget; det er den heelt igjennem vedligeholdte
Forskjellighed i Behandlingen, som man bør sammen-
holde, for at overtydes om at Shakspeare har paa det
noieste iagttaget den poetiske Retfærdighed i Ordets
ægte Betydning, hvor dette udtrykker Alenbarelsen af
den usynlige Bellsignelse eller Forbandelse, der hviler
over menneskelig Tænkemaade og Handling.

Omendkjøndt de fire sidste Stykker af den historiske Følge skildre senere Begivenheder; saa have dog Skuespillene Henrik den Fjerde og Henrik den Femte, i Costume og Tone, et langt mere moderne Anstrog. Dette hidrører tildeels fra de mange comiske Scener; thi det Comiske maa stedsse være grundet ikke blot i nationale men og i samtidige Sæder; ogsaa i de alvorlige Dele synes Shakspeare at have taget Hensyn herpaa. Blodige Statsomvæltninger og borgerlige Kriges Forstyrrelser forekomme Efterverdenen som et Tilbagefald til en tidligere, mere udannet Tilstand af Samfundet, eller de ledsages stundom virkelig af et saadant Tilbagefald i toieløs Vildhed. Naar altsaa en endnu ungdommelig Digteraands Gang til at sætte sin Gjenstand i et underfuldt Fjerne har havt Indflydelse paa Stilen hvori Henrik den 6te og Richard den 3die skrives, saa har Shakspeares Instinct ledet ham rigtigheden. Som det er Helteedigtet egent at skildre de forbigangne Slægter som kjæmpeagtige i Legems- og Sjæls-Kræfter: saaledes foraarsage i disse Skuespil en Talbøts, en Warwick's, en Cliffords og Andres Stemmmer et Indtryk, som om man selv fornem Lyden af Trompeten, der kaldte til udvortes eller Borger-Krige. Stridighederne imellem Husene Lancaster og York vare Feudal-Maskehangighedens sidste Udbrud; thi det var de Stores Sag der forsagtedes, — ikke Folkets, som ikkun ved hine blev revet med ind i Partiaaanden. Senere forsvandt den Enkelte i det Hele og ingen kunde mere, som Warwick, blive en Kongeløfter eller Nedriver."

Denne Schlegels fortræffelige Oversigt af de fire Stykker har jeg, saavel for at følge afdøde Goersoms Exempel, som og af egen Drift, tilføiet.

De engelske Commentatorers Domme om selve

Stykkerne ere altid korte, stundom overfladiske; men her forsvinde de i Ordstrid om S. virkelige var Original Autor til anden og tredie Deel af Henrik den Sjette; dette er tilstrækkeligt beviist, men Argumenterne have ingen Interesse for de fleste danske Læsere og vilde sikkert trætte.

